

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 8 maj 2006*§ 4 Interpellation om det ökade socialbidragstagandet i Stockholm (nr 2006:9)*

Anförande nr 1

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige, socialborgarrådet! Vi är åtminstone tre som är intresserade av socialbidragsberoendet, och det är bra. Innan vi börjar den här debatten vill jag understryka vikten av rätten till försörjningsstöd. Det är en central biståndsdel, och det är samhällets yttersta skyddsnät för människan. För stockholmare som av olika skäl inte har möjligheter att klara sin egen försörjning är det ett viktigt stöd och en självklar rättighet. Det är viktigt att betona det i den här debatten så att jag inte anklagas för något annat.

Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att Stockholms stad betalar varje år över en miljard kronor i socialbidrag. Det är ett stort misslyckande för staden att 25 000 stockholmare tvingas leva på socialbidrag, inte har ett arbete att gå till och en tillvaro som de själva inte kan bestämma över.

Den som är beroende av socialbidrag är inte en fri människa. De flesta vill inget annat än att ha ett eget jobb att gå till. Det är därför som det är så viktigt att ha det, och det är därför som det är så oroande att vi mitt i en högkonjunktur fortfarande har ett stort socialbidragsberoende i Stockholm. Man måste också komma ihåg att det har ökat otroligt sedan år 2003, och det har ökat trots att man ändrade försörjningsstödet till äldre invandrades pension. Det är ett par hundra personer år varje år som plockas bort socialbidragsstatistiken, och ändå har det ökat. Vi betalar 10 miljoner kronor mer per månad än vad vi gjorde förut i socialbidrag. Det är ytterst beklagligt.

När man då ser till svaret från socialborgarrådet på min fråga vad hon avser att göra åt detta är ett av svaren plusjobb. Stockholm kommer att få tusen plusjobb under de två närmaste åren. Då måste man komma ihåg att det inte är några riktiga jobb. Där finns uppradade alla de projekt som vi har här i staden. Det tråkiga är att många av de här projekten, enligt utvärderingarna, inte leder till något jobb egentligen. Det finns inte så många som har fått jobb.

Det finns en modell som är bättre än de andra vad gäller resultaten, och det är Skärholmsmodellen. Den är inte borgarrådet beredd att anamma för att ha över hela staden, utan alla projekt för henne är lika bra. Statistiken visar något annat, alla projekt är inte lika bra.

Den andra fråga jag hade handlade också om stävjandet av fusk. De allra flesta människor som uppbär socialbidrag är berättigade till det, men man får inte blunda

för att det också finns fusk även när det handlar om socialbidrag. Det är dags att våga titta på det och våga erkänna det. I andra kommuner har man anställt så kallade fuskjägare. Det kommer att vara intressant att se det arbetet – det har inte pågått så länge. Det är någonting som förekommer inom Försäkringskassan och på några andra ställen också. Den som jobbar som socialsekreterare har ofta hand om väldigt, väldigt många fall och ska bygga upp en relation till denna person, och att samtidigt kontrollera att alla uppgifter verkligen stämmer kan inte alltid vara så lätt. Det finns också exempel på att det finns socialsekreterare som haft hand om över hundra fall. Då är det inte så lätt att hinna med att kontrollera det här.

Det är viktigt att man är noga med de pengar som betalas ut i socialbidrag från staden. Det är viktigt för socialbidragstagare som verkligen behöver sitt bidrag att det går till rätt personer.

Jag tycker inte att jag har fått något riktigt bra svar på vad socialborgarrådet skulle vilja göra åt detta. Hon hänvisar till att det inte är så stor idé eller så stort intresse av att anmäla eftersom det nästan aldrig går till fällande dom som gör att man ofta lägger ned utredningen från polisens sida. Men det är någonting som det är viktigt att man från stadens sida ligger på. Då är frågan: Avser du att göra det?

Anförande nr 3

Borgarrådet Olofsson (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tror ändå att Ann-Katrin Åslund och jag är överens om att det naturligtvis inte är bra att människor går på försörjningsstöd. De allra flesta människor vill ha ett jobb, göra rätt för sig och försörja sig själva och sin familj. Så det är naturligtvis inte lyckat med socialbidrag.

Sedan går våra åsikter lite grann isär. Jag tror inte på en modell över hela staden, en och samma modell för alla. Jag tror faktiskt att många blommor ska blomma, det vill säga att man ska använda sig av lite olika modeller. Den så kallade Skärholmsmodellen är utvärderad, och den har fått både ris och ros. De utarbetar och arbetar om den nu utifrån de kritiska synpunkter som ändå har kommit fram, och de har också hållit på väldigt länge med sitt arbete. De har upptäckt precis samma svårigheter som man ofta gör, att de som står nära arbetsmarknaden kommer ut först, lättast och fortast, och de som står lite längre ifrån krävs det lite mera ansträngningar för.

Det som är en positiv del i Skärholmsmodellen är att där finns människor som kan hjälpa dem till utbildning eller vad det nu kan krävas för att man ska kunna ta sig ett arbete. Men det finns också andra modeller som används i staden och som står uppräknade i interpellationssvaret. En stor del som är någonting väldigt bekymmersamt är att väldigt många ungdomar är arbetslösa. Där hoppas vi ändå mycket på de navigatortjänster som vi har inrättat och som är på gång för att just hjälpa ungdomar som har hoppat av skolan och inte har fullständig utbildning och som har svårt att komma i gång med ett arbete.

Jag läste just en notis om att man i en skola i Hjulsta har tagit på sig ansvaret för att till barnens föräldrar som är arbetslösa försöka hitta praktikplatser eller på annat sätt se till att försöka hjälpa dem att komma ut i arbetslivet.

Jag tror hellre på många modeller, på många olika sätt att jobba därför att också staden ser lite olika ut i olika delar.

Det pågår en större forskningsstudie om socialbidragstagande och arbetslöshet där Skärholmsmodellen är en del i den större rapporten. Den ska vara färdig i slutet av det här året. Det finns också en politisk referensgrupp som följer det arbetet och som vi naturligtvis hoppas ska ge oss goda exempel på hur man kan förbättra arbetslöshetssituationen för att få människor ut i jobb.

Sedan kan man samtidigt se att det är väldigt konjunkturberoende. Människor har inte kommit ut i jobb trots att det har varit högkonjunktur, och det beror på att företagarna har varit njuiga med att anställa. Nu har det börjat lätta något. Vi kan se i januari och februari jämfört med januari och februari månad förra året att fler människor har kommit ut i jobb. Det är positivt, och där ser också jag i en vidare matchning att den trenden fortsätter. Det är väldigt positivt att så sker och att fler företag nu vågar anställa människor.

Anförande nr 4

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag tror att vi är ganska eniga om att det är bra att det är fler som har kommit ut i jobb, men det är ändå marginellt i förhållande till den högkonjunktur som råder i dag. De hjul som snurrar snurrar inte för de här personerna.

Margareta Olofsson berörde inte med ett ord min fråga angående fusk. Det skulle vara intressant att höra varför du är mot eller om du är mot att anställa fuskkontrollanter. En annan sak som jag skulle vilja fråga och som har lite bäring på Skärholmsmodellen är: Tycker du att vilket jobb som helst är bättre än inget jobb alls?

Du tog upp det här med ungdomar. Det är klart att det är ett stort problem att så många ungdomar har fallit ur skolan, som du säger. Men är det inte det allra viktigaste att vi ser till att de inte faller ur skolan?

Anförande nr 5

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Hur bra skolan än är tror jag att det alltid kommer att finnas några ungdomar som av olika skäl inte är motiverade att gå i skolan. Så har det alltid varit, och jag tror att det kommer att fortsätta att vara så därför att man utvecklas på olika sätt. Man utvecklas inte efter en mall. Alla är så att säga inte 13 år när de är 13 år, utan man utvecklas på olika sätt. Självklart är det så. Det är bra att de allra flesta går också gymnasieskolan och fullföljer den.

De som har lämnat skolan är de som vi haft dålig kontroll över, inte minst under förra mandatperioden då man tog bort uppföljningsverksamheten, som vi nu har försökt införa.

Jag hann inte svara på frågan om fusk. Det är enda anledningen till att jag inte tog upp det. Självklart är det viktigt och riktigt att komma till rätta med problemet att man gör felaktiga utbetalningar. Där tror jag inte att någon tycker någonting annat. Fusk är bedrägeri. Försöker man lura sig till pengar ska det polisanmälas.

Det jag beskriver är att man inte gör det, och jag tycker att det är trist att man inte gör det. Det innebär att vi egentligen inte har någon statistik på hur mycket fusk det eventuellt finns med försörjningsstödet, hur mycket man försöker lura sig till. Det är egentligen det som jag tycker är det viktiga som vi måste ta itu med. Vi måste få en genomgång för att se hur mycket det rör sig om, vad vi kan göra åt det, vad som är det vanligaste man fuskar med som inte kontrolleras eller inte kan kontrolleras. Det finns många delar i det. Att jag svarar att det finns flera statliga utredningar är för att jag hoppas att de ska kunna ge kommunen någonting.

Det man har inriktat sig på där är polisväsende men också fusk från Försäkringskassan. Men vi kan naturligtvis jobba på samma sätt för att både stävja missbruk och se till att missbruk som upptäcks också polisanmäls. Självklart önskar vi att också polisen ser till att jobba med detta. Annars har tendensen varit den att gör de inte det, då bryr man sig inte om att anmäla. Man ska alltid anmäla ett brott. Det är väl en signal så tydlig som någon som man ska gå ut med till alla socialsekreterare som jobbar med försörjningsstöd. Man ska alltid anmäla och ange av vilket skäl och på vilket sätt någon har försökt lura. Det tycker jag att man måste ange. Det är i så fall de hål som vi måste täppa till framöver, se till att man kan kontrollera uppgifterna, om det är så att det är uppgifter som inte går in i det som ska kontrolleras av socialsekreteraren.

Anförande nr 6

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag skulle vilja säga angående fusk med socialbidrag att det finns två problem, och du berörde det ena. Det ena är att det inte polisanmäls, och du utvecklade varför. Det andra är att det inte upptäcks, eftersom man inte har resurser och man har så mycket annat att göra att man inte hinner kontrollera så att det inte märks.

Det är väl gott och väl att man ska polisanmäla det man ser, men det man inte letar kanske man inte hittar och ser. Man måste kunna leta. Det var det ena.

Jag hade en annan fråga som jag tycker är väldigt intressant och som jag skulle vilja att du svarade på i ditt nästa inlägg. Anser du att vilket jobb som helst är bättre än inget jobb alls? Jag tycker att det är lite intressant. Det har ändå bäring på Skärholmsmodellen. I samma veva skulle jag också vilja ställa en annan fråga. Nu går vi mot sommaren. Vi vet av erfarenhet att det är många ungdomar som studerar och som kommer att söka socialbidrag. Det är ofta fullt friska och arbetsföra personer. Anser du att det är okej och önskvärt och bra att man ska kräva en motprestation av dessa ungdomar för att erhålla socialbidrag?

Anförande nr 7

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska ta upp den ena sidan, att man inte anmäler från socialsekreteraren. Den andra sidan hade att göra med att man inte sköter sitt jobb. Jag tror att man sällan har mött så många socialsekreterare som är ganska upprörda över att Folkpartiet säger att de inte sköter sitt jobb. De hävdar de att de gör. Det har också studier visat att de faktiskt gör.

Vad det handlar om – och det är viktigt att poängtera – är att kommunernas socialtjänst inte har tillgång till vissa uppgifter där den sökande kanske underlåter att tala om det. Det handlar om uppgifter från Centrala studiestödsnämnden, arbetslöshetskassorna, Skatteverket och flera sådana som man faktiskt inte har tillgång till och som troligen gäller en av de vanligaste inkomstkällorna som man undanhåller från socialsekreteraren.

Det är någonting som man måste se över. Det hoppas vi att den statliga utredningen kommer att göra.

Beträffande ungdomar är det så att vi till skillnad från den borgerliga majoriteten har lagt in pengar för sommarjobb i våra budgetar. Det har vi alltid gjort, det har ni aldrig gjort. Ni har aldrig tyckt att det har varit en kommunal angelägenhet. Vi tycker att det är viktigt att uppmuntra att ungdomar får en livserfarenhet, att de också kan få pröva på ett jobb under sommaren då de är lediga. Det tycker jag framför allt är en stor skillnad mellan er och oss.

Ni pratar enbart om bidragsfusk. Vi pratar också om att se till att människor kommer in i jobb på många olika sätt, inte minst genom arbetsmarknadspolitiska pengar till stadsdelarna. Det ser vi aldrig i era budgetförslag. Det tycker jag är den allra största skillnaden mellan en borgerlig syn och en rödgrön syn på människor och deras framtid.

§ 6 Interpellation om situationen i Rågsvedsskolan (nr 2006:14)

Anförande nr 8

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ber att få hänvisa till det utdelade interpellationssvaret.

Anförande nr 9

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Tack, borgarrådet Nilsson, för svaret. Jag konstaterar att borgarrådet i sitt svar talar om saker som har varit bra när det gäller bland annat utvecklingsarbetet på den skola som det gäller, Rågsvedsskolan, och vad gäller exempelvis de projektarbeten som genomförts med särskilda pedagoger och så vidare. Det har varit mycket positivt.

Trots det tycker jag att svaret från borgarrådet är en besvikelse. Min känsla är att samtidigt som resultaten på den här skolan går kraftigt ned när det gäller hur många elever i avgångsklasserna som klarar godkänt i kärnämnen tycker borgarrådet genom sitt svar att allting är rätt så bra, som det är. Han hänvisar till de åtgärder som har vidtagits. Men de insatser och förändringar som har gjorts i politiken är redan på plats, och fortfarande trots det har Rågsvedsskolan allvarliga problem med att leva upp till sina åtaganden. Det går i det här fallet åt fel håll.

Jag frågar mig ibland vem det är som ska fixa den här uppgiften när nästan hälften av eleverna saknar fullständiga betyg när det går ut nian. Man kan hänvisa till rektorerna och skolans personal och säger att de ska fixa det. Man kan hänvisa till stadsdelsnämnderna, de ska fixa det. Men jag tror att alla inser att när det går så här pass dåligt på en skola, kan man inte bara hänvisa till dem som har det formella ansvaret, dem som har fått uppdraget delegerat till sig.

Trots det nya fördelningssystem som har införts under den här mandatperioden är det den här utvecklingen vi ser. Förra veckan fick jag och borgarrådet ett brev från de fackliga organisationerna på Rågsvedsskolan där man i ett som man kan kalla krisbrev tar upp de besparingar som de tvingas till på grund av dels sviktande elevunderlag, dels att det är en ökad segregation i området. Man säger att man vill ha ökade resurser till elevvård för att kunna ha mindre undervisningsgrupper, och man vill naturligtvis ha åtgärder mot bostadssegregationen och ber att få ett krismöte med de ansvariga politikerna. Jag hoppas att de kommer att få det också. Det är i så fall ett tillfälle som inte bara jag tackar ja för.

Vad kommer borgarrådets budskap att vara till de fackliga organisationerna på den här skolan? Är det att det vi har gjort från stadens sida räcker? Det skulle jag gärna vilja ha svar på. Vi vet att stadsdelsnämndernas utrymme när det gäller att prioritera verksamheterna är relativt begränsat, i alla fall när man står inför den här typen av uppgifter, när så pass många elever inte klarar målen med sin utbildning.

Anförande nr 10

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag delar din oro, Henrik, över situationen på Rågsvedsskolan. Jag var nyligen ute i Vantörs stadsdelsnämnd och träffade alla rektorer och förskolechefer där ute. Jag skulle vilja säga att vi ser liknande tendenser i en hel del områden i Stockholm i dag som har att göra med segregationsspiralen. Resultaten har faktiskt förbättrats i stadsdelar som länge haft många elever med utländsk bakgrund, som exempelvis Rinkeby, medan resultaten försämrats i stadsdelar där man har en stor omsättning på elever och där det framför allt är många elever med utländsk bakgrund som flyttar in. Jag är jättekymrad över detta.

Jag brukar säga när jag är ute att segregationsspiralen i Stockholms skolor är det allvarligaste hotet mot en positiv utveckling för den här staden.

Precis som du själv konstaterade har vi ändrat i resursdelningssystemet. Vi har gett mer pengar till de här områdena och de här skolorna. Men det räcker inte därför att det samtidigt pågår en elevflykt där de mest resursstarka eleverna genomsnittligt söker sig till resursstarka områden.

För mig är det uppenbart att det finns en konflikt mellan valfrihet och segregation, som jag tycker är djupt problematiskt. Jag förespråkar inte några inskränkningar i valfriheten, men jag kan samtidigt se att det är ett mycket högt pris som vi betalar för denna valfrihet.

Vad vi ska göra är naturligtvis att försöka begränsa effekterna av segregationen så mycket som möjligt. Vi ska försöka styra ännu mer resurser till de områden där man behöver pengarna mest. Vi ska utveckla metoder. Du nämnde själv några när det gäller språkutvecklingen. Inte minst matematiken är ett sådant område där vi måste förbättra metodiken helt enkelt ute i skolorna.

Det vi också ska göra är att använda hela skoldagen, att använda skolbarnsomsorgen och fritidsklubbarna mycket effektivare för att ge de här eleverna möjlighet att nå målen. Det är nämligen också i fritidsverksamheten som man får både en språkutveckling och en social utveckling som är nödvändig.

Dessutom måste samverkan med socialtjänsten fungera bättre. På alla de skolor där jag har varit har jag ställt frågan: Varför nådde inte eleverna målen? Svaret är väldigt ofta en absurd social situation där eleverna många gånger faktiskt är utslängda hemifrån. Om studierna ska kunna fungera måste också det sociala livet fungera.

Alla de här sakerna måste vi göra, och vi måste satsa mycket mer resurser efter behov och inte bara efter elevmängd.

Jag är glad att också du har uppmärksammat den här frågan. För mig är det den absolut allvarligaste och viktigaste frågan. Jag tycker att det vore bra om också de borgerliga partierna deltog i en diskussion om vilka valfrihetens negativa baksidor är och hur vi kan fördela resurser mer rättvist så att alla unga i realiteten får chansen att klara skolan och målen.

Anförande nr 11

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Tack för det. Jag är glad att borgarrådet ändå så att säga erkänner att det system som vi har, den automatik som finns i resursfördelningssystem och i ledningsstrukturer och sådant, inte riktigt alltid fungerar och att man därför borde – jag tolkar det så i alla fall – ta tag i denna speciella situation och göra det lite speciellt när det gäller bland annat olika utbildningspengar, särskilda resurser och sådant. Det är bra, om jag nu tolkar borgarrådet rätt.

Däremot är det tråkigt att den här diskussionen alltid kommer upp om att det finns en konflikt mellan valfrihet och integration. Det är tråkigt mest därför att borgarrådet inte vill föreslå någonting men viftar med det här problemet som en av de viktiga orsakerna bakom utvecklingen. Antingen är det så, och då bör man föreslå någonting konkret för att ändra på det – ta bort valfriheten eller på annat sätt sätta ned foten eller bläck på papperen så att det blir något beslut i den här frågan. Det är olyckligt om man viftar med detta som ett allmänt argument eftersom det inte kan vara de elever som bor i Rågsved och som väljer att läsa på en annan skola som gör att utvecklingen på Rågsvedsskolan är som den är. Det kan inte heller vara de elevers fel som väljer att gå i en annan skola att utvecklingen går åt det håll som den går.

Därför blir det, tycker jag, väldigt olyckligt när man viftar med valfrihetsproblematiken. Egentligen tycker inte jag att det är det som är problemet. Många av de elever som väljer en annan skola väljer en språkinriktning till exempel. Deras föräldrar kanske har erfarenheter av en flykt från ett annat land och har kommit fram till att det var väldigt praktiskt kunna engelska under flykten i kontakt med olika personer och myndigheter var man än befann sig. Därför är det många av de här eleverna som med stöd av sina föräldrar exempelvis väljer en undervisning där de kommer att använda mer av engelskan. Det är inte deras fel att de inte kan få det på Rågsvedsskolan och därför väljer ett annat alternativ.

Jag tycker att man borde vara lite mer konkret när det gäller utvecklingen av metoder som borgarrådet hänvisar till. Jag tror att vi är många som fortfarande är väldigt chockade när vi hör sfi-studenter eller dem som har språkundervisning i svenska berätta om hur det är att gå en sådan undervisning. Det är fortfarande så i Stockholm, trots att vi har rätt så många personer som deltar i den undervisningen, att många går i grupper där utbildningsbakgrunden är oerhört olika. En analfabet och en akademiker går i samma grupp och så vidare. När man studerat språk utomlands under väldigt lång tid och vet att det finns välutarbetade metodiker för hur en svenska kan lära sig spanska eller engelska och så vidare undrar man ibland varför det inte provas i en svensk skola för att få eleverna att fortare och bättre lära sig svenska.

Anförande nr 12

Borgarrådet N i l s s o n (s): Henrik Ehrenberg säger: Om det skulle finnas en konflikt mellan valfrihet och segregation. Då vill jag säga så här: Jag är hellre seende och bekymrad än blind och glad. Det är alldeles uppenbart att det finns en allvarlig sådan konflikt. Jag kanske uttrycker mig alltför pessimistiskt, men jag vill lyfta fram detta. Jag tror att vi måste se det. Jag tror att vi måste se att det här delvis är det pris som vi får betala för den valfrihet som jag tror att vi alla själva vill ha. Men det

innebär att de mer välutbildade, de mer resursstarka som ett led i sin sociala resa i det nya landet Sverige inte väljer en skola efter kvalitet utan väljer klasskamrater, vilken social status man vill befinna sig i.

Det är en viktig förklaring till de problem som man har på Rågsvedsskolan och på många andra skolor, inte minst i söderort i dag. Jag vill absolut inte skuldbelägga dem som gör det valet, men det är helt klart en viktig förklaringsgrund till att det faktiskt finns så många elever som inte lyckas med att nå målen. Rent pedagogiskt behöver man ett antal elever som är mer resursstarka, mer aktiva och mer motiverade i undervisningen för att det inte ska bli för tungt. Klasskamrater lär sig nämligen inte bara av lärare utan också av klasskamrater.

Vad göra då? Återigen är svaret mer resurser. Jag hoppas verkligen att du Henrik går emot de övriga borgerliga partierna och stöder vårt förslag om en mer tydlig resursfördelning efter behov. Det är mot allt vad som har sagts från den borgerliga kanten.

Det andra är att försöka hitta profiler som verkar integrerande, det vill säga appellerar till elever och ungdomar med olika bakgrunder. Jag tycker exempelvis att Fryshusets kunskapscentrum, den gymnasieutbildning som man där har, är spännande och ser till att man får en väldigt bra blandning av elever.

Skolbarnsomsorgen nämnde jag tidigare. Jag skulle vilja satsa rejält på skolbarnsomsorgen både resursmässigt och inte minst pedagogiskt.

Föräldrar är en oerhört viktig faktor. Det pågår mycket arbete kring olika projekt i dag, men vi skulle behöva hitta samverkan med föräldrar om pedagogiska frågor, hur man kan stödja sina barn kunskapsmässigt.

När det gäller metoder är du positiv till tvåspråkig undervisning. Det gläder mig att den insikten finns hos Kristdemokraterna. Men återigen är det samma fråga: Du har jätteproblem om du ska regera tillsammans med moderater och folkpartister. De avvisar ju tanken på att försöka stödja elever som ännu inte fått svenskan som ett fungerande undervisningsspråk. I realiteten har vi ännu inte hunnit så långt i utvecklingen av det som jag skulle önska under den här mandatperioden. Det innebär att hundratals elever misslyckas med att nå skolans mål, inte för att de inte klarar ämnena utan därför att deras svenska inte hunnit bli tillräckligt effektiv.

Det här är några åtgärder som jag tycker att man ska jobba vidare med.

Anförande nr 13

H e n r i k G E h r e n b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Till att börja med är det ju så att vi ofta får höra socialdemokratiska och andra borgarråd fråga bland annat Kristdemokraterna hur vi ska hantera Moderaterna och Folkpartiet. Det kanske är vårt problem snarare än Socialdemokraternas. Jag tycker att det oftast inte är något större problem när vi väl är i majoritet. Det viktiga är vad Kristdemokraterna tycker och tänker i den här frågan. Så är det i alla fall för mig.

När det gäller valfrihet kan jag inte tolka borgarrådets inlägg eller den här typen av retorik – det är det som är det stora problemet – när han säger att han hellre är seende och bekymrad än blind och glad på något annat sätt än att man ändå offentligt vill skuldbelägga dem som väljer en annan skola. Man vill förklara det med eleverna som väljer en annan inriktning på undervisningen och en annan skola, på vilken grund det än är – kompisar, status, profil på utbildningen – och säger att det är djupt problematiskt. Det kan aldrig vara elevernas fel. Ansvar är inte elevernas som gör ett val, utan ansvaret är politikernas och skolsystemets. Något annat är ju djupt olyckligt att man ens funderar på.

Jag har själv i den här talarstolen många gånger under den korta tid som jag har varit ersättare i kommunfullmäktige diskuterat segregationen i staden med ansvariga borgarrådet. Det man kan konstatera är att segregationen i en del områden går helt åt fel håll. Exempelvis drabbas Rågsvedsskolan av detta, liksom Hagsätraskolan och Bandhagens skola som ligger i samma område. Då måste man fundera på: Vad gör den styrande majoriteten för att de här skolorna ska få ordentliga profiler som gör att de lockar elever till sig? Det är sant att det behövs resursstarka elever i en undervisningsgrupp. Men då måste faktiskt skolorna och politikerna tala om varför de här resursstarka eleverna ska stanna kvar på de här skolorna eller komma dit om de inte bor i upptagningsområdet.

Det är viktigt att man från den politiska ledningen ser till att sätta fart med den här typen av budskap i skolorna. Sedan kommer skolorna säkert att göra precis som de vill, men det finns styrsystem från politiskt håll som ser till att utvecklingen med till exempel profilklasser, med specialpedagogik när det gäller språkundervisning och så faktiskt kommer till stånd i en utsträckning som gör att fler elever klarar skolan än vad som i dag är fallet.

Anförande nr 14

Borgarrådet N i l s s o n (s): Nej, Henrik Ehrenberg, det är inte Kristdemokraternas problem att hantera de andra borgerliga partierna. Det är, om ni skulle vinna val, medborgarnas problem. Den borgerliga alliansen har varit väldigt tydlig. Man har sagt: mer av pengsystem, mer av likriktning av pengarna. Man har från flera partier sagt nej till tvåspråkig undervisning. Folkpartiet har varit väldigt tydligt med att inte vilja det. Man har sagt nej till kompetensfonden som faktiskt gjort stora satsningar och ändå bidragit till att situationen inte har blivit värre än den varit i ett ganska dramatiskt läge på till exempel Rågsvedsskolan.

Man vill inte göra några särskilda satsningar i utsatta områden. Kommer du ihåg när vi hade debatten om resursfördelningssystemet? Jag hörde inga borgerliga partier som var uppe och kved om bekymren för Vantör. Däremot var det många som var jättekymrade för Bromma. I Bromma stadsdelsnämndsområde är det 98,5 procent som blir behöriga till gymnasieskolan. Som du själv påpekade är det 55 procent på Rågsvedsskolan. Så jag är bekymrad. Det måste bli fler med mig som vågar ta fajten och säga: Vi måste slåss för de unga som har de sämsta förutsättningarna, även om det utmanar de mer resursstarka grupperna i samhället.

Nej, vi ska inte skuldbelägga, men jag tycker att det är viktigt att betona att om man vill göra någonting åt de här problemen, segregationen och de svaga resultaten i en del utsatta områden, så måste man förstå mekanismerna. Jag för egen del har först under den här mandatperioden verkligen börjat förstå hur starka segregationsmekanismerna är och hur de fungerar. Vi har i dag ett forskningsprojekt bland annat som pågår om detta.

Oavsett om man skuldbelägger eller inte och om man har ambitionen att göra någonting åt det så måste man på djupet förstå de här mekanismerna, till exempel att det i grunden inte är etniciteten som är avgörande utan att det är klassbakgrund det handlar om. Det är de elever vars föräldrar har hög utbildning oavsett om de är födda i Teheran eller i Västerås som kommer att klara sig bra i skolan. Det är de andra barnen, vars föräldrar inte har en hög utbildning oavsett om de är födda i Rågsved eller i Teheran, som behöver mera stöd.

Vad vi ska göra vidare är att fortsätta med särskilda kompetenssatsningar, ha en ständig dialog med skolledningen – nu vet vi att man håller på att rekrytera en ny rektor till Rågsvedsskolan – om hur man ska utveckla lokala profiler som kan verka integrerande på det sätt som vi båda vill och föra en ständig kvalitetsdialog med de ansvariga ute i stadsdelarna. Jag har precis avslutat en turné i 18 stadsdelar där jag haft en heldag i varje och där vi hela tiden ställde frågan: Har ni reflekterat över resultaten, och har det lett till några förändringar i arbetet inför nästa år?

Det är genom att fortsätta med det arbetet som vi kan förbättra resultaten i Rågsvedsskolan, och jag hälsar Henrik med glädje välkommen. Jag förstår att det är ett äkta engagemang bakom din interpellation som vi har debatterat här i dag.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Valfrihet för äldre*

Anförande nr 15

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet Olofsson! För tredje året i rad kan man när man läser äldreombudsmannens årsrapport som kom ut för ett par veckor sedan se ett av de stora problem som de äldre i Stockholm upplever och som de vänder sig till äldreombudsmannen med. Det är att de inte kan få välja servicehus eller särskilt boende i någon annan stadsdel än den där man själv bor. Många har väldigt svårt att förstå det.

Eftersom detta har pågått i tre år så undrar jag vad borgarrådet tänker göra åt det. Vi har också påtalat detta många gånger, och då säger man från socialroteln att det inte är något stort problem. Men det är uppenbart att Stockholms äldre upplever det som ett stort problem.

Anförande nr 16

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är inget stort problem, faktiskt. Det är ganska få personer som det handlar om. Icke desto mindre kan man säga att för de personer som det handlar om så är det naturligtvis ett problem, eftersom de upplever att de inte får det här.

Vi har hittills levt med Folkpartiets riktlinjer för äldreomsorgen. Nu snart kommer nya riktlinjer att gå ut på remiss. Då ska vi tydliggöra frågan. Om man kan flytta till en annan kommun så bör man självfallet också kunna få flytta inom staden, även om man är äldre. Det hoppas jag att Folkpartiet också kommer att stödja.

Anförande nr 17

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag är lite förvånad. Är det så att borgarrådet inte känner till riktlinjerna? I riktlinjerna som finns i dag står det faktiskt att stadens boenden ska betraktas som en gemensam resurs. Det står ingenting om att man inte ska få välja. Tvärtom är det vi som har drivit den linjen hela tiden – att man ska kunna få välja. Det finns ju också bra system. Man kan införa en peng i boendet. Men tills det är genomfört är det konstigt att man ska kunna välja en annan kommun men inte inom den egna staden.

Anförande nr 18

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja, alla boenden är en gemensam resurs. Det är vad det står. Sedan har man inte gjort så i vissa fall. Man har inte låtit folk flytta. Det handlar om att de riktlinjerna inte gick fram från Folkpartiet under förra mandatperioden när vi faktiskt fastställde dem. De var tydligen otydliga. Det har stått att man har en överenskommelse om att kunna flytta till en annan kommun inom länet. Den överenskommelsen har man följt.

Beträffande pengsystemet så tror jag att det är dags för Folkpartiet att fundera på vad det egentligen skulle innebära. Folkpartiet bör tänka lite i förlängningen på det. Man måste ju också se till den enskilde individen och hans eller hennes behov och att de kan tillfredsställas och tillgodoses. Det intressantaste av allt är att det krävs en del pengar för det, och det har inte Folkpartiet avsatt i sin budget.

Anförande nr 19

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det finns två saker som jag skulle vilja peka på – eller kanske ännu fler om jag hinner. Det handlar om att det är konstigt att det inte förekommer någon likställighet inom Stockholm. I vissa stadsdelar får man välja. Du hänvisar till de riktlinjer som antogs förut. Där står det inte att man inte ska få välja, utan tvärtom. Det handlar i själva verket om att majoriteten har avsatt alldeles för lite pengar. Det handlar om att stadsdelarnas äldreomsorgspengar inte räcker. Man sparar och man vill inte släppa i väg någon till någon annan stadsdel. Man håller så hårt i sin egen pengapåse. Det är det som är anledningen – era alldeles för små resurser.

När det handlar om att du är emot peng i boendet så behöver man bara hänvisa till de kommuner som har detta. Det fungerar alldeles utmärkt.

Anförande nr 20

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det där sista kan man verkligen fundera på. Det är väldigt få som får sitt förstahandsval i Nacka, om man skulle jämföra med den kommunen, vilket kanske vore intressant för Folkpartiet att göra. Då skulle man få se att där får de äldre kanske sitt tionde val. Jag vet inte om det egentligen är bättre.

En annan sak som Folkpartiet gärna glömmer när man står här och pratar om äldreomsorg är att trots att antalet äldre har sjunkit under den här mandatperioden och fortsätter att sjunka – särskilt de som är 80 år och äldre – så har fler kommit in i vård- och omsorgsboende. Trots detta är det också fler som har hemtjänst än vad det var när Folkpartiet hade ansvar för äldreomsorgsfrågorna. Det, Ann-Katrin Åslund, ger vid handen att vi har satsat oändligt mycket mer men också bättre och mer riktat än vad Folkpartiet någonsin gjorde.

Ni har mycket pengar i er budget nu, men vad ni inte har är den nära halva miljard som vi har satsat via Kompetensfonden på kompetensutveckling för personalen. Det gör att servicen är oändligt mycket bättre nu än vad den var förut.

Ordningsfråga

Anförande nr 21

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Fullmäktige är en av de små arenor som oppositionen förfogar över, och frågestunden är en arena som vi förfogar över för att ställa aktuella frågor. De ska bidra till att stimulera den politiska debatten och hålla en allmänt spänstig inställning till dagsaktuella politiska frågor.

Nu har jag till presidiet lämnat in en fråga i dag med anledning av en mycket aktuell undersökning som Svenskt Näringsliv tar fram varje år. Den presenterades precis nu häromdagen och den handlar om företagsrankningen, där Stockholm återigen hamnar på en mycket låg placering – *mycket låg*.

När jag nu försöker väcka denna fråga är det ingen som kan svara på den. Jag tycker inte, fru ordförande, att det är ett okej förhållningssätt i den här salen att man blir nekad att ställa en fråga. Det är nämligen ingen här som kan svara på frågan, enligt uppgift. Annika Billström är frånvarande. Teres Lindberg är frånvarande. Roger Mogert är frånvarande.

Jag undrar, fru ordförande, till vem i den styrande majoriteten som jag ska rikta den typen av frågor som jag har rätt att ställa på fullmäktigesammanträden. Det här är en aktuell fråga som om två veckor kommer att vara borta ur diskussionerna.

Anförande nr 22

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag kan inte svara på frågan. Det är helt enkelt så att vi inte kan svara på frågor som berör andra borgarråds föredragningsområden. Jag kan gärna svara, Mikael, om du riktar frågor som har koppling till eller bäring på det ansvarsområde som jag, som är här i dag, har.

Det är naturligtvis beklagligt att det är flera borgarråd som inte är närvarande under frågestunden. Det är olyckligt, och inte heller jag känner till skälen till att det ser ut på det sättet. Men rent generellt är det olyckligt, för Mikael har rätt i att det här ska vara ett tillfälle där det ska finnas möjlighet för oppositionen att ta upp saker.

I sak måste det vara så att eftersom det är Annika som är föredragande för näringslivsfrågor så får frågan ställas vid nästa fullmäktigesammanträde. Helt död är knappast frågan om Stockholms rankning i olika näringslivsundersökningar om två veckor. Du får väl skriva upp vad du har tänkt fråga och komma igen då.

Anförande nr 23

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite märkligt att man säger att jag ska skriva ned min fråga och vänta i två veckor. Det finns en tanke med fullmäktige och att ha fullmäktigesammanträden varannan vecka, vilket har varit angeläget för Socialdemokraterna, kan jag säga. Vi har fört en del diskussioner några gånger om hur vi ska se över de här kvällarna. I kväll finns det till exempel ingenting att diskutera.

Men nu har vi det här fullmäktige, och det här är en aktuell fråga som jag vill ställa till ansvarigt borgarråd. Ansvarigt borgarråd är inte här, och hennes ersättare är inte heller här. En fråga infinner sig. Inför fullmäktigemötena måste väl sittande regering som har ansvar för frågestunden komma överens om vilka som tar vilka frågor. Det kan inte bara vara så att man hänvisar till att jag ska komma igen om 14 dagar. Jag tycker att det är en väldigt trist attityd till Sveriges tredje största parlament. Det är ju så ni brukar säga i den här salen. Sveriges tredje största parlament har alltså inga borgarråd att skicka upp för att svara på frågorna. Det är det svar man får av Erik Nilsson.

Jag kan förstå att någon är borta. Alla kan inte vara här varenda gång vi har fullmäktigesammanträde. Det kan jag förstå. Men nu är tre borta, och alla tre har någon sorts koppling till frågan. Det tycker jag inte är acceptabelt. Det har förekommit att moderater inte har varit här när vi har varit ansvariga. Då har vice gruppledaren gått in och svarat på frågorna. Men nu får man få beskedet att ingen kan svara och att ingen är beredd att svara. Det tycker inte jag ska få förekomma i den här salen.

Anförande nr 24

Borgarrådet N i l s s o n (s): Mikael! Enligt både kommunallagen och vår egen arbetsordning – tror jag – är det här en möjlighet att, precis som du själv sade, ställa frågor till ansvarigt borgarråd. Vi har inte en kollektiv regering som har ansvar för allt. Som du kanske vet tillhör jag dem som tycker att vi kanske skulle gå åt det hållet, men vi har inte den ordningen utan vi har ett föredragningsansvar där man är ansvarig för vissa områden. Det vet du mycket väl.

Det är inte möjligt att gå in och svara på frågor som ligger inom andra föredragande borgarråds föredragningsområden. Om du vill ställa frågor till oss som är här och som har anknytning till näringslivsfrågan men som har kopplingar till mitt, Leifs eller Pys föredragningsområden ska vi naturligtvis försöka svara på dem så gott vi kan.

Anförande nr 25

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att Erik Nilsson låter sig framstå som mer okunnig än vad han faktiskt är. Det är klart att man kan kommentera allmänpolitiska spörsmål ganska enkelt om man vill göra det.

I kommunallagen står det också att borgarråd är skyldiga att närvara på fullmäktiges sammanträden. Det ingår i grunduppgifterna. Jag konstaterar bara att ingen av de tre som är ansvariga är här i dag. Jag tycker inte att det är en acceptabel situation.

Fråga nr 2. Städning

Anförande nr 26

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag har tillbringat helgen med att vara så lyckligt lottad att jag har fått vara ute i stadens parker på picknick. Jag har haft med mig snabbmat vid flera tillfällen. Detta är tydligen ett problem. Stockholms stad går ju ut nu med en kampanj för att man ska städa mer. Framför allt säger man att stockholmarna måste ändra sin attityd därför att de skräpar ned för mycket. Det beror tydligen på att de har för många picknickar och att de har med sig för mycket skräpmatkartonger.

Man blir en aning förvånad när man går runt i stadens parker. När man går runt i tunnelbanan ser man papperskorgar på väggarna på alla tunnelbanestationer. Men det är ungefär det enda ställe i hela staden där dessa papperskorgar finns. De papperskorgar som finns ute i våra parker är fullkomligt smockfulla. Ordningsamma

stockholmarna har gått dit och lagt sina grejer runt papperskorgarna, nere på marken, därför att de är helt fulla.

Det är inte fel på stockholmarna. De vill slänga sitt skräp. Men de har ingen möjlighet. Jag undrar vad är det för fel på att man tömmer oftare och delar ut fler papperskorgar i staden.

Anförande nr 27

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Det är absolut inget fel. Det är två perspektiv på samma frågeställning. Det vi har gjort är att anslå 47 extra, friska miljoner till stadsmiljöfrågorna till stadsdelarna för renhållning, städning och andra åtgärder. Men vi ser också den ökande skräpmängden därför att vi har en större rörlighet i parkerna. Det vill vi ju alla ha; det är därför vi lägger ned så mycket tid, kraft och pengar på att rusta upp våra parker och göra den mer tillgängliga. Men konsekvensen blir mer skräp i stadsmiljön.

Kungsholmen har använts som exempel. Där har skräpmängden ökat med fem gånger sedan 1997. Man har ställt ut större sopkärl och fler papperskorgar. Vi har 10 000 papperskorgar i Stockholms stadsmiljö för tillfället. Hur man än gör så räcker det inte till. Därför måste det till mer resurser, som vi har anslagit, för att tömma papperskorgarna oftare. På en del ställen måste det vara större kärl. Det ställer man ut just nu för tillfället. Vi kan vidta hur många åtgärder som helst och göra hur många insatser som helst. Men vi har bestämt oss, i alla fall i den här koalitionen, för att vi inte har någon tolerans mot nedskräpning.

Det finns ett perspektiv till på de här frågorna. Det handlar just om det som Madeleine Sjöstedt tar upp, nämligen attityderna till nedskräpning. Det finns alltså två syften med kampanjen. Det ena är att uppmärksamma människor på detta med nedskräpning och att det faktiskt inte är okej att slänga skit omkring sig. Det är straffbart och man kan få böter eller till och med fängelse om det är grova överträdelser. Det andra handlar om stadens ansvar att göra ännu mer. Där har vi kommit en fantastisk lång bit på vägen.

Men nu när våren och sommaren kommer och det är härligt väder så blir det en ökad skräpmängd. Det såg jag själv i helgen när jag var ute och rörde mig och cyklade runt på cykelbanorna. Jag var runt i innerstaden och ute i förortsområdena – i de parkområden som vi har. Det var fantastiskt mycket människor ute och rörde sig. De grillar, har trevligt och äter en god bit mat. Papperskorgarna blir överfulla. Det är därför vi har anslagit de extra pengarna. Det är också därför stadsdelarna hittar samverkansformer för att komma till rätta med skräpet.

Anförande nr 28

Madeleine Sjöstedt (fp): Kära borgarråd! Jag noterar att det för dig handlar om straff och att medborgarna är ett problem. Men vad är det för fel med att man tänker att vi ska ge medborgarna service? Medborgarna vill gå och slänga sitt skräp, men de kan inte. Varför kan man inte säga att vi politiker måste göra någonting åt detta?

Du säger att vi har anslagit mer pengar. Jag kan tala om för dig vad de pengarna kommer att gå till. De kommer att gå ned i ett svart hål. Stadsmiljöpengarna i stadsdelarna har länge varit den regulator som man tar pengar ifrån. I Farsta är pengarna för snöröjning och parkskötsel sedan länge förbrukade för hela 2006.

Jag skulle gärna vilja veta hur många papperskorgar eller personer som tar bort skräp som de pengar du bidrar med kommer att leda till. Jag skulle vilja ha en siffra på det. Sedan kan vi utvärdera det när året är slut och se vad du har åstadkommit.

Anförande nr 29

Borgarrådet Rönngren (s): Självfallet ska vi utvärdera och ge Folkpartiet möjlighet att utvärdera. Men den intressantaste utvärderingen kommer i höstens val då medborgarna ska utvärdera ledarskapet och styrelsen i denna stad.

Vi såg hur det såg ut i Stockholm för fyra år sedan med den förra majoriteten. Det hjälper inte oss i dag om man tittar på skräpmängden och ökningen. Men vi vet att stadsdelarnas förutsättningar att göra insatser handlar om hur mycket pengar man har att röra sig med. Det var neddragningar och nedskärningar i samtliga områden runtom i stadens stadsdelar under den förra mandatperioden.

Nu har vi gjort en 47 miljoner kronors stor höjning av anslagen till stadsmiljön. Det är en 37-procentig höjning. Det finns ingen historisk motsvarighet till en sådan satsning. Men det handlar inte bara om att vi ska möta upp med mer pengar, större sopkärl och ännu större papperskorgar. Självfallet ska den infrastrukturen finnas. Det är den som vi bygger ut just nu. Men det handlar också om attityderna till nedskräpning och att få fler att ta större ansvar. Det handlar om samverkan med fastighetsägarna och restauratörerna som i dag har problem därför att infrastrukturen inte är fullt utbyggd. Men det finns också en mängd andra åtgärder som vi kan vidta.

Den skylt som står där nere kan ni med fördel studera mycket nära. Där har ni 21 punkter som projektet har plockat fram.

Anförande nr 30

Madeleine Sjöstedt (fp): Jag konstaterar att borgarrådet uppenbarligen har hållit för ögonen när han har varit ute och cyklat eller gått i helgen, vilket förefaller ganska farligt för honom. Han borde ändra på det. Det är nämligen runt papperskorgarna som skräpet ligger – de papperskorgar som finns.

Ibland kan man inte förstå hur enkla åtgärder kan vara så svåra för politiker. Vad som behövs är större och fler papperskorgar för människorna att göra sig av med sitt skräp i.

Jag skulle också vilja påpeka att borgarrådet inte kan tala om hur mycket vi ska få för de här pengarna. Jag fortsätter att hävda att pengarna kommer att gå till den snöröjning som stadsdelsnämnderna ändå måste sköta om. Till det finns det inte några pengar i höst om det inte tillskjuts nya medel.

Anförande nr 31

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag konstaterar att Madeleine Sjöstedt är väldigt bestämd i sina uppfattningar, och det får hon väl vara. Alla som rör sig i staden vet att det finns problem med renhållningen. Det beror på olika saker. En del är att det inte finns tillräckligt bra infrastruktur för mottagandet. Det jobbar vi stenhårt med just nu – just i denna stund när vi dels har lagt till mer pengar, dels jobbat med samverkansformer med fastighetsägarna. Vi ställer också större krav på producenterna och flera andra delar.

Du ska få med dig en konkret siffra som du kan berätta om för alla andra som du möter när det gäller att vi gemensamt ska stå upp för en ren och vacker stad, inte bara för stockholmarnas skull utan även för alla de turister som kommer hit. Vi har förstärkt i arbetsmarknadsåtgärder och annat med 90 personer på Stockholm Entreprenad som är ute och plockar upp skräp för hand. Det är en förstärkning utöver det som man gör i stadsdelarna i de avtal som vi har med Stockholm Entreprenad. Stadsdelarna har också 100 egna personer i arbetsmarknadsåtgärder som syns på Södermalm, runtom i stadsmiljön och i stadsbilden. De utgör också förstärkningar när det gäller att plocka upp skräp, tömma papperskorgar och annat.

Det finns en uppmaning att ringa Driftscentralen om man upptäcker att det är nedskräpat. Jag har själv gjort det. De är där och tömmer ganska frekvent och snabbt. Jag tycker att fler ska utnyttja den möjligheten, för då får vi en ren och vacker stad.

Fråga nr 3. Gatornas skick i staden

Anförande nr 32

U l f F r i d e b ä c k (fp): Fru ordförande! Vi hörde nyss att borgarrådet Rönngren var ute och cyklade i helgen. Det var jag också i går. Men i lördags tog jag bilen, för jag skulle åka och hälsa på några bekanta ute i Aspudden. Det vill jag lova Rönngren att det inte var någon trevlig bilfärd som jag fick göra då! En så här lång och hård vinter har naturligtvis satt sina spår när det gäller våra vägar. Tjälarna går nämligen långt ner i marken. Nu har den släppt, och då får vi de här sprickorna och hålen och eländet i gatorna. Just där jag åkte, i Aspudden, var det ganska besvärliga förhållanden. Det var stora hål. Bilen hoppade fram och tillbaka.

Min fråga till dig, Leif Rönngren, är vad du och markkontoret och trafikkontoret tänker göra åt det här för att det ska bli någon bättring.

Anförande nr 33

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har inte heller bara varit ute och cyklat i helgen. Jag har också åkt bil och buss och jag har promenerat runt både i stan och ute i förortsområdena. Det är som du beskriver; det finns en hel del problem med de så kallade potthålen. Det uppmärksammades också under veckan i en debatt i medierna där tjänstemännen redovisade att situationen är problematisk efter en mycket lång och hård vinter.

Men detta beror också till en del på ett eftersatt underhåll, en underhållsskuld, som flera majoriteter har att ta ansvar för. Jag har begärt fram ett underlag från trafikkontoret för att få reda på hur stor denna underhållsskuld är i de tekniska anläggningarna – våra gator, gångvägar och annat.

Trafikkontoret säger att det akuta är att man går in utifrån trafiksäkerheten och framkomligheten och omedelbart åtgärdar alla potthål där det finns risk för både liv och hälsa i trafiksäkerhetsfrågorna. Det gäller också utifrån framkomligheten. Det vi behöver göra politiskt är att se till att vi har förutsättningar under de kommande åren, långsiktigt, att även reinvestera i våra vägar och gator när det gäller underhåll och annat. Då får vi inte de här effekterna i det längre perspektivet.

Under detta budgetår har vi lagt in 6 miljoner kronor extra för att fokusera på cykelbanorna i staden. När man sitter i en bil känns det när man åker ned i ett potthål, men det är oerhört mycket större fara om de finns på cykelbanorna. Där finns en särskild förstärkning redan under innevarande år.

Trafikkontoret kommer att återkomma med denna sammanställning av hur läget ser ut. Det blir ett viktigt beslutsunderlag för oss som förtroendevalda som vi ska kunna ta med oss för framtiden. Underhållet är eftersatt på våra gator och vägar och i våra tekniska installationer runtom i staden. Det kan vara broar och så vidare. Det är klart att vi måste ta ansvar för det. Det måste vara säkert, och vi måste kunna ta oss fram i staden.

Anförande nr 34

U l f F r i d e b ä c k (fp): Tack för det svaret, Leif Rönngren! Det är bra att du har samma verklighetsbild som jag och de flesta andra som är ute på stan och åker. Du säger att underhållet är eftersatt sedan länge. Om jag förstod det rätt är du inne på att det här är försyndelser från den gamla majoriteten. Det är nästan det du säger. Det verkar ju konstigt att gå fyra år tillbaka.

Du säger också att man lagar de trafikfarliga hålen omedelbart. Det får vi verkligen hoppas att man gör. Min fråga är: Finns det något liknande telefonnummer som för det här med papperskorgarna som man kan ringa och säga att på den och den vägen behövs det verkligen göras någonting? Om inte det finns så vore det väl något att se till att vi får.

Anförande nr 35

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! För att svara på det sista först kan jag säga att det är trafikkontorets driftscentral som man ringer till. Dit kan man ringa inte bara när det gäller potthål i gatan, överfulla papperskorgar eller klotter på väggarna i stan. Dit kan man också ringa om det är halt någonstans, is och blixthalka eller om det finns andra skador i gatumiljön som måste uppmärksammas och som man kan åtgärda.

Det var inte min avsikt att skylla bara på den förra majoriteten, utan på den förra, den förrförra, förrförrförra och förrförrförrförra majoriteten. Jag kom med 1991 i stadsfullmäktige, och satt en tid inledningsvis i gatu- och fastighetsnämnden. Redan

då förde vi diskussionen om det eftersatta underhållet i våra tekniska anläggningar, vägar och gator. Det här är vi medvetna om. Det är vårt ansvar över blockgränserna i den här församlingen att långsiktigt hitta en finansiering för det. Effekten blir annars som i Slussen och andra anläggningar. Om man inte sköter det löpande underhållet så rasar de tekniska installationerna oavsett om de är i betong eller stål. De håller inte över tiden. Man måste åtgärda.

Anförande nr 36

U l f F r i d e b ä c k (fp): Fru ordförande! Rönngren gick väl åtminstone tillbaka 25 år i tiden. Det är möjligt att du har rätt i att underhållet är eftersatt. Då menar jag att vi måste vara överens om att vi måste göra något åt det. Det är samma sak där – utvärderingen av vad medborgarna tycker när det gäller vem som sköter det här bäst kommer den 17 september, misstänker jag.

Det var det långsiktiga. Men när det gäller det kortsiktiga: Är det din bedömning att de sex extra miljonerna kommer att räcka för att laga de akuta hålen både på cykelbanor och på vägbanor?

Anförande nr 37

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Nej, de pengarna räcker inte till både–och. Det var inte heller avsikten. Det är den här majoritetens budgetförstärkning på driftsidan till trafikkontoret för att göra en särskild satsning på just cykelbanorna.

Trafikkontoret har redovisat läget när det gäller pothålen, i medierna och även till trafikinämnden. Man har i de underlagen berättat att det kostar ungefär 85–90 miljoner kronor att akutåtgärda pothålen. Det finns ganska många pothål runtom i staden – åtskilliga tusentals. De bildas varje år, oavsett majoriteter! Man prioriterar dem, och det har man inget problem med.

Vi måste se till att vi långsiktigt också ger förutsättningar för att göra teknikupprustningar över tiden. Annars kommer vi att sitta i ett alltmer akut underhållsbehov och aldrig hinna med att ta de ordentliga tagen och göra reinvesteringarna, även om vi kan göra det just nu i staden eftersom vi har ett högt exploateringsläge, bygger nya stadsdelar och nya vägar. Men om vi inte har det löpande underhållet får vi samma bekymmer även i de nya anläggningarna om tio år.

Fråga nr 4. Stationshuset i Fatbursparken

Anförande nr 38

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Borgarrådet Rönngren! I brist på Billström får man vända sig till dig. Det går lika bra. Man tager vad man haver, sade Cajsa Warg. Det här är kanske en fråga som du ska ha, för jag tror att du är ganska väl lämpad för den.

Det finns en duktig och strävsam invandrare som heter Abbas Asly. Han har bedrivit näringsverksamhet i det gamla banmästarbostället – så tror jag att det ska heta – i gamla Fatbursparken. På den tiden det gick järnväg till Södra station var det ett betydelsefullt hus. Han har jobbat för att kunna upprätthålla huset och han har gjort en stor kulturgärning genom att med egna medel renovera och rusta upp huset successivt under 17 år.

Som alla vet är staden ibland rätt duktig på att låta våra kulturhus förfalla. Vi skulle behöva fler av den här sortens entreprenörer, men vi behöver inte den här behandlingen av honom. Vad tänker du göra för att åstadkomma en förbättrad situation för Abbas Asly?

Anförande nr 39

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Man tager vad man haver – du träffar väldigt rätt eftersom jag som föredragande borgarråd är ansvarig för fastighets- och saluhallsnämnden, som har detta ansvar. Det är absolut en fråga som tillhör mig.

Det har varit en lång och segdragen historia omkring Abbas och banvaktarbostället nere i Fatbursparken. Det är det sista kulturhuset från södra stambanans tid. Han har gjort ett fantastiskt jobb. Det har varit många diskussioner och förhandlingar över ett antal år – i flera decennier – mellan Abbas och staden i olika skepnader och gestaltningar. För tillfället pågår det också förhandlingar mellan staden och Abbas utifrån önskemål att hitta en lösning på de avtal som är upprättade sedan tidigare utifrån att det har varit en knepig situation i Fatbursparken under byggandet av Södra station. Det gäller också utifrån det som komma skall med Citybanan och de arbetsområden som kommer att bli till i just den här delen av Fatbursparken.

Jag har träffat Abbas och advokaterna. Det har flera av oss gjort, både under den förra majoriteten, från er sida och från vår sida. Vi har alla samma inställning; vi ska göra det bästa för att det ska bli en bra lösning. Det ska bli en bra förhandlingslösning mellan staden och Abbas.

Anförande nr 40

Björn Ljung (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Borgarrådet Rönngren! Jag nämnde borgarrådet Billström, men vi ska inte tala om dem som inte är i salen. Frågan är så komplicerad, och socialdemokraterna har ju ställt ut ett löfte till Abbas Asly vid ett flertal tillfällen om att han skulle få köpa fastigheten. Jag undrar hur det egentligen blir med det löftet. Kommer han att få köpa fastigheten eller ej? I fastighets- och saluhallsnämnden sade en majoritet av s, v och mp nej till Abbas Asly och till det förslag som kontoret hade lagt fram om att han skulle få köpa fastigheten.

Anförande nr 41

Borgarrådet Rönngren (s): Det här har varit en fråga under många år, som jag sade tidigare. Det är inte bara Annika Billström utan även en mängd andra förtroendevalda från olika partier som har ställt ut de här löften över åren. Vi har som vana

att inte gå in och kommentera förhandlingar som pågår från den här talarstolen i den här salen. Jag tänker inte göra det i det här fallet heller.

Det har under årens lopp diskuterats både köp, försäljningar, utlösen och andra saker när det gäller verksamheten i parken och den här enskilde näringsidkaren. Vi får väl följa detta och se vart förhandlingarna tar vägen. Men förhandling är både ett givande och ett tagande från båda parter.

Jag kan säga det igen: Vi vill att det ska bli en bra lösning både för staden och självfallet också för den enskilde företagaren. Hur den lösningen ser ut och vad det blir återstår att se utifrån att man förhandlar just nu.

Anförande nr 42

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är lite intressant. Fastighets- och saluhallsnämnden har sagt nej till försäljning. Sedan säger föredragande borgarråd att förhandlingar fortsätter. Det är sannerligen ett ovanligt förfaringsätt i den här staden, men desto mer glädjande för oss, som ville gå från ord till handling på en gång och sälja till Abbas Asly vid det tillfälle som gavs när förvaltningen hade utrett ärendet och lagt fram ett förslag.

Det senaste jag hörde nu från Abbas Asly var att fastigheten skulle föras över till Stadsholmen. Det är ju en kulturfastighet, så det finns inget orimligt i det. Om fastigheten nu förs över till Stadsholmen så kanske det finns någon annan styrelse som kan ge honom möjlighet att köpa fastigheten den vägen i stället. Får han köpa eller får han inte köpa – ja eller nej, borgarrådet Rönngren?

Anförande nr 43

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Som jag sade finns det ingen som helst anledning att för mig som ansvarigt borgarråd ge mig in i en förhandling som pågår mellan en förvaltning och en enskild näringsidkare. Det vore snarast tjänstefel att göra det.

Det finns olika utgångspunkter för den diskussion som förs i förhandlingen. Jag kan konstatera att om Björn Ljung och den grupp som han tillhör hade velat fullfölja försäljningen så hade man kunnat göra det när man ställde ut ett löfte under den förra mandatperioden, vilket man inte gjorde. Löften avgavs alltså redan under den förra mandatperioden och under den förrförra. Även i det här fallet går det tillbaka i flera decennier från det att diskussionen och entreprenören kom in i verksamheten. Sedan dess har diskussionerna pågått.

Jag tycker att det är viktigt att det får ta slut någonstans, men jag är inte beredd att lägga mig i diskussionen utifrån en fullmäktigedebatt. Det vore helt absurt om vi skulle få den ordningen.

§ 13 Redovisning av plan för utredning av skydd för natur- och friluftsområden (utl. 2006:96)

Anförande nr 44

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta handlar alltså om en plan för inrättande av natur- och kulturresevat. Det är klart att det är viktigt att ha nära till rekreation och naturupplevelser när man bor i en växande storstad som vår. Det är naturliga landskap som nu bevaras, och det är naturligtvis också viktigt därför att då får vi en naturlig mångfald av både växter och djur.

Förutom att vi ska värna den biologiska mångfalden vill jag gärna poängtera att det för mig också är viktigt att de här rekreatiöns- och naturområdena blir möjliga att nyttja för rekreation. Jag har i ärendet lyft fram orienteringen som en viktig del, därför att de ofta trängs ut med sin verksamhet, och det finns med i det här ärendet.

De resevat som beräknas godkännas före sommaren är Nacka naturresevat, Igelbäckens kulturresevat och Sättra. Klara är redan Grimsta och Flaten. Sedan återstår framdeles i planen Årsta-Rågsveds friområde, Högdalstopparna och Kyrkhamn-Lövsta.

Jag yrkar att denna redovisning godkänns i enlighet med förslaget.

Anförande nr 45

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Vi tycker också att det är positivt att man nu tar fram förslag på naturresevat och skyddar friluftsområden. Men vi skulle ju önska att vi kunde ha en högre takt i omställningsarbetet och att vi även kunde skydda fler områden än som nu är fallet.

Vi vet att de grönområden som finns i staden är otroligt uppskattade av allmänheten och att människor tycker att det är oerhört viktigt att det finns rekreatiönsområden på nära avstånd från bostaden. Stockholm är också berömt för att vara en blå och en grön stad. Det är någonting som det är väldigt viktigt att vi värnar inför framtiden också för att kunna säkerställa turistströmmar och även medborgarnas rekreatiönsliv. Därför tycker vi att de grönområden och de vattenområden som finns i staden är otroligt viktiga att värna inför framtiden.

Av den anledningen är det också väldigt viktigt att vi nu lägger fast de områdena i form av resevatsbildningar. Det är inte minst viktigt därför att vi vet att Stockholm är en växande stad och att det därmed är fler människor som kommer att bo inom denna geografiskt begränsade yta. Därmed blir det fler och fler människor som ska dela på de grönområden som finns. För oss är det självklart att det inte går ihop med ett ständigt naggande i kanten av de här områdena, för det innebär att det blir mindre och mindre områden för fler och fler personer.

En hel del forskning har också gjorts på hur människan påverkas av naturområden. På SLU finns en forskare som heter Patrik Grahn. Han har bedrivit mycket intressant forskning på det här, och det visar sig att natur och grönområden har en väldigt stor

påverkan på människors både fysiska och psykiska välbefinnande. Det handlar om att om man är ute i skogen får man väldigt mycket bra välbefinnande. Man får sänkta stresshormonhalter. Över huvud taget säger folk som befinner sig ute i naturen att de mår mycket bättre. Det handlar också om sådana saker som att om man har utsikt över ett grönområde presterar man bättre. Man mår bättre helt enkelt. Man har också studerat hur barn leker i olika miljöer. Det visar sig att har man en grön miljö att tillgå när man leker får man en mycket mer kreativ lek och man har en mycket mer skapanden lekprocess. Det är väldigt tydligt på det viset att grönområden har stor påverkan på människor. Ur den synvinkeln är det också väldigt viktigt att vi värnar och skyddar de grönområden som finns.

Därför är det lite oroande när man läser den moderata reservationen, där det står att man inte anser att reservatsbildning är viktig för att skydda de här områdena. Jag tycker att det är olyckligt att vi inte kan ha en enighet om de här frågorna i fullmäktige. Det skulle vara bra om även Moderaterna kunde ansluta sig till linjen att man faktiskt ska skydda de värdefulla grönområden som finns i den här staden.

(O r d f ö r a n d e n : Jag ska bara till Per Bolund säga att det inte finns några reservationer i det här ärendet. Det är ett enigt ärende från kommunstyrelsen.)

§ 14 Förslag till detaljplan för Södra Liljeholmstorget, kv. Stubinen m.fl. inom stadsdelen Liljeholmen (utl. 2006:97)

Anförande nr 46

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det här är en trevlig detaljplan som Miljöpartiet på intet sätt motsätter sig. Jag ville bara ytterligare betona att det är oerhört viktigt att den gångväg som går på baksidan av köpcentrumet och leder upp till platån på Nybohovsberget utformas på ett bra sätt så att det blir tryggt och säkert att gå där även på kvällstid. Nu tar man bort den trappa som utgör förbindelse i dag, och man tvingas alltså gå runt denna byggnad när gallerian är stängd. Jag hoppas verkligen att staden och byggherrarna kommer att lägga krut på att utforma denna gata på ett bra, vackert och tilltalande sätt.

*§ 15 Kristinebergs strandpark på nordvästra Kungsholmen, genomförandebeslut
Hemställan från marknämnden (utl. 2006:98)*

Anförande nr 47

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker ändå att det är på sin plats att säga några ord. Det är faktiskt ett historiskt beslut som vi ska fatta här i kväll. Det gäller genomförandebeslutet för den park som vi ska bygga på nordvästra Kungsholmen.

Vi har en oerhört hög exploateringsgrad. Det handlar om 45 000 bostäder och 185 000 kvadratmeter lokaler. Då behövs det självklart också ytor för spontan lek, för idrott och för rekreation och fritid. Den här parken är en oerhört viktig del i helheten i det viktiga stadsutvecklingsområde som nordvästra Kungsholmen faktiskt utgör.

Det här är ingenting unikt. Just nu, när vi bygger så mycket som vi gör inom ramen för 20 000 bostäder, blir det också möjligt att ta rejäla krafttag och göra satsningar på parker, parkstråk, grönytor och rekreationsområden. Vi har också i majoriteten lagt 30 miljoner kronor till investeringar i samtliga parker runt om i staden under innevarande år.

Det som vi alla tycker är roligt är att det har varit en tävling med många spännande bidrag. Det vinnande bidraget fick pris 2005, på våren. Parken kommer att utformas med ett vackert stråk med äventyrsstig. Det kommer att vara skiftande vegetation i området, möjligheter att gå ned till vattnet och ut på en brygga. Där kommer det att finnas caféverksamheter, pergola och annat. Var och en som nu flyttar in i de nya bostäderna och också de intresserade flanörerna runt om i staden får möjlighet till ett helt nytt sammanhängande parkstråk.

Det som det har varit diskussion om i det här ärendet är det som i folkmun kallas Janne Lundqvist-hallen, alltså tennishallen i området. Där har marknämnden gjort ett medskick till fullmäktige om att hallen ska få vara kvar i avvaktan på att man hittar en alternativ placering och en lösning för den idrottsverksamhet som i dag finns där. Hallen ligger i den del som faktiskt planeras att också bli park i framtiden. Men marknämnden tyckte, liksom många av oss här inne, att det var väldigt viktigt att se till att det fanns en förutsättning även för tennisfolket runt om i de befintliga bostäderna och de som i dag använder sig av Janne Lundqvist-hallen, inte minst barn- och ungdomsidrotten som finns där i dag.

Med de orden, ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 48

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Vi tycker också att det är väldigt glädjande att nordvästra Kungsholmen nu håller på att utvecklas. Det är ett mycket bra byggprojekt som kommer att ge många nya bostäder och där man inte heller tar grönyta i anspråk utan man förtätar redan exploaterat område, vilket vi helhjärtat stöder.

Men för att det ska bli ett bra och trevligt område, där människor ska må bra och för att man ska trivas i sitt område, krävs det som sagt även grönområden. Därför är vi oroad över det här förslaget. Vi är oroad över att man inte färdigställer parken i samband med bostadsbyggandet utan att den får dröja och inte blir av förrän senare. Det tycker vi är dålig planering. Vi tycker självklart att parken måste göras klar i samband med resten av bostadsbyggnationen.

Man kan också vara orolig för att om inte parken och bostäderna färdigställs vid samma tidpunkt kan det bli ytterligare tidsförskjutning. Det kanske till och med blir så att parkutbyggnaden blir väldigt försenad eller inte ens blir av. Det skulle ju vara väldigt menligt för dem som flyttar in på nordvästra Kungsholmen. Vi tycker att det är fel tidsplanering att inte göra det här samtidigt.

Det har funnits många förslag på hur man skulle lösa problemet med tennishallen. Det har också funnits erbjudanden om andra platser för att bygga en hall. Det finns också möjlighet att erbjuda tider i andra hallar. Vi kan inte se att det behöver finnas en konflikt mellan tennisverksamheten och parkutbyggnaden utan vi tycker att tennisverksamheten helt enkelt får anpassa sig och flytta till andra ställen. Vi prioriterar att parken blir kvar.

Vi yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 49

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Till skillnad från föregående talare tycker vi från Vänsterpartiet att det här är bra planering. Till en god boendemiljö hör både bostäder och grönytor, men också idrottsanläggningar. Den här tennishallen, Janne Lundqvist-hallen, som den kallas efter sin grundare den kände tennisspelaren Janne Lundqvist, är en speciell tennishall. Det är en breddidrottshall. Här spelar barn och ungdomar. Det finns möjligheter att spela spontant. Det finns tränare tillgängliga, men man behöver inte tillhöra någon klubb och man behöver inte ens vara speciellt bra. Det går att spela på motionärnivå. Det är en breddidrottshall det handlar om. Och att riva hallen innan det finns en fullgod ersättningshall skulle innebära att en väl fungerande verksamhet slås sönder och går en osäker framtid till mötes, kanske ingen framtid alls. Det är mycket lättare att riva ned än att bygga upp. Därför anser jag att det är väldigt viktigt att hallen inte rivs förrän den nya hallen står klar.

Sedan är det ett uttryck som jag har blivit smått allergisk mot under årens lopp. Det är när man börjar prata om "någon annanstans". När idrottshallar rivs och när bollplaner bebyggs ska man flytta verksamheten "någon annanstans", och det utan att ange var "någon annanstans" är. Det är inte så, Per Bolund, att det har funnits någon alternativ placering som har kunnat ordnas. Tennisfolket har inte varit rabiatt med att bita sig fast i just den här hallen. Vad de har värvat om och velat ha är möjligheter att fortsätta sin verksamhet. Det är brist på idrottshallar i staden. Det finns inte plats i andra hallar. Det här handlar också om barn och ungdomar.

SL-garagets hall var på tal ett tag. Men den funkar inte för vanlig tennis, det är för låg takhöjd. Den funkar för innebandy. I Salk-hallen är det fullt. Det är inte så att det finns möjligheter att inrymma den här verksamheten i andra hallar. Därför ska den

nuvarande tennishallen stå kvar till dess det finns en ersättningshall dit verksamheten kan flytta. Då kommer parken att färdigställas.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 50

P e r B o l u n d (mp): Vi inser också självklart värdet av att ha möjlighet att spela tennis. Vi stöder den verksamhet som finns i Janne Lundqvists hall. Det har funnits förslag på andra placeringar, att man till exempel skulle lägga tennisanläggningen längs med E 4:an, där den går genom området. Då skulle hallen också kunna fungera som bullerdämpare mot resten av området. Det är ett förslag som vi har stött hela vägen och velat få igenom. Men tyvärr har det fastnat någonstans på vägen. Om Vänsterpartiet stöder oss kanske vi faktiskt kan få fram anläggningar så att det inte behöver bli konflikt. Men att offra det grönområde som nu planeras i det här området för tennishallens skull tycker vi är helt fel väg att gå.

Anförande nr 51

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Per Bolund! Vad det står är inte att den nuvarande tennishallen ska vara kvar för tid och evighet. Det står att det ska finnas en fullgod ersättningshall som ska vara klar innan den gamla hallen rivs. Sedan kan det finnas olika alternativa placeringar för den nya hallen. Det är inte det saken gäller. Men vi vägrar vara med på att riva hallen först och sedan utreda var den nya ska vara. Då är det en klar risk för att en mycket väl fungerande verksamhet försvinner.

Alltså: Ny hall klar först – sedan kan vi riva den gamla.

Anförande nr 52

M a t s G N i l s s o n (m): Herr ordförande! Det här är ett mycket speciellt tillfälle för mig. Jag håller nämligen med om vartenda ord som Ann-Marie Strömberg sade. Den här tennisverksamheten är en av svensk tennis vaggor. Det är ingen ny företeelse att man spelar tennis på denna plats. Breddidrott, som Ann-Marie sade, och handikappidrott, kan vi lägga till, spelas här och i princip ingen annanstans på tennisanläggningarna. Det är en helt annan prisnivå än på de andra tennisanläggningarna, så det här är breddidrott i ordets rätta bemärkelse.

Jag skulle bara vilja rikta en vädjan. Jag är så glad över att Socialdemokraterna och Vänsterpartiet agerar bra i denna fråga. Det är inte ofta vi berömmar varandra, men jag vill säga det. Vi har kommit fram till någonting gemensamt och på det sättet räddas tennisverksamheten. Vi bör komma ihåg att vi i det här närområdet bygger bostäder som i framtiden kommer att rymma 10 000 nya stockholmare, att då med berätt mod, ursäktat uttrycket, dra ned på rekreations- och idrottsverksamhet vore fullkomligt befängt.

Jag yrkar med kraft bifall till förslaget.

Anförande nr 53

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Man kan inte anta en detaljplan och sedan rycka undan mattan för denna detaljplan genom att skriva in villkor som kanske inte går att uppfylla. Den här hallen är helt enkelt felplacerad. Den ligger i slutkanten av den här parken. Den ligger som en stor kork mitt i, och den är inte vacker. Den är inte heller så himla vacker inuti. Jag tillhör kanske de få som faktiskt spelar i denna hall. Jag tycker om den här verksamheten. Jag spelar i Salk-hallen, jag spelar i Janne Lundqvists hall och jag spelar i Sundbybergs rackethall. Jag spelar tennis, och jag spelar i olika tennishallar. Jag har varit i Janne Lundqvists hall och spelat också. De vet mycket väl vad jag tycker, att den ska flyttas.

Man kan inte göra på detta sätt, anta en detaljplan och sedan skriva in villkor i ett annat kommunalt beslut som går emot denna detaljplan. Vi behöver den här parken, och hallen är helt enkelt felplacerad. Jag hoppas verkligen att vi snabbt som attan ska ta fram en ny detaljplan för en omplacering. Men jag tycker inte att man ska skriva in detta i avtalen i dag.

Jag stöder alltså det yttrande vi har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 54

M a t s G N i l s s o n (m): Cecilia Obermüller anser alltså att tennisverksamheten har varit felaktigt placerad i 70–80 år. Det var det första.

Det andra är att jag också har börjat spela tennis där. Till skillnad från dig åker jag även kollektivt dit.

Sist men inte minst, det är vi politiker här inne som är ansvariga för det faktum att hallen inte har nyrenoverats. Vi har gett samtliga, ingen nämnd ingen glömd, så korta kontrakt att man inte har kunnat klara av några investeringsbeslut för att renovera anläggningen. Man har försökt klara en finansiering, men man har fått så korta kontrakt från staden. Det var ett ganska konstigt argument, Cecilia.

Anförande nr 55

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Tidigare har den legat i ett industriområde, ett industriområde där vi har jobbat och jobbat för att omlokalisera verksamheter som asfaltverk och sådana saker. Det vore väl sjutton om vi inte skulle kunna omlokalisera en tennishall. Den ligger helt enkelt fel i dagens planering när vi vill bygga bostäder och ha ett fint, grönt parkområde. Vi har också fått kritik för att man har för lite grönyta och parkyta för de nya bostäderna. Det har ju kritiserats att det blir för tät stad. Barnen har ingenstans att ta vägen. Det finns ingen möjlighet för spontanidrott och sådant. Och tennishallen som den är belägen i dag ligger helt fel.

Anförande nr 56

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Återigen, det handlar inte om att tennishallen ska ligga kvar där den ligger för tid och evighet. Det handlar om att vi värnar verksamheten, inte själva byggnaden på platsen. I slutändan innebär detta att för att

verksamheten ska kunna bedrivas i fortsättningen också måste det finnas en ny tennishall dit verksamheten kan flytta. Den nya hallen måste vara klar innan den gamla hallen rivs. Det är det som det handlar om.

Är du angelägen om parken tycker jag i stället att du kan samverka med oss för att hitta en ny placering för hallen så att vi kan få upp den nya och fina hallen så snart som möjligt och flytta verksamheten dit. Då blir det en park till slut. Man kan inte bara säga att vi river hallen och sedan får tennisverksamheten bäst den kan ta vägen någonstans där vi inte har någon alternativ placering. Det finns inte plats i andra hallar. Det borde du veta.

Anförande nr 57

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag och Miljöpartiet är bara oerhört oroliga för att hallen kommer att ligga kvar för tid och evighet. Det kommer alltså att fördröja, försena, försvåra och förhindra en utbyggnad av parken i området.

Anförande nr 58

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi tycker att det är väldigt bra att det här området utvecklas. Det är bra med både bostäder och grönområde och med idrottsanläggningar. Är det något som verkligen behövs i den här staden är det ställen där man kan idrotta. Den här verksamheten är verkligen utmärkt. Det är flera talare som har strukit under detta. Det är också därför vi kristdemokrater i flera år har slagits för och varit angelägna om att se till att verksamheten kan fortsätta och inte riskerar att dö på vägen. Därför är detta ett bra förslag.

Det vi måste göra nu är att allihop gemensamt se till att vi så snabbt som möjligt hittar lösningar på de problem som finns så att vi får till ett väldigt bra område med all verksamhet. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 59

I n g e - B r i t t L u n d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Alla andra partier har varit uppe så jag kände att jag också får gå upp i talarstolen och bekänna färg, om någon ska begripa vad vi tycker. Vi tycker precis likadant som Ann-Marie Strömberg, vilket inte heller brukar höra till vanligheterna. Men Ann-Marie Strömbergs inlägg var oerhört klokt. Det är precis som Ann-Marie säger, vi värnar den här verksamheten. När jag för åtta år sedan satt i byggnadsnämnden jobbade vi med detta och hade samma diskussioner då, för åtta år sedan, som vi har i dag. Jag känner att det möjligen är någon form av rundgång, men äntligen har det här kommit till stånd, byggnation, park och så hoppas vi att vi så småningom hittar en bättre lösning för tennishallen. Men som det nu är ska tennishallen vara kvar till dess att en ny byggs. Verksamheten ska kunna fungera hela tiden.

Anförande nr 60

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara slutligen tillägga att vi självklart ska hitta en alternativ lösning. Det pågår ett detaljplanearbete där flera remissinstanser ska inkomma med svar på hur planeringen ska se ut i övrigt

i detta område, inte minst när det gäller vägdragningar och annat. Vägverket är en viktig sådan intressent. Vi väntar med spänning på deras synpunkter på tillvaron och hur de ser på planeringen för nordvästra Kungsholmen. När det faller på plats vet vi också förutsättningarna för den alternativa placeringen av hallen. Vi vill alla samma sak, nästan. Det är väl oerhört glädjande att vi för första gången på 50 år i dag fattar ett genomförandebeslut för en ny park i centralt läge. Det är vackert så att man får ont i ögonen, ska jag säga, när man står vid vattnet och tittar ut.

§ 17 Motion om mobila demensteam och fler dagvårdsplatser (utl. 2005:205)

Anförande nr 61

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar borgarrådet för svaret. Jag hade för några veckor sedan förmånen att vara med på ett seminarium som anordnades i samband med Inspiration Stockholm, där Wilhelmina Hoffman, överläkare vid Silviahemmet, var föreläsare. Hon inledde med en lång lista över allt som fanns i Stockholm, bland annat mobila demensteam. Jag såg att folk började skruva lite på sig, titta på varandra och undra hur det var. Man kände inte riktigt igen sig. Det visade sig mycket riktigt att det var hennes önskebild av hur det skulle se ut i Stockholm och vilket behov hon såg också fanns i Stockholms stad för att öka kompetensen bland dem som arbetar med dementa. Där fanns mobila team med.

Vi har dagverksamheter för dementa, men inte tillräckligt många, även om det i borgarrådets svar sägs att inget styrker ett behov av fler dagverksamheter. Men det är ju så att en hel del av de dementa får beviljat att komma till en dagverksamhet kanske en eller två gånger i veckan fastän det finns behov av att vara där flera dagar i veckan och ibland också vid helgerna.

Kvarboendepincipen har också gjort att många som bor kvar i sina hem är dementa. Det upptäcks inte alltid på ett tidigt stadium. När behovet väl finns där är det också ett stort behov av kompetent personal som kommer hem till det egna boendet. Därför tror jag att mobila demensteam skulle kunna fylla en funktion. Helst skulle dessa vara i samverkan med landstinget. Det är inte så att varje enskild stadsdelsnämnd har behov av ett eget team. Däremot kunde man samverka mellan stadsdelsnämnderna, just för att klara att det över tid ser olika ut i de olika stadsdelarna. Behovet är större i en stadsdel och mindre i en annan, men över tiden behöver man hjälp av varandra.

Ensamheten är ju enorm, inte bara för de dementa utan för många av våra äldre i deras boenden i dag. Det kan i sig påskynda en process av demens. Det sägs, och det finns forskning på det, att det aldrig är för sent att hjälpa till att öka hjärnaktiviteten. Därför behövs det stöd, inte bara till de personer som finns i våra boenden, som kanske får det automatiskt, utan till dem som finns kvar i sina egna bostäder, så att inte demensen fördjupas och får en snabbare utveckling.

Dessutom handlar det om att det här är ett stöd för anhöriga. Det pratas i många olika sammanhang om vikten av stöd för anhöriga. Men i själva verket ser man ganska statistiskt på hur det här stödet kan se ut. De här teamen skulle kunna vara en hjälp, både som handledare och som stöd när det gäller att till exempel göra en bedömning av tillfällig avlastning. Det skulle kunna vara en hjälp för dem som tar hand om demenssjuka.

Jag vill med de här orden yrka bifall till motionen, att staden ska ta initiativ till att tillsammans med landstinget inrätta mobila demensteam och att utvecklingen av teamen ska ske i samverkan mellan stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 62

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är alltid fascinerande när en politiker står här och säger att man vet att det behövs mer, att det alltid behövs mer, samtidigt som vi har gått igenom och pratat med alla stadsdelarna, sett efter vad de har för behov, eftersom det handlar om gemensamma resurser över hela staden när man ska titta på den här typen av verksamheter.

Visst, man kan säkert ha fler demensteam än vi har haft. Vi har haft och vi har demensteam i Bromma, Vantör och Katarina-Sofia. De håller på att utvärderas för att vi ska se om det är någonting som vi ska sprida över resten av staden. Det är så vi har jobbat, därför att vi, till skillnad mot den borgerliga sidan, har haft pengar till att utveckla och öka kompetensen hos anställda i Stockholms stad. Närmare ½ miljard har använts just inom äldreomsorgen, inte alltid till demensutbildning, men i så gott som alla Kompetensfondens utbildningsprojekt inom äldreomsorgen ingår en stor del om demensvård. Det är det som håller på att utvärderas. Där finns också tanken att goda exempel ska spridas över staden för att man ska använda sig av dem.

Silviahemmet har utbildning för demensteam inom hemtjänsten, och det har varit 105 deltagare. Vi har också haft två högskolekurser. Vi har haft halvdagsutbildningar för tidiga tecken på demens, vi har haft gymnasiekurser, med mera. Vi har också utvecklat ett stöd till anhöriga med 105 anhörigombud i fem stadsdelar, liksom anhörigcirkel och anhörigkonsulenter. Där ingår också demens i utbildningen.

Sedan tidigare finns pensionat Hornskroken. Vi kommer också att starta ett nytt pensionat, som kommer att heta någonting annat men som kommer att ligga i Bromma. Närsjukvårdsutredningen har gjorts av landstinget. Där har vi ett samarbete med landstinget i Hökarängen, Skärholmen, Farsta, Rinkeby, Bromma, City och Ersta-Rosenlund. Yngre dementa tas också upp i motionen. Likaväl där har vi kollat upp med varenda stadsdelschef om behoven. Och det finns en stadsdel som svarar att det ser ut som om de kanske framöver har ett ökat behov. I övriga tycker man att behoven täcks. Det finns ganska få i varje stadsdel men med de resurser som finns i dag, genom Klubb Reimers på Reimersholme, Brevduvan i Farsta och i övriga verksamheter, känner man att behovet är tillgodosett.

Jag vet inte varifrån Ewa Samuelsson egentligen hämtar den riktiga kunskapen om hur det ser ut över staden, mer än att det möjligen kan vara ett önskemål från Ewa Samuelssons sida att det skulle se ut på ett annat sätt än det faktiskt gör i verkligheten.

Det som jag tror skulle behövas i framtiden, och som också är något som vi funderar på och planerar, är fler gruppboenden. Det tror jag är någonting som saknas för dementa personer i Stockholms stad. Det skulle kunna bli ytterligare en form som skulle kunna passa en del av de dementa och som det inte finns tillräckligt av i dag. Behoven ser ju så olika ut över staden och ser olika ut från den ene enskilde till den andre enskilde. Det är det som vi utgår från.

Med det, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 63

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är intressant när en politiker avfärdar en annan politiker genom att säga att det är intressant att höra dennes åsikter i talarstolen. Det är väl där våra åsikter ska brytas, trodde jag.

Jag bygger naturligtvis min motion på erfarenheterna utifrån de kontakter som jag har haft ute i verksamheterna. När jag skrev den här motionen 2005 var det här verklighet. Det går att läsa i svaren från till exempel Bromma stadsdelsnämnd, som skriver väldigt explicit att det är sju platser de vill utöka med därför att de har sett att det behovet finns. Det är klart att det inte var taget ur luften. Om det sedan förhoppningsvis har hänt en del under det år som har gått sedan jag skrev motionen är jag glad för det. Likväl tror jag att det är viktigt att hela tiden utvärdera behovet av dessa platser med anledning av den kvarboendeprincip som gäller.

Anförande nr 64

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Då kan jag konstatera att jag till skillnad mot Ewa Samuelsson tar till mig den utveckling som sker och som vi också har startat. Det är ju det som är svaret. Bromma har startat väldigt mycket verksamheter och det är också det som jag beskriver i mitt svar. Det är också därför jag anser att motionen är besvarad med vad som står där, därför att vi hela tiden startar nya verksamheter som vi dessutom kontinuerligt utvärderar för att se om de kan spridas till resten av staden som bra verksamheter.

Anförande nr 65

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att yrka bifall till motionen så att jag inte missar det.

Vi vet alla att demenssjukdomar i dag hör till våra största folksjukdomar. Vi blir allt äldre, och då kommer också antalet dementa att öka.

Det förekommer mycket forskning i dag. Det gäller bland annat medicinering med bromsmediciner. Men man vet också mycket i dag om hur viktigt det är att stimulera hjärnan. Många studier visar på att man kan förhindra både utvecklandet av demens och framskridandet genom att träna.

Alltfler bor kvar hemma. De flesta vill det, men alla vill inte det. Det gör att det behövs fler dagverksamheter och kommer att behövas ännu fler. Ansvarigt borgarråd säger att det inte finns något som pekar på att det verkligen behövs fler dagvårdsplatser, att det skulle vara upp till varje stadsdel och att det fungerar bra i en del stadsdelar. Problemet är ju inte om det skulle fungera bra någonstans. Jag har en stadsdel näraliggande, Spånga-Tensta, där det inte fungerar alls. Det kan man också se i inspektörsrapporten. Jag tycker att det är lite lustigt när borgarrådet säger att det inte finns bevis för att det skulle behövas fler platser. Jag vet inte om inte inspektörsrapporten är ett viktigt dokument, för i det står det tydligt att det skulle behövas fler dagverksamheter i Spånga-Tensta, och det står också att man är mycket kritisk till anhörigstödet. Då ska man veta att en stor del av anhörigstödet handlar om stödet till dem som är anhöriga till dementa. Det är det allra viktigaste, nästan. Stadsdelarna har dessutom kämpat med ett stort underskott inom äldreomsorgen. Det är som sagt

var lustigt att borgarrådet, när man så tydligt kan se behovet i en stadsdel, fortfarande kan säga att det inte behövs. Staden består av flera stadsdelar. Vi har rätt till samma omsorg över hela staden. Det är också så, ska man komma ihåg, att i Spånga-Tensta får man kritik i revisionsrapporten för att man inte har uppfyllt åtagandena när det gäller anhörigstöd. Och anhörigstöd, det är mycket dagverksamhet och det är också att man kan få använda sig av mobila demensteam.

Bifall till motionen!

Anförande nr 66

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska bara ta upp en liten sak. Det är rapporten om Spånga-Tensta. Den var inte rolig att läsa. Det kan jag hålla med om. Men vi ska också konstatera vad det var som stod i den rapporten och även se till att bevaka att de följer upp att det rättas till. Det stod att det var rörig organisation, att de blandade olika personer som inte borde blandas på boendena och så vidare. De hade det ganska rörigt. De blandade dementa med andra äldre som inte hade demens och därför blev det inte bra i den delen. Det ska de rätta till.

Men för staden som helhet, som gemensamma verksamheter, finns inte det behovet uttalat från någon stadsdel. Alla har naturligtvis inte haft en inspektörsrapport att luta sig mot, men vi får väl ändå förmoda att inte någon medvetet ljuger när man ställer frågan till dem ute i stadsdelarna.

Anförande nr 67

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om man läser alla sidor i rapporten kan man tydligt se att det står att det är dåligt med anhörigstöd, och det påpekas också i revisionsrapporten. Man har inte uppfyllt det åtagandet helt enkelt. Det står också mycket tydligt att man skulle behöva ytterligare en dagverksamhet. Läs alla sidorna! Det är också en tröst, att det fungerar bättre på andra ställen! Är det inte så att vi har en hel stad där det ska vara lika för alla?

Anförande nr 68

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tycker att Ewa Samuelsson har skrivit en mycket viktig motion om viktiga utvecklingsfrågor inom äldreomsorgen. Margareta Olofsson lutar sig egentligen mot *en* faktabas och det är stadsledningskontoret, vars svar jag måste säga är ett under av byråkratisk fyrkantighet och ett sätt att egentligen inte alls ta i de problem som finns inom äldreomsorgen.

Jag bygger min erfarenhet på att jag under hela den här mandatperioden har besökt äldreomsorg i den här staden, både kommunalt driven och enskilt driven äldreomsorg. Det är samma berättelser som möter varje gång man besöker äldreomsorg i staden. Det är just behoven i demensvården och behoven av att ha fler instrument för att få en fungerande demensvård. Det finns inte *en* sanning. Det tycker jag att det borde vara ganska lätt att nå politisk enighet om.

Jag är ganska förvånad över att man möter en sådan här motion med att dels luta sig mot ett stadsledningskontor som inte har orkat sätta sig in i frågan, dels bara försöka

rapa upp någon egen skrytvals om olika enskilda insatser man har gjort. 3 stadsdelar av 18 har demensteam. Är det särskilt mycket att skryta över? Det tycker inte jag, och jag tycker inte att detta skulle vara en politisk stridsfråga, för alla som sysslar med äldreomsorg, säkert Margareta Olofsson själv också, vet ju att behoven inte kommer att minska. Utvecklingen av demenssjukdomarna går, som Ewa Samuelsson också beskriver, ned i åldrarna och det skapar nya krav. Det skapar krav på fler gruppboenden. Det har Margareta Olofsson rätt i. Men det tror inte jag räcker, och det kan inte komma fram tillräckligt snabbt.

Jag tycker att detta är någon slags ryggmärgsreaktion på att motionen kommer från oppositionen eller vad det handlar om. Jag är rätt förvånad över attityden, som speglar majoritetens hantering av den här motionen.

Herr ordförande! Jag yrkar bifall till Ewa Samuelssons motion.

Anförande nr 69

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om det är attityden som oroar Sten Nordin mest. Det som borde oroa honom egentligen är väl den egna budget som Moderaterna har lagt fram inom äldreomsorgen och hur man tänker strukturera om den. Det är en gigantisk utbildning inom äldreomsorgen, som ingen av era tre partier har sett skymten av någonsin tidigare, och som ni själva inte ens har lagt ett korvöre på i era budgetar.

Jag tycker inte att det är dåligt. Jag tycker att det har varit en bra utveckling som inte hade skett om vi från vänstermajoriteten inte hade gjort de här satsningarna.

Sedan skulle det vara klädsamt om Sten Nordin också hörde vad jag sade om demensteam. Jag tycker kanske inte att det är tillräckligt. Däremot finns de i någon mer stadsdel än de jag räknade upp. De ska utvärderas, och är det så att de fungerar bra ska vi sprida detta över staden. Det tycker jag i sådant fall är ett gott betyg på hur vi jobbar.

Anförande nr 70

S t e n N o r d i n (m): Sanningen är ju att med den hållning som både föredragande borgarråd och stadsledningskontoret har tappat hela det arbetet tempo. Ni sänder ju en helt annan signal. Och när det gäller resurser till äldreomsorgen visade väl den förra borgerliga majoriteten vad man går för i de frågorna. Ni har inte alls satsat i närheten av det som gjordes då.

Anförande nr 71

A m a n j M a l a - A l i (s): Jag tycker att hjälpen inte ska komma bara från kommunen eller landstinget utan från anhänga, och det är viktigt. Utifrån det har kommunen genom Kompetensfonden utbildat många anhängigombud. Det har gett resultat. Bilden att det är uselt när det gäller demensvården stämmer inte. Jag var själv i Älvsjö och besökte en demensavdelning. Det var ett fantastiskt bra jobb de gjorde. Den här utbildningen har gett resultat genom att man hittat nya sätt att hantera och vårda demenssjuka. Genom Kompetensfonden och andra former av

utbildning kan man fortsätta med det här sättet att vårda äldre och ge stöd till anhöriga.

Anförande nr 72

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är ingen som har sagt att det är uselt. Vi har påpekat ett behov som vi ser när vi har kontakt med äldreomsorgen runtom i de olika stadsdelarna. Även om det har gjorts en del under den här mandatperioden får vi ändå höra när vi är ute att det fortfarande finns behov av utveckling. Inte minst gäller det dagverksamheten för dem som bor kvar hemma.

Jag har också varit på demensavdelningar som gör ett fantastiskt arbete på plats, och de finns där vi har boenden. Men vi har massvis med äldre som bor kvar hemma, i ensamhet i sina lägenheter, som skulle behöva ett helt annat stöd av dagverksamhet men också av mobila demensteam som har möjlighet att vara ute på ett helt annat sätt.

Anförande nr 73

A m a n j M a l a - A l i (s): Det är klart att vi inte är nöjda, men vi har gjort det som inte gjordes under er mandatperiod och vi kommer att göra detta. Vi är självklart inte nöjda, men det kommer att hända saker och ting genom de här utbildningarna, genom att ge anhöriga det stöd som de behöver och genom avlastning av de sjuka själva.

Anförande nr 74

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Den här frågeställningen är ju oerhört viktig. Den handlar i allra högsta grad om livskvalitet för de äldre. Det är som flera har sagt viktigt att tidigt se om någon håller på att utveckla en demenssjukdom eller om det de facto kan vara någonting annat, något som har hänt i den äldres liv, en flytt eller något annat som kan leda till att man kan bli förvirrad. Man kanske börjar äta dåligt och får i sig allt mindre näring. Det kan också leda till olika saker som kan verka som symtom på demens.

Jag uppfattar ändå att väldigt många inom äldreomsorgen är på sin vakt och har varningslamporna ute för att se vad som händer med de äldre, vare sig de är hemma eller på andra ställen i staden. Man försöker se när man behöver göra vissa insatser och om någon utvecklar demenssjukdomar på olika sätt. Jag uppfattar också att det görs väldigt mycket i staden. Kanske det har varit så att man inte har gjort så mycket förr om åren, men de senaste åren finns det väldigt många insatser och projekt inom stadens verksamheter. Inte minst kunskapsökningen hos personalen tror jag har lett till att man på ett helt annat sätt än för några år sedan tar de här frågorna på allra största allvar.

Men många vill helt klart vara hemma själva. Det kan bli ensamt. Man kan bli understimulerad. Det kanske är en mycket större frågeställning än att bara se på vilket sätt man kan hjälpa till att stimulera de äldre. Det är viktigt att man är tidigt ute. Det har många lyft fram här. Jag uppfattar ändå att man i stadens verksamheter

är på det klara med och medveten om att det här är någonting som man ska vara på sin vakt mot och även gå in med stödåtgärder på olika sätt.

Anförande nr 75

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): När man hör oppositionen skulle man närmast kunna tro att motionen var avslagen, men den är ju besvarad. Det är inte så att vi säger att det inte ska inrättas några ytterligare dagvårdsverksamheter. Vi säger heller inte att vi inte ska ha mobila demensteam, och vi säger inte att stödet till anhöriga inte behöver förbättras. Det behövs förbättringar. Skillnaden mellan er och oss är att vi tycker att det är i stadsdelsnämnderna som man bäst kan bedöma hur behoven ser ut och att stadsdelsnämnderna ska utforma äldreomsorgen inom sina områden utifrån de behov som man ser. Där kan det se väldigt olika ut i olika stadsdelsnämnder. Det är möjligt att det behövs ytterligare dagverksamhet i vissa stadsdelar. Då är det upp till de stadsdelarna att bygga upp dessa verksamheter.

I mitt Liljeholmen har vi de dagverksamheter vi behöver. Vi har däremot behov av att bygga ut gruppbofästigheter, och vi har ett behov av ökat stöd till anhöriga. Vi kommer också att bygga ut nya gruppbofästigheter, och vi har nyligen också inrättat anhörigkonsulenter i ett projekt tillsammans med angränsande stadsdelen Hägersten för ökat stöd till de anhöriga. Det är så vi jobbar i stadsdelsnämnden. Vi ser hur behoven ser ut just hos oss och utformar verksamheterna därefter. Då kan det som sagt se väldigt olika ut. Men vi vill inte från stadens sida peka med hela handen och säga att så ska ni göra. Önskemålen ska komma från stadsdelsnämnderna.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 76

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är väl också märkligt. Är det inte kommunfullmäktiges uppgift att tala om hur vi vill att det ska se ut i staden? Däremot ska det inte se likadant ut i varje stadsdel. Utifrån de behov som du precis påpekar ser olika ut ska stadsdelsnämnderna samverka så att man över tid kan möta de olika behov som finns.

När det gäller anhörigstöd räcker det inte att anställa anhörigkonsulenter. Där måste man mycket tydligare, i samtal med de anhöriga, ta reda på vilket stöd de vill ha och framför allt väga ser mer flexibelt på det stödet. Den ena anhörige kanske behöver ett helt annat stöd än en annan.

Anförande nr 77

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker att det blir ganska konstigt. Du menar alltså, Ewa, att kommunfullmäktige ska besluta att vi i Liljeholmen ska inrätta fler dagverksamheter samtidigt som vi i Liljeholmen inte anser att detta behövs utan att vi behöver andra saker. Det blir väldigt ologiskt.

Det jag säger är att i stadsdelsnämnderna ser vi hur behoven ser ut och då är det vi som utformar verksamheterna efter våra egna behov. När det gäller stöd till anhöriga är det ju anhörigkonsulenter som pratar med anhöriga och efterhör hur behoven ser

ut. Sedan förmedlar de kontakterna utifrån de behov som framkommer, slår larm till äldreomsorgschefer och även till oss i nämnden och påtalar de behov som man ser och vilka resurser som behövs. Det är så vi arbetar i stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 78

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Enligt Ann-Marie Strömberg ska vi fullständigt strunta i vad det är som sker ute i stadsdelarna och om det behövs mer omsorg. Vi ska tydligen inte alls uttala några riktlinjer när det gäller de här frågorna.

Då undrar jag: Vad ska man säga om det finns stadsdelar där det behövs, där det inte händer något? Det är ju en prioriteringsfråga i den stadsdelen. Vi kan tydligt se hur det ser ut om man flyttar pengar mellan olika områden i stadsdelarna. Det tycker ni i många fall är jättebra, för det måste stadsdelsnämnden kunna avgöra själv. Men hur är det när man flyttar bort pengar från äldreomsorgen så att det inte räcker till dagverksamheten för dementa?

Anförande nr 79

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Det är återigen stadsdelsnämndernas ansvar, både att ha koll på vilka behov som finns, att utforma omsorgen enligt de behov som finns och att prioritera resurserna därefter. I Liljeholmen har vi för övrigt icke omfördelat utan vi har rättat oss efter de pengapåsar som vi har fått från kommunfullmäktige. Sedan kan andra stadsdelsnämnder göra andra bedömningar. Tycker du att dagverksamheter är det som behövs i Spånga-Tensta, det kanske är så, tycker jag att du och övriga i den stadsdelsnämnden ska driva på för att inrätta ytterligare dagverksamheter.

Anförande nr 80

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! Det är lite svårt att förstå varför inte majoriteten vill bifalla den här motionen eftersom det är precis det som behövs. Ann-Marie Strömberg säger att man inte har avslagit den utan att den anses besvarad. Men ingenting händer.

Några synpunkter skulle jag vilja uppehålla mig vid. Det verkar som om Liljeholmen är den enda stadsdelsnämnd som fungerar i alla väder, från barn till äldre, eller om det är Ann-Marie Strömberg som fungerar, vad vet jag?

Farsta stadsdelsnämnds ekonomi är undermålig. Det är prioriteringsfrågor, och de äldre kommer på undantag. Det finns inga pengar. Behovet är jättestort. Då är det mycket märkligt att det ska vara stadsdelsnämnderna, precis som flera i salen har sagt, som ska ansvara för frågan, när inte någonting händer. Man prioriterar och säger att det här innebär att vi inte kan bedriva någon vård. Den här frågan är självklart alldeles för viktig. Den måste lyftas till kommunfullmäktige. Det kan inte vara så att det är olika i olika stadsdelsnämnder. Det måste vara lika för de äldre, de dementa och de anhöriga över hela staden. Det är en prioriteringsfråga, och det kan inte majoriteten i den här salen och era gelikar ute i stadsdelsnämnderna klara av. Man får inte det stöd som man behöver som anhörig eller som den som är drabbad av

demens. Det är ett stort behov av demensteam och dagverksamheter. Jag tycker att man ska gå ut och vidga sina vyer och inte bara titta i Liljeholmen, om det nu är så.

Miljöpartiet säger att man ska vara på sin vakt. Vilka ska vara på sin vakt? Jag förmodar att det är hemtjänsten som ska vara på sin vakt. Det är strunt samma om man är på sin vakt inom hemtjänsten, i primärvården, som biståndshandläggare eller någonting annat om det inte finns pengar. Det finns i dag inte pengar till bistånd. Det finns i dag inte pengar till dagverksamhet. Det är mycket märkligt. Jag tycker att det är synd att ni inte vill bifalla den här motionen.

Bifall till Ewa Samuelssons motion!

Anförande nr 81

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Birgitta! Det ser olika ut i olika stadsdelsnämnder. När jag talar om Liljeholmen beror det på att det är den stadsdel som jag känner till bäst. Jag värjer mig emot att kommunfullmäktige ska bestämma vilka behov som finns i min stadsdel. Man skulle kunna bestämma om utbyggnad av resurser som vi inte behöver när vi faktiskt har andra behov. Jag tycker faktiskt att vi i stadsdelsnämnderna är bäst skickade att bedöma hur det ser ut i just våra stadsdelar.

Det kan hända att det behövs fler dagverksamheter i en del andra stadsdelar. Hos oss behövs det mer stöd till anhöriga och fler gruppboheter. Utbyggnadsbehoven kan alltså se väldigt olika ut. Det var det jag sade, inte att det ska vara olika standard på hjälpen. Men behoven kan se olika ut av olika anledningar, och då ska vi i stadsdelsnämnderna kunna påverka vad det är som behövs hos just oss.

Anförande nr 82

B i r g i t t a H o l m (m): Jag trodde ändå att vi i den här salen representerade alla de äldre som har ett behov och som bor i Stockholm. Vi ska inte bara representera dem som bor i Liljeholmen bara för att man råkar sitta i Liljeholmens stadsdelsnämnd. Vi borde bygga broar och vi borde hjälpa varandra till de äldres fördel. Vi ska inte bygga några murar och tycka att det är bra att det fungerar i Liljeholmen men inte någon annanstans. Det är synd.

Anförande nr 83

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Birgitta Holm! Så konstigt – först nämner du själv Farsta men nu ska det gälla hela staden. Det tycker jag också att det ska göra. Det ska inte gälla enskilda stadsdelar och man ska inte bara prata om den stadsdel som man kommer ifrån.

Jag kommer från Farsta. Där är det inte alls så ynkligt som du säger att det är. Vi har just infört dagverksamhet för dementa på Edö, som säkert kommer att bli ett jättefint komplement till verksamheten.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 84

B i r g i t t a H o l m (m): Anledningen till att jag tog upp Farsta var just att det ser olika ut i olika stadsdelsnämnder. Du har rätt, Lilian. Vi och många med oss vet om det här med dagverksamheten i Edö. Men vi vet också att vi har en förvaltning som har flaggat för att de äldre kommer att få det eländigare därför att det inte finns tillräckligt med resurser. Då kan man börja fundera på vad och vilka som kommer att drabbas och hur det kommer att vara.

Jag tycker att man borde ha ett samlat ansvar för de äldre. Vi ska vara till för alla i Stockholm oavsett var vi är.

§ 18 Motion om konsekvensanalys av det nya avgiftssystemet för upplåtelse av offentlig plats

*Nya upplåtelseavgifter på offentlig plats
Skrivelse av Sten Nordin (m)*

*Avvikelse från fastställd taxa för upplåtelse av offentlig plats
Hemställan från Katarina-Sofia stadsdelsnämnd (utl. 2005:212)*

Anförande nr 85

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande och fullmäktige! Det här är ett skolexempel på hur politik inte bör genomföras. Någon i staden identifierade ett problem, nämligen att det var alldeles för rörigt när det gällde avgiftssystemet för torghandlare och andra på stadens gator och torg. Sedan satte man ihop ett helt nytt system och sade till politikerna att det här är jättebra och jätteenkelt, att alla kommer att förstå det, att det blir mer rättvist och så vidare.

Eftersom ärendet var fullkomligt ogenomträngligt för en amatör sade naturligtvis den ansvariga nämnden att detta var en bra idé. Sedan börjar de det berör, nämligen till exempel korvgubbar, blomsterhandlare och andra att räkna på detta. Då inser de att för en del handlar det om hyreshöjningar på flera hundra procent. Så får det inte gå till.

När man studerar ärendet närmare i kanterna ser man också att man inte har utnyttjat den kompetens som finns här i staden för att avgöra om det förslag som man lägger fram är näringslivsvänligt eller näringslivsfientligt.

Jag tror att det beror på att Socialdemokraterna fortfarande lever kvar i en tid när de dominerade på de svenska bruksorterna. Då räckte det med att man snackade med brukspatron om hur man skulle ha det, och sedan kunde man bestämma. Då visste man att man hade gjort sitt för näringslivet. Stockholm är ingen bruksort. Stockholm är en stad som är helt beroende av sitt privata näringsliv och att det näringslivet är differentierat. Det måste finnas varor och tjänster och tillverkning i stora och små företag. Men om det ska fungera så måste vi se till att vi lyssnar på näringslivet och att vi vågar ställa frågor och ställa krav på våra förvaltningar så att de ser frågorna i näringslivets perspektiv.

Det här blev ett helt orimligt system, som bör rivas upp. Jag tycker att det är konstigt att Socialdemokraterna inte valde att riva upp hela ärendet och göra om det från början när man såg konsekvenserna. Korvgubbarna och blomsterhandlarna behövs också i vår stad. Det behövs människor som kan försörja sig på att sälja korv eller blommor till våra invånare. Det blir en tristare och tråkigare stad om det inte finns den här typen av verksamheter.

Jag yrkar bifall till Folkpartiets reservation i ärendet och hoppas att vi kan återkomma så småningom med någonting som inte slår ut småföretagarna i den här staden.

Anförande nr 86

Borgarráðet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns nog en hel del som man kan debattera, diskutera och ha synpunkter på i och omkring detta ärende. Vi har redan haft det ett par gånger. Ärendet handlar om upplåtelseavgifterna och helheten i systemet. Därför är det glädjande att kunna säga att den del som har diskuterats livligt både här i salen och i medierna handlar om en mycket liten del av upplåtelseavgiften och det system som nu har införts. Systemet handlar om samtliga upplåtelser i hela stadsmiljön. Det har inte varit några som helst bekymmer i huvudsak i denna del när det rör upplåtelseavgifterna – reklamskyltar, upplåtelse för byggarbetsplatser och annat.

Däremot är det, som Lotta Edholm beskriver, oerhört angeläget att företagarna och näringsverksamheten här i staden har bra förutsättningar och goda villkor. Vi vill alla ha en levande stad där det finns den här typen av verksamheter med försäljningar, glasstånd, korvförsäljningar, kaféer och andra verksamheter som är publika och där man kan slå sig ned och bara sitta i stadsmiljön. Det ser vi nu i samma omfattning som det har varit under alla år tidigare. Det är till och med en ökning av upplåtelseerna runtom i staden. Det märker jag när jag frågar, oavsett det skräckscenari som har målats ut från Folkpartiet och Moderaterna tidigare i debatterna. Upplåtelseantalet i vår stadsmiljö är konstant, och det finns även en viss ökning år efter år. Det är en utveckling som vi vill se, vilket vi alla politiker i den här salen har markerat vid flera tillfällen.

Det handlade om att vi hade ett gammalt system som inte var genomskinligt. Vi såg inte vilka bedömningsgrunder som tjänstemännen hade. Det blev väldigt orättvisa bedömningar mellan innerstad och ytterstad och även mellan de olika delarna av innerstadsområdena.

När man förändrade systemet fick de flesta inte någon påverkan alls på sina avgifter. Några enstaka få fick kraftiga höjningar. Ett gäng, ungefär 20 procent, fick mycket stora sänkningar. I huvudsak är det inte så många som har berörts, men bland dem som har berörts är det självfallet de som får höjningar som hör av sig. De har varit tongivande och de har haft framgång i både medierna och gentemot medborgare i brev, upprop och annat.

Från den politiska majoriteten har vi följt frågan från 2004–2005, då ett enigt fullmäktige beslutade om detta. Vi har reviderat upplåtelseavgiftssystemet. Vi har kontrollerat de uppgifter som har kommit från oppositionen men också i de direkta kontakter som vi har haft med de enskilda företagarna. Vi har vidtagit ett antal åtgärder.

Det handlar bland annat om att man nu mäter upplåtelseerna så att de blir rätt utifrån den avgift som sätts. Det handlar om lokala verksamheter som vi har rättat till och gett förutsättningar att leva vidare – Bondens marknad och Street – men också om försäljningsplatser som ligger i eller omkring stadens parker. Där satte man tidigare en för hög avgift.

Vi har också märkt att några av de enskilda företagarna har sökt bygglov i stället för upplåtelser. Det innebär att de hamnar i skyhöga avgifter i stället för att få

upplåtelseavgifterna satta utifrån bedömningssystemet. Det gäller bland annat företagarna på Hamngatan och delvis på Medborgarplatsen. Det är de som har fått de kraftfullaste höjningarna. Det har varit en mycket bra dialog hela vägen med de enskilda företagarna och med branschen. Det pågår ständigt prövning av de av stadsdelens tjänstemän som har att förvalta det nya systemet.

Både på fullmäktige och i nämnden såg vi till att vi skulle ha ett gemensamt bedömningssystem. Det är nu infört, med gemensamma kriterier och uppföljning.

Anförande nr 87

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Det som Leif Rönngren säger är att i ett sådant här stort system får man räkna med att det kommer att finnas både vinnare och förlorare. Jag tycker att det är ett cyniskt sätt att resonera mot en småföretagare där inkomsterna är så otroligt små. De tjänar inte några stora pengar, de här korvgubbarna, men det räcker för att försörja dem själva och deras familjer. Det är den typen av verksamhet som vi behöver mer av i Sverige.

Det är ingen tröst för den som har fått sin avgift höjd med flera hundra procent att det kanske finns någon annan i den andra ändan av staden som har fått avgiften sänkt. Man måste se detta från fall till fall. Man kan inte bara resonera utifrån ett system på det sätt som Socialdemokraterna alltid gör i den här typen av frågor.

Anförande nr 88

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Så att det ska stå helt klart vill jag säga att det inte skulle finnas vinnare och förlorare i detta system. Tanken var att man skulle få ett mer rättvist och förenklat system där också företagarna visste vilka förutsättningar som gällde. Då skulle de också kunna bedöma det hela utifrån hur tjänstemannen satte avgiften. Det kunde man inte göra i det tidigare systemet, men det kan man göra i det här systemet.

Det är självklart att de som har fått höjningar har protesterat. Några av dem har fått sänkningar. När vi har gått in och tittat på hur det nya systemet har slagit har vi upptäckt att det har funnits felaktigheter i bedömningarna. Det var efter det som vi gick in från den gamla nämnden och sade: Det här är inte acceptabelt! Det måste finnas tillämpningsföreskrifter i detta nya regelsystem.

När någonting är nytt kan det inträffa misstag. Det var det som hände. Vi har nu rättat till det. Därför har man nu samordnade utbildningar för samtliga handläggare i stadsdelarna så att man har samma bedömningsgrunder. Det som fanns tidigare gjorde att det kunde bli skillnader mellan två företagare i samma område. Det var helt osakliga skillnader, och de är nu borta.

Anförande nr 89

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Vem är det egentligen som Leif Rönngren företräder? Är det byråkratins behov av matriser som är det viktigaste politiska uppdraget för dig? Sanningen är att när det här ärendet behandlades var det helt ogenomskinligt. Det var det som var problemet. Annars hade det aldrig gått

igenom! Ärendet bordlades flera gånger. Vi ställde frågor från oppositionens sida: Kommer det här att innebära kraftiga höjningar? Svaret blev nej. Man visste ju att om man hade svarat ja på det så hade ärendet aldrig gått igenom. Det här var ett sätt att höja avgifterna på.

Frågan var uppe under mandatperioden 1994–1998. Då ville man höja avgifterna rejält. Det blev en offentlig debatt. Dåvarande gatuborgarrådet Annika Billström drog tillbaka ärendet. Man gjorde många framstötter till mig under åren 1998–2002 om att man tyckte att det här borde höjas. Jag sade att jag inte var intresserad av det därför att jag tycker att det är viktigt att vi har en levande flora av småföretagare på stan.

Sedan kom man på de här nya matriserna och nya mätsätten och så kunde man då få igenom ett ärende. Det som är märkligt med Leif Rönngren är att varje gång du står framför en tv-kamera i den här frågan – jag har sett dig två tre gånger i ABC-nytt – så har du lovat vitt och brett att se över den. Men vad har du gjort? Tack vare mediedebatten, som du ironiserar över, har du backat när det gäller Bondens marknad så att inte den har behövts läggas ned. Det hade den fått göra annars. Där har du retirerat en liten bit.

Sedan säger du: Nu är det så fint, för nu har vi en samordnad utbildning av handläggarna. Ja, tacka för det! Det är väl stadens ansvar att se till att våra handläggande tjänstemän kan sköta vårt eget regelverk. Det är väl inget att stå i talarstolen och skryta om. Inte en enda korvgubbe eller korvgumma ska behöva riskera att staden inte kan sköta sitt eget regelverk. Det är självfallet en plikt och en skyldighet som man har mot näringslivet.

Jag har så svårt att förstå majoritetens inställning i frågan. Den är småttig, helt enkelt. Vi satsar annars miljoner på att marknadsföra Stockholm. Då kan det många gånger finnas rätt gott om pengar, som vi är överens om att vi ska satsa. Men mot en sådan här grupp, som verkligen bidrar till en levande stad, är man njugg. Man säger: Nej, här ska ni inte komma för billigt undan, ni ska nog betala lite mer och så vidare. I Leif Rönngrens kassa betyder inte de här pengarna så jättemycket, men de betyder otroligt mycket för den enskilda företagaren som har fått sin hyra höjd med flera hundra procent. Även om det bara är några få – men nu är det inte så väldigt få som Leif Rönngren vill låta påskina – så är det ändå för många.

Vilka andra grupper skulle vi behandla på det sättet? Eller har ni några sådana planer? Ni chockhöjde ju i och för sig boendeparkeringarna, så ni har ju lite sådana tendenser. Men i allmänhet tycker man inte att någon ska behöva få sin avgift höjd med flera hundra procent över en natt och få hela sin verksamhet omkullkastad.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 90

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Sten Nordin är inne på en del av det som gör att det faktiskt förekommer höjningar i detta system, nämligen att det under två mandatperioder tidigare inte har orkats fatta beslut som innebär att man justerar avgifterna i upplåtelsesystemet.

Självfallet ska man kunna regelverket. Det är det som har justerats hela vägen. Förutom Bondens marknad och Street gäller det de biljettkiosker som finns efter våra kajer, de verksamheter som finns i anslutningar till våra parker – försäljningsställena i kaféer och annat – som vi har justerat efter det att vi har fått frågeställningen och tagit den politiska debatten om detta.

Jag backade gärna från det. Om vi upptäcker att någonting är fel eller snett eller att det inte är rätt grund i beräkningarna så ska vi självfallet reagera. Vi vill samma sak. Vi vill ha en levande stadsmiljö där det finns verksamheter ute.

Jag skulle ha varit bra mycket mer orolig utifrån den kritik som ni återigen berättar om här i dag om det hade varit så att det hade försvunnit glasskiosker, korggubbar och annat. Men de har ökat. Upplåtelseerna ökar i Stockholm. Det blir fler och fler publika verksamheter, och det gillar jag.

Anförande nr 91

Borgarrådet N o r d i n (m): Det får stå Leif Rönngren fritt att beskriva Annika Billström som orkeslös när hon var gatu- och fastighetsborgarråd för att hon inte orkade chockhöja avgifterna. För min del var det inte brist på ork utan en klar uppfattning om hur man ska hantera frågan.

Jag tycker inte att det är stadens främsta uppgift att pressa ut så mycket pengar som möjligt av just den här gruppen samtidigt som vi talar om att vi vill ha en levande stad, samtidigt som vi talar om att vi vill ha en öppen stad och samtidigt som vi lägger ned många miljoner på att marknadsföra Stockholm, ha stora evenemang och sådant. Jag tycker att vi även ska värna dem som utgör ett trevligt inslag i gatubilden och uppskattas i vardagen. Det är mycket viktigare än de extra kronor som ni nu pressar in.

Anförande nr 92

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tar vid där Sten slutade och konstaterar bara att Sverige är ett av de länder i Europa som ligger allra sist när det gäller småföretagandet. Vi har väldigt låga siffror för nyföretagande i småföretag. Jag tror att ett av skälen till att det är så är att man har en bild som människa med en idé om ett småföretag av att det är väldigt krångligt. Det är ett av skälen till att man drar sig för att starta. Jag tycker att Leif Rönngren och Socialdemokraterna på många sätt bekräftar den fördom – ibland – som flera har och som kanske egentligen annars skulle ta steget: Det *är* svårt och krångligt att driva småföretag.

De nya upplåtelseavgifterna har fått konstiga konsekvenser. Jag tycker egentligen att det är intressant hur det kan vara så olika i vissa stadsdelar. I Hässelby–Vällingby till exempel har höjningarna varierat med mellan 9 och 60 procent i samma stadsdel. De här oerhört transparenta, genomlysande principerna känns inte helt konsekventa. Det hela verkar vara väldigt olika, på ganska märkliga grunder. I City har vi exempel på korggubbar som har fått avgiften höjd från 16 000 kronor till 50 000 kronor. Det är kraftiga höjningar; det är mycket pengar.

Herr ordförande! Jag hade egentligen tänkt gå upp för att berätta lite grann om Sofiakiosken på Söder vid Vitabergsparken som drivs av ett gäng engagerade människor. De driver lilla Vickys livs på Söder och de driver också Sofiakiosken. Det är en uppskattad mötesplats på Södermalm. De har fått sin upplåtelseavgift höjd med 90 000 kronor. Det handlar om den lilla soffgrupp som de har haft utanför sin kiosk. I ett litet grusområde vid sidan av kiosken som ingen använder och som mest består av en massa sly och så vidare har de ställt upp en liten uteservering och gjort det möjligt för människor, inte minst från ålderdomshemmet bredvid, att komma ned och sätta sig. Nu har de bränt upp de där möblerna, Leif Rönngren, därför att staden anser att man ska ta 90 000 kronor om året för den här lilla täppan.

Herr ordförande! Jag skulle kunna ta många sådana här verkliga exempel från Stockholms stad där man nu har svårt att bedriva sin verksamhet eller där den försvinner. Jag förstår inte vad som är drivkraften i detta. Varför ser vi detta med småföretagande som ett problem?

Avslutningsvis, herr ordförande: Är det möjligen så att detta är skälet till att Stockholm igen nu i veckan utsågs till en av Sveriges sämsta kommuner när det gäller företagarrankning? Kan det vara så att småföretagarna har rätt? Vi ligger i botten när det gäller kommunpolitikernas attityder till företagande och när det gäller kommunala tjänstemäns attityder till företagande. Där ligger vi i den absoluta botten.

Jag tycker att det vore intressant om Leif Rönngren ville bemöta de här kommentarerna, inte minst för Vickys livs del och för dem som nu tvingas lägga ned sina verksamheter på grund av avgiftshöjningarna.

Anförande nr 93

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag känner självfallet inte till varje enskild upplåtelse i staden. Det handlar om drygt 4 000 som är återkommande, och siffran är stigande för varje år, som jag sade. Det försvinner inte upplåtelser, utan det tillkommer när det gäller kiosker, försäljningsplatser, kafeterior och inte minst nya ställen där man kan sitta på uteserveringar. Det vore intressant att få höra vilka verksamheter som har försvunnit och som har lagts ned. Det handlade debatten trots allt om för ett par månader sedan.

Vi ska ge goda villkor för företagandet och näringslivet i vår stad. Det är en del i utvecklingen och det är en del i att Stockholm ska vara en trevlig och bra stad att leva i.

Bilden av att det är krångligt att starta företag kan man antingen förstärka eller så kan man berätta för alla som är intresserade av att starta företag vad det är som krävs och behövs. Jag vill bara hänvisa till en utmärkt artikel i Aftonbladet förra veckan av en insatt företagare som berättar om att man bör kunna sitt namn, sitt telefonnummer, var man bor och vad man vill göra. Sedan är det bara att köra i gång företaget. Förutom det hade han en massa andra positiva saker.

Att det skulle läggas ned kiosker och annat och att de skulle försvinna är inte en bild som jag har med mig just nu, i alla fall.

Anförande nr 94

Borgarrådet S ö d e r l u n d (s): Jag tog ett konkret exempel i talarstolen. Det var Vickys livs och Sofiakiosken som inte längre kommer att kunna erbjuda den här uppskattade servicen till de äldre. Den har ju inneburit att människor har kunna slå sig ned och språka lite grann och ha lite av det här stadslivet som vi alla efterlyser i våra högtidstal, Leif Rönngren. Men sedan när det kommer till praktisk handling är det mycket så att ni försvårar verkligheten för många. Man återkommer ständigt till detta.

Varför, Leif Rönngren? Vad är den drivande kraften i att man ska börja betala 90 000 kronor för att man har några små stolar utställda på en liten grusyta invid kiosken? Varför ska det plötsligt kosta 90 000 kronor extra? Är inte det snarare en service åt kommunens invånare? Är det inte ett sätt att göra saker bättre i kommunen?

Och om det nu är så enkelt, lätt och transparent – varför, Leif Rönngren, fortsätter då Stockholm då att rasa? Det finns 290 platser i jämföranderankningen, herr ordförande. Man kan vara på plats ett – bäst i Sverige – och man kan vara på 290:e plats. Stockholm är på 282:a plats när det gäller attityder bland politiker och tjänstemän. Kan det möjligen vara någonting som vi kan ändra på då?

Anförande nr 95

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael Söderlund! Det är nu andra gången som du ger Vickys livs äran att diskuteras här i fullmäktigesalen. Som vanligt är du ganska slarvig med sanningen. Jag tycker att det är viktigt att tala om att Vickys livs, som ligger i Sofiaområdet, har varit grundligt diskuterat i stadsdelsnämnden. Alla partier är helt överens om den redovisning som vi har fått. Vickys livs har inte fått någon höjning av sina avgifter. Det är svårt att komma med sådana exempel här.

Det råder dessutom inte särskilt stor brist på trevliga uteserveringar och uteliv just i Katarina–Sofia. Självfallet ska vi gynna det som är möjligt att göra, men jag känner inte igen den beskrivning som du ger.

Anförande nr 96

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag ska med glädje vidarebefordra det som just sades om den här lilla uteplatsen. Den är omtyckt inte minst av de äldre i äldreboendet vid Vitabergsparken. Jag ska meddela dem att Ann Mari Engel tycker att det finns så många andra platser att sitta på att den här inte behövs. Det var så jag uppfattade budskapet från Vänsterpartiet.

Detta är märkligt, herr ordförande, nu år 2006. Moderaterna genomfördes liberala reformer under 80- och 90-talen när det gällde attityder. Det var nämligen väldigt förbjudet för inte så länge sedan att sitta på gatan över huvud taget. Det ansågs som ett oerhört stort bekymmer och problem. Det gör det inte längre tack vare moderata gatuborgarråd genom historien.

Men jag ska med glädje vidarebefordra uppfattningen att det är så gott om andra uteplatser att det inte finns någon anledning att sitta vid Sofiakiosken vid Vitabergsparken och ha trevligt om man är gammal. Man kan gå någon annanstans – om man

klaras av det. Det är inte alla som gör det. Det är inte alla som är så mobila som Ann Mari Engel.

Anförande nr 97

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Ordförande! Leif Rönngren säger att det fanns några skönhetsfel i ärendet som har rättats till. Jag vill hävda att det fortfarande finns ganska stora brister, framför allt i er egen insikt om vad småföretagsamhet handlar om. Den kiosk som redovisas här är ett exempel. Om de fasta kostnaderna av den här typen blir för höga för små verksamheter med varierande och låga rörliga intäkter är en sådan här verksamhet dödsdömd. Det kan i en kioskverksamhet till exempel handla om en familj eller en enskild persons försörjning.

Sten Nordin har en viktig poäng, tycker jag. Det är det som den större bilden i ärendet egentligen handlar om. Vi säger att vi eftersträvar en levande stad, en service och en tillgänglighet för både boende och besökare. Men med andra handen drar vi undan grunden för många som faktiskt vill vara med och bidra till detta.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 98

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det finns alltid kiosker och verksamheter som man kan diskutera. Jag ska med glädje ta emot uppgiften och följa upp den också här. Jag tror knappast att det kan handla om fem plaststolar i en liten parksnutt och att det skulle kosta 90 000 kronor.

Det finns fem definitioner på vad en kiosk är. Det kan man tycka är något byråkratiskt fortfarande, i den förenklade ärendet. Det handlar om läget, möjligheten till parkering, hur många som rör sig i området, hur stor omsättningen är och hur mycket man kan tjäna på kiosken. Detta är bra verksamheter att bedriva om man vill tjäna pengar. När vi började titta på det här såg vi att korvgubbarna tjänade uppemot en halv miljon kronor per år uppe på Hamngatan. När vi sedan tittade på vad det innebar för avgiften – som alla tycker är så oerhört abnormt hög – såg vi att det handlar om 65 kronor för åtta timmars arbetsdag, för att få stå där och dra in pengarna i omsättning.

Det handlar om de mest attraktiva områdena vi har i hela Stockholm. Det är klart att det ska kosta lite mer där. Det är den intressanta principiella diskussionen. Vad tycker ni att det ska vara värt? Det finns ett gäng ungdomar som tycker att vem som helst ska få ta vilken yta som helst i anspråk nere på stan, och det är reclaimarna.

Anförande nr 99

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Jag tycker att det hörs på Leif Rönngren att du inte alls är så säker på att det här är ett riktigt bra ärende. Du håller med om att det inte är bra framskrivet.

Därtill skriver du i borgarrådstexten: Framkommer det att problem uppstår och eventuella justeringar i systemet för upplåtelser behöver göras så är det kommunsty-

relsen som får ta ställning och föreslå förändringar. Redan när du föreslår ett nytt system så reserverar du dig för att det inte är särskilt väl genomtänkt, utan är beredd att föreslå förändringar.

Anförande nr 100

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Till att börja med vill jag säga att jag har stor sympati för motionärernas värnande av gatuförsäljningen och småföretagandet. Det är någonting som jag tror att vi delar allihop i den här salen.

Men jag tror också, i likhet med det eniga fullmäktige som antog systemet, att det kommer att vara enklare och tydligare för alla parter att följa i framtiden. Det gäller både tjänstemännen som ska hantera det och de verksamhetsutövare som ska betala avgifterna. De felaktigheter och brister som har uppkommit har vi, som Leif Rönngren redan har sagt, försökt åtgärda genom vissa åtgärder som har vidtagits.

Självfallet leder det alltid till en del konflikter varje gång man förändrar ett befintligt system. Det beror på att vissa påverkas positivt medan andra ofrånkomligen påverkas mer negativt. Men frågan är vad man ska göra åt det. Är lösningen verkligen att återgå till det tidigare system som vi hade med flytande lägesbedömningar, som var enormt godtyckligt och därmed också orättvist? Det gjorde till exempel att vissa betalade för uteserveringar medan andra fick dem gratis, så att säga. Jag tycker inte att det är en bättre princip. Det måste väl alla hålla med om.

Frågan är vad oppositionen egentligen driver i ärendet. Vill man också ta bort avgiftssänkningen för de 20 procent som har fått sänkt avgift? Det kommer nog att leda till hård kritik från dessa verksamhetsutövare, som i dag har betalat en orättvist hög avgift. Ska vi återgå till det gamla systemet och låta dem fortsätta betala den orättvist höga avgiften? Eller vill man bara ta bort höjningarna och behålla sänkningarna? Det innebär i så fall en stor subvention från stadens medborgare och skattebetalare till enskilda verksamhetsutövare. Det tycker jag är en ganska oroande princip, för då finns det många grupper som skulle behöva mer stöd. Frågan är om just den här gruppen är viktigast.

Jag tycker att oppositionen har en del förklaringar att göra när det gäller vad det egentligen är som man eftersträvar. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 101

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det skulle vara klädsamt om oppositionen stämde ned tonen lite. Jag tror att vi alla är överens om att vi vill värna den offentliga miljön och alla möjliga publika verksamheter. Vi vill ha en levande stad.

Det är naturligtvis inte helt lätt att utforma ett system. Det måste också finnas en kontroll på vilka verksamheter som finns. Man har utformat ett system som är ganska krångligt att genomskåda; det håller jag med om. Det har gjorts en hel del korrigeringar.

Jag tycker att det är viktigt att man lyssnar på det lokala perspektivet och att man har det i åtanke. Därför är jag glad över att den hemställan som finns med i ärendet från Katarina–Sofia stadsdelsnämnd har fått gehör. Det är den som lite omständligt kallas för hemställan om avvikelse från fastställd taxa för upplåtelse av offentlig plats. Kort sagt betyder det att vi själva vill avgöra om en verksamhet är viktig i stadsdelen, och då ska man kunna anpassa taxan så att den inte blir orimlig. Det vi utgick från var Bondens marknad, som ju är en trevlig och uppskattad verksamhet på Söder. Nu har vi fått möjlighet att kalla det för ett lokalt evenemang. Vi är nöjda och på Bondens marknad är man nöjd. Jag tycker att det är så lokala politiker ska fungera. Det är deras uppgift att värna sådant här.

Det finns säkert skäl, som det står i ärendet, att definiera vad som menas med begreppet ”lokalt” och att man måste kunna ha en flexibilitet i handläggningen. Jag kan för övrigt säga att vi i stadsdelsnämnden har bett att få en redovisning av alla upplåtelseavgifter i stadsdelen för att se om det finns några orimligheter som har uppkommit i systemet. Det gör det inte. Det är mycket rimliga nivåer, och det finns inget remarkabelt. Det har alla partier varit överens om.

Bifall till kommunfullmäktiges förslag!

Anförande nr 102

M a r t i n a L i n d (fp): Det här är ett intressant ärende. Det intressanta med ärendet är bland annat att jag minns det från när det först kom upp, när jag satt i gatu- och fastighetsnämnden för en herrans massa år sedan nu.

Jag läser med intresse Annika Billströms synpunkter. Det står att det visade sig när systemet infördes att det innehöll en massa problem. Det är en sanning med modifikation. Ärligt talat hörde korvgubbarna av sig till oss redan innan beslutet fattades och klagade på att de skulle drabbas av orimliga konsekvenser. De pekade på både det ena och det andra. Då hörde Sten av sig till gatu- och fastighetskontoret. Där sade man att det där bara var trams och att folk hade missförstått det hela. Det är inte sant, och det är ingen som drabbas av det här, sade man. Sedan visade det sig att det är många som har drabbats väldigt hårt. Då känner man sig onekligen lite lurad av de tjänstemän som har skött det här.

Det är som sagt många som har drabbats hårt. När Bondens marknad på Söder drabbas så vaknar till och med Vänsterpartiet till liv och inser att det är någonting konstigt med det här. Men då klassar man om det, och så blir det ett lokalt evenemang. Då anser ni att ni har tagit itu med problemet. Men det illustrerar ju bara ännu tydligare hur konstigt taxesystemet är.

Nu är det plötsligt så att om du står på Hamngatan och säljer en varmkorv så måste du betala en mångmultipelt högre avgift än om du står på Bondens marknad och säljer en lite glamorösare fårkorv. Då har vi ett helt absurt taxesystem där vi klassar vissa saker som evenemang och andra saker som någon sorts kommersiell mjölkko där man kan sätta taxorna hur som helst.

Varmkorven lär vara Sveriges mest prisvärda mat. Den kostade typ tio spann när jag var tio år. Nu är jag 26 och den kostar fortfarande tio spann. Det är helt fantastiskt!

Vad som är mindre fantastiskt är hanteringen av hela det här ärendet och hela er företagarpolitik. Den verkar gå ut på att det är helt okej att bjuda in några pampar på mingel i Prinsens galleri, men när korvgubbarna ringer och klagar så är det ingen som bryr sig.

När jag lyssnar på debatten känner jag att det går en skiljelinje här mellan de olika sidorna. I grunden är det så att vi anser att människor som bedriver den här typen av verksamhet – småföretagshjältarna – ska ha låga taxor därför att vi vill uppmuntra deras verksamhet. De har en massa positiva effekter på vår stad. Ni anser inte det. Det var otroligt klargörande när vi fick höra att om man redan har en uteservering så behöver man inte en till. Det är tydligen där man ska lägga taxenivån.

Sammanfattningsvis vill jag säga att stockholmarna älskar sina matförsäljare på gatan oavsett om de säljer varmkorv, falukorv, souvlaki, strömming eller latte. De här företagen gör en fantastisk insats för Stockholms gatumiljö. Jag tycker att det är vår förbannade skyldighet att behandla dem med lite respekt och lyssna på deras klagomål. Det anser jag inte att ni har gjort i det här ärendet.

Anförande nr 103

A n n M a r i E n g e l (v): Martina! Jag undrar vad du tycker att vi borde göra som lokala politiker. Borde vi börja titta på att korvgubbarna vid Stureplan betalar för mycket och tycka att Bondens marknad därför också ska göra det?

Jag kan tala om för dig att vi hade ett öppet medborgarmöte inför det här ärendet. Vi har sådana på lokal nivå. Då kom det också korvgubbar. Vi diskuterade frågan och vi skrev in i vår remiss hur vi såg på det här. Såvitt jag förstår blev också ärendet något ändrat.

Det är tråkigt att du tar till dig av Mikael Söderlunds förvrängningar. Jag vill inte bli citerad som om jag har sagt att om det finns en uteservering så behövs det inte en till. Jag sade bara att om man nu påstår att det är omöjligt att öppna en uteservering i Sofia så tycker jag att man ska se sig omkring. Det finns ganska gott om serveringar. Men just när det gäller det specifika ärende som Mikael tog upp så för han faktiskt inte med sanning.

Jag undrar alltså vad du tycker att vi som lokala politiker ska göra om vi ser att det har blivit någonting snett som vi inte tycker fungerar bra. Ska vi då inte skriva till Stadshuset och be att man ändrar det, som vi gjorde? Det tycker jag.

Anförande nr 104

M a r t i n a L i n d (fp): Det framgår med all önskvärd tydlighet att det vi vill är att taxesystemet ska rivas upp och göras om från grunden till ett mer rättvist system, som i många fall innebär mycket lägre taxor. Vi anser att det här är någonting som förtjänar att främjas och respekteras på ett helt annat sätt än vad som sker i dag. Jag uppskattar verkligen den här debatten, för jag anser att ni med all önskvärd tydlighet har visat att det inte är er attityd gentemot de här småföretagarna.

Anförande nr 105

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om begreppet rättvisa är liktydigt med lägre taxor. Vi har lite andra rättvisebegrepp. Rättvisebegreppet som ligger i det här ärendet handlar om att man ska kunna jämföra verksamheter som har lika förutsättningar eller liknande förutsättningar för att fastställa avgiften. Så var det inte tidigare. Man kunde ta oerhört mycket för en lokal torghandlare ute i Rågsved, Tensta och Rinkeby och ha avsevärt mycket lägre upplåtelseavgifter för motsvarande verksamhet på innerstadstorgen eller uppe på Södermalm. Då är det någonting som är väldigt fel, framför allt om man inte kommer åt underlagen och grunden för sättandet av upplåtelseavgifterna.

Men visst – det kan framkomma att det är stora felaktigheter i de fortsatta kontrollerna och uppföljningen av detta system. Det sker hela tiden löpande, inte minst när det gäller dem som hör av sig direkt upp till roteln eller till tjänstemännen. Vi har en oerhört god dialog, och följer upp alla beslut.

När det gäller priset på korv kan jag säga att i Högdalen höjde man från 10 till 13 kronor. Om man köper två får man dem för 20. I innerstaden har jag sett allt upp till både 15 och 25 kronor. Det är olika prissättning runtom i hela staden, bland annat beroende på hur förutsättningarna ser ut både dag- och nattetid.

Anförande nr 106

M a r t i n a L i n d (fp): Leif Rönngren konstaterar att korvpriserna har gått upp i staden. Det är väl inte så himla konstigt efter det här beslutet. Du säger att vi ska ha ett system där vi ska ha liknande förutsättningar för liknande verksamhet. Det blir parodiskt när du samtidigt inför ett system där man får betala mångmultipelt mer för att sälja en varmkorv på Hornsgatan än för att sälja en korv med lite lamm i på Bondens marknad.

Anförande nr 107

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande och fullmäktige! För ganska exakt två år sedan beslutade ett enhälligt kommunfullmäktige att revidera avgiftssystemet. Syftet var då att få rätsida på ett spretigt och ibland godtyckligt system och att kunna få någorlunda enhetliga regler för upplåtelseerna. Avgiften hade inte heller höjts på ett par mandatperioder. Jag vet inte om det skulle vara mer rättvist att låta avgifterna vara oförändrade när det samtidigt är så att de som hyr sina lokaler får ganska kraftiga höjningar ibland. Rättvisa är inte samma sak som att inte höja avgifter eller att låta allt vara som det är.

Jag kan gärna medge att det inte har varit lätt att hitta ett fungerande system. Det har också blivit en del snedsitsar som vi har försökt rätta till, och det kanske rentav finns ytterligare snedsitsar som vi kan behöva rätta till också. Men att gå så långt som i den borgerliga reservationen och säga att vi ska låta det vara som det är medan vi fortsätter att utreda konsekvenserna – inser ni inte att det skulle innebära att ganska många skulle få ordentligt höjda avgifter? Man kan inte genomföra ett nytt system bara delvis. Ska det vara som det är så innebär det att en del vinner och en del förlorar även på detta.

Jag tycker att det skulle vara bättre om vi kunde vara lite konstruktiva och kanske komma med konkreta förslag till ändringar. Jag medger gärna att det här var ett oerhört svårt ärende när det gäller att hitta ett fungerande system. Vi har gjort vårt bästa, men det kanske kan bli ännu bättre. Med de tillämpningsföreskrifter som utfärdas tror vi att det i alla fall kommer att bli lättare att hitta någorlunda rättvisa tillämpningar. Men det är svårt, det här.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 108

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag är övertygad om att om Ann-Marie Strömberg när ärendet togs första gången i fullmäktige hade haft klart för sig att det för vissa skulle innebära avgiftshöjningar på flera hundra procent så hade du varit emot ärendet. Så mycket känner jag dig, Ann-Marie Strömberg! Men du hade lika lite som någon annan det klart för sig.

Jag gick tillbaka till ärendet för att se om vi hade läst slarvigt. Nej – det står en formulering om att det kan leda till vissa höjningar. Så står det långt inne i ett långt ärende. Vissa höjningar i en del fall – det tolkar man inte så att det blir flera hundra procent för en del företagare. Det tror jag inte att du heller gjorde, Ann-Marie Strömberg.

Anförande nr 109

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Nej, och vi har ju också medgivit att det har blivit en del snedsitsar som vi har försökt rätta till. Vi är däremot inte beredda att gå så långt som ni är och gå tillbaka till det tidigare, väldigt spretiga och väldigt godtyckliga, systemet som vi tyckte innebar ännu fler snedsitsar. Det är vad er reservation innebär – att vi ska gå tillbaka till det som har varit. Så långt är inte vi beredda att gå. Men jag tror ändå att vi kommer att få ha en ganska löpande översyn över systemet.

Anförande nr 110

M i r j a S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan givetvis förstå att en enskild näringsidkare blir upprörd över en höjd avgift. Men varje mynt har två sidor – även detta. Det talas i motionen om korvgubbar som får chockhöjda avgifter. Faktum är att det också finns korvgubbar som har fått kraftigt sänkta avgifter. Men de korvgubbarna skickar inte mejl till rotlar och politiska kanslier. De ringer inte heller. Det är ju den tysta opinionen som är relativt nöjd med förändringen.

När man läser remissvaren kan man upptäcka att sänkningen i en del fall till och med är så pass hög som 90 procent – detta just i Hässelby–Vällingby. Där var man kanske också under det förra systemet en kommersiell mjölkko, men där har man fått en sänkt avgift.

Trafiknämnden beslutade i augusti att ta fram tolkningsföreskrifter angående hur taxan ska tillämpas. Detta gjordes just för att det skulle upplevas rättvist. Det gjordes inte för att tjänstemännen ska ha det lättare, utan för att de som söker tillstånd ska ha

en rättvisare bedömning som ska vara likadan över hela staden. Vi efterlyser ju alltid i det här rummet lika bedömning över hela staden. Varför gör vi det inte i detta ärende?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 111

Borgarrådet Söderlund (m): När man hör Mirja förstår man att det är en oerhörd förmån som småföretagarna har fått i och med översynen. Jag kan bara konstatera att de som jag har pratat med inte har upplevt det som någon förmån.

Jag tror fortfarande, herr ordförande, att om vi ägnade lite mer energi i den här salen åt att diskutera hur vi ska kunna bli den bästa kommunen i landet när det gäller småföretagarattityder så borde debatten handla om något annat än den här nästan obscena uppfylldheten av transparens, tjänstemäns tillämpning och så vidare. Jag tror att vi skulle vinna mycket på att ha en dialog med småföretagare och fråga dem hur vi kan underlätta deras tillvaro.

När det gäller Affe på Vickys livs så kan jag säga till Ann-Marie Strömberg och Ann Mari Engel, som påstår att jag inte för med sanning, att han inte upplever att vi är något särskilt bra stöd i hans verksamhet. Jag måste säga att jag blir bekymrad när jag hör Ann Mari Engel. Hon pratar om sitt lokala perspektiv. Vilket är det lokala perspektivet? Är det invånarna i Sofia du talar om eller är det vänsterpolitikerna i nämnden? Man blir lite osäker.

Jag kan berätta för dig lite grann om vad man gör när det gäller Affes verksamheter. Han har bland annat ett uppskattat litet bageri i sin lilla butik, som alla samlas och träffas kring. Där har stadsdelsnämnden under årtal jagat honom med olika villkor. Det ska vara duschrum. Först skulle det vara ett omklädningsrum. Det har han fixat. Sedan skulle det finnas dusch. Då har han fixat det i någon källare i porten bredvid. Då har man synpunkter på att de måste gå ut på gatan när de ska byta om.

Man har också haft synpunkter på fruktlådorna och på exakt var de står på trottoaren. Man upplever det som ett bekymmer när de står 15 centimeter för långt åt höger. Är det det som är det lokala perspektivet, som du menar att man nu följer? Det är inte vad jag menar med lokalt perspektiv, utan det är engagemang från invånarna. De uppskattar den här verksamheten.

Nu har utemöblerna alltså bränts upp, för nu tar ni 90 000 kronor för att han ska kunna ställa ut några utemöbler vid sin kiosk vid Vitabergsparken där några äldre damer från ålderdomshemmet hittills har kunnat gå och sätta sig någon timme någon gång i veckan. Det är deras möjlighet att komma ut. Nu har ni täppt till den, och han har bränt upp möblerna. Han har inte råd att betala 90 000 kronor extra för utemöblerna.

Är det det du menar med att jag far med osanning, Ann Mari Engel, när det gäller att det lokala perspektivet inte har blivit tillräckligt påverkat, så må det vara hänt. Jag tycker att det är viktigare att diskutera hur vi kan hjälpa de här vardagshjältarna som

står ut med Ann Mari Engel och alla andra som alltid krånglar till tillvaron för en verksamhet som Söderbor uppskattar och som alla vill ha.

I högtidstalen, bland annat när vi träffar de 101 dalmatinerna nu i juni med alla företagsledare, talar ni ju så väl om det här. Då är det så möjligt och så fint allting. Stockholm är på nästan 290:e plats, herr ordförande. Vi är nästan sist i Sverige när det gäller attityder till småföretagande. Jag tycker att det är ynkligt.

Anförande nr 112

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael! Som vanligt står tonhöjden i proportion till bristen på innehåll. Ju mindre du har att komma med, desto högre skriker du.

Vi representerar i stadsdelsnämnden alla olika invånare i stadsdelen. Det ska vara en stad för alla. Jag vet inte om det har funnit synpunkter på var man ställer lådorna på trottoaren, men det kan ju till exempel ha med tillgänglighetsreglerna att göra. Man kan ju inte ställa lådor så att handikappade inte kan komma fram.

Miljöförvaltningen är den som ställer krav på att det ska finnas duschar och hygienutrymmen om man tillverkar mat. Det är väl inte helt fel med tanke på att vi har hört ganska många exempel på motsatsen.

Jag tror inte att du kan säga att stadsdelsförvaltningen har förföljt Vickys livs. Det har varit en omfattande dialog under flera år om olika ärenden. Det är inte så att samma verksamhet som man har haft tidigare har fått en höjning, vilket du hävdade tidigare. Nu handlar det om uteserveringen. Jag ska undersöka det en gång till.

Det finns faktiskt en levande dialog, men vår enda uppgift i stadsdelsnämnden är inte att representera *en* näringsidkare. Det finns olika viljor som måste samsas på de trånga gatorna, och det vet du också.

Anförande nr 113

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag skulle ha full respekt för detta om det vore sant, Ann Mari Engel. Det är väl självklart att det finns andra synpunkter och andra medborgare som man ska ta hänsyn till. Jag tycker inte att det är något konstigt alls.

Men det här med lådorna handlar inte alls om rullstolar som ska fram på gatorna, utan det handlar om var de står i förhållande till skyltfönstret. Det har ingenting att göra med inåt–utåt, utan det är det som går ut åt sidorna som man har synpunkter på. Man har synpunkter på att man måste gå ut för att kunna gå ned och duscha. Det handlar om den typen av attityder. Vi behöver inte gå in djupare på exemplen. Jag tycker bara att de är så talande för vilken inställning man har till människorna och deras möjlighet att bedriva en uppskattat näringsverksamhet. Det är det jag vill prata om.

Jag undrar också vart damerna ska ta vägen – de som hittills har kunnat sitta i soffgruppen vid Sofiakiosken. De kommer inte att ha förmåga att gå uppför backen på Skånegatan till någon annan uteservering; det kan jag försäkra Ann Mari Engel.

Anförande nr 114

M i r j a S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige och Mikael Söderlund! Det kanske är så att det nya systemet ger också oss i ytterstaden fler näringsidkare och fler av de här vardagshjältarna som bedriver näringsverksamhet ute hos oss. Det ger också mig som ytterstadsbo möjligheten att köpa den där korven. Det kanske är just här som företagare behövs allra mest i vår stad. Det ger möjligheten till jobb för fler människor när upplåtelseavgifterna är mer rättvisa så att man även kan ha detta ute i ytterstaden.

Anförande nr 115

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det fanns en del frågeställningar här som jag ändå vill svara på. Göran Holmström hade en fråga om att jag visste redan när vi antog detta ärende att det skulle bli problem och att jag därför hade inrättat denna kontrollfunktion. Nej, den bilden stämmer inte. Det här var ett fullmäktigeärende. Därefter har det varit uppe i ett antal skrivelser och i motioner som har behandlats. I de svar och i den process som har varit efter hela vägen upptäckte jag, utifrån att jag själv lade in en skrivelse i den gamla nämnden, att det fanns en lucka som handlar om just samordning och uppföljning av våra egna politiska beslut. Det är någonting som vi har tryckt på oerhört mycket från den nuvarande majoriteten.

Vi kan inte bara fatta beslut. Vi måste också följa upp våra egna politiska beslut och se vad följderna blev för att kunna rätta till om det har blivit fel. Det här är just en sådan funktion, där trafikkontoret har övertagit ansvaret och uppdraget att följa upplåtelseavgifterna också utifrån att man samordnar utbildningen. Handläggarna på stadsdelarna får ta in synpunkter, svårigheter och problem för att kunna föreslå förändringar. Det är vår skyldighet att göra det.

Det har varit en debatt som återigen har handlat om skräckscenarion och mycket om det allmänna företagsklimatet. Jag kan konstatera, när man tittar på undersökningar, att det finns olika slags sådana. Svenskt Näringsliv gör en del, och det finns intresseorganisationer som gör en del. Men när Stockholms stad, näringslivskontoret och de egna verksamheterna, har mött och ställt frågor till alla de företagare som finns i denna stad som man har en direkt relation till eller som man har varit i kontakt med därför att man vill göra någonting med eller i staden så blir det ett oerhört gott och positivt omdöme. Sedan kan man alltid bli bättre.

Mikael Söderlund raljerar över Stockholmsmötet, som är om någon månad. Det är ett exempel på ett nytt sätt att mötas över alla gränser, mellan företagare och andra personer i staden. Det gäller inte minst de förtroendevalda. Förhoppningen är att fler deltar också från fullmäktige på den här arenan.

Det måste också till fler arenor där man möter lokala företagare – småföretagare. Jag instämmer inte i den bild som ni försöker ge av att vi kör över, inte är lyhörda och inte lyssnar. Jag har pratat med ett antal företagare under denna tid, självfallet utifrån att de har haft synpunkter. Men då vi har resonerat och berättat om vad tanken är med systemet och även tagit in och förändrat det löpande utifrån kritik som har kommit så känner jag att vi har haft en bra dialog. Den tycker jag är viktig just för att

vi ska ha ett bra näringslivs- och företagsklimat. Men det handlar också om att vi ska ha lika förutsättningar för våra företagare. Då måste det vara ett genomskinligt system – ett fungerande system som är enkelt att begripa och som vi följer upp. Det har varit avsikten hela tiden.

Återigen: Jag är glad att upplåtelseerna i staden för kiosker, uteserveringar och kaféer ökar och inte minskar. Vi har lyckats skapa ett system som gör det hela mer rättvist. Ett exempel är en kiosk uppe på Södermalm som har fått sin avgift sänkt med 80 000 kronor om året.

Anförande nr 116

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Om man tittar på Svenskt Näringslivs undersökning, som är den enda som mäter lokalt företagsklimat, och försöker jämföra olika kommuner så kan jag informera ansvarigt borgarråd om att när det gäller sammanfattande omdöme om företagsklimatet i kommunen så kommer Stockholm på 215:e plats. När vi styrde här var vi på 157:e plats. Det var inte så mycket bättre, men det var lite bättre.

När man tittar på kommunala tjänstemäns attityder till företagande har Stockholm nu ramlat ned från 202:a plats till 274:e plats. När det gäller kommunpolitikerns attityder till företagande är vi nu i absoluta botten. Vi är praktiskt taget sist. Man skulle kunna tänka sig att vi tar det här på stort allvar nu och försöker se efter varför vi kommer sist och hur vi ska komma först. Men så uppfattar inte jag Leif Rönngren. Jag är ledsen, men jag uppfattar inte att det finns någon ärlig, riktig ambition att ta sig till plats ett. Om det hade gjort det så hade du inte viftat bort argumenten och du hade inte kallat mig för raljerande.

Herr ordförande! Jag tycker att det är jättebra att man har möten med näringslivet. Men man måste också ta småföretagarna på allvar, och det gör inte ni.

Anförande nr 117

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag ber om ursäkt om Mikael tar illa upp. Men han kallar Stockholmsmötet för mötet med de 101 dalmatinerna. Jag tycker att det var raljant.

Jag tog just upp det här med hur man mäter företagsvänligheten. Vi vet att Svenskt Näringsliv inte bara frågar sina medlemmar utan alla företagare. Det är klart att de som inte har en relation till staden och de som aldrig har träffat stadens tjänstemän och inte har haft kontakt med politikerna speglar sitt svar utifrån den allmänna samhällsdebatten och mediebilderna. Då är vi nog ganska överens om att det ser oerhört krasst, tråkigt och trist ut.

Jag tror att vi kan bli mycket bättre i våra strävanden att göra Stockholm mer spännande och företagsvänligt. Men då krävs det nog en kraftsamling, och den gör vi knappast i den här salen. Mig veterligen brukar vi inte vara så konstruktiva när det gäller att komma överens här. När vi däremot går ut här ifrån sammanträdesrummen och möter företagarna, exempelvis på Stockholmsmötet, när vi träffar företagsområden eller företagareföreningarna eller berättar om alla de beslut som vi har fattat för

att få en bättre tillväxt och utveckling i staden så tror jag att det finns en bättre uppfattning bland företagen nu än under den förra mandatperioden.

Anförande nr 118

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet tycker i vanlig ordning om att bygga upp system och göra matriser, tala om rättvisa och regler och så där. Problemet är bara att man inte förbättrar småföretagarklimatet genom att utforma regelsystem. Man gör det genom de attityder som man har till småföretagare. Och där talar handling mycket tydligare än vad regler och matriser gör.

Det finns något slags föreställning här, tycker jag mig kunna se, om att det rör sig om någon sorts nollsummespel. En korvgubbe mindre i innerstaden skulle alltså med automatik betyda en korvgubbe till i Rinkeby. Så funkar det inte! Om någon tror det kommer möjligen verkligheten att övertyga er om att ni har fel.

Det handlar också om att man på vanligt sätt hanterar småföretagare som ett besvärligt släkte. De gör ju inte alltid som politikerna tycker att de borde göra. Jag borde säga vi, och inte de – vi med F-skattesedel. Vi gör som vi själva vill; det är därför vi har valt att bli småföretagare. Det går bra att prata om oss i högtidstal. Det kan ni göra då och då. Men att hantera oss och de problem vi har i verkligheten tycker ni är rätt jobbigt. Därför försöker ni stänga in oss i diverse olika system av regler.

Jag häpnar lite över Mirja Särkiniemis lätt bisarra utläggning om att det finns många som har fått sänkt avgift, men att de hör inte av sig. Det är klart att de inte gör det! Det är väl någonting för dem som har fått höjd avgift att glädja sig åt, då. De som har tvingats bort från sina ställen där de har stått i alla år kan åtminstone glädja sig åt att någon annan har fått en lägre avgift. Det hoppas jag att de är nöjda med.

Anförande nr 119

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vill ställa den fråga till Cecilia Brinck som vi har antytt och varit inne på. Vi vet att det finns många som gör anspråk på stadens mark, gator och torg inte minst utifrån diskussionen om Reclaim the city, som tycker att allting är allas tillgång och egendom och att det bara är att göra precis som man vill i gatumiljön.

Vilket är ert sätt att lösa det här? Ska det vara gratis för alla? Kan den som vill och bestämmer sig för att här vill jag öppna ett korvstånd också göra det? Hur skulle det se ut i stadsmiljön om man inte hade ett system för upplåtelser, inte hade bedömningsgrunder som är rättvisa och inte såg till att man prövade detta utifrån den lagstiftning som finns på miljöområdet? Ska man inte ta hänsyn till tillgänglighetsaspekten i gatumiljön utifrån de funktionshindrade eller utifrån likställighetsprincipen – att vi ska bemöta alla lika?

Ska det vara gratis för alla att slå upp en kiosk på stadens gator? Jag vet vad fastighetsägarna tycker och jag vet vad folk som ska röra sig på stadens gator tycker om att det står alldeles för mycket saker där som det egentligen är tillståndsprövning

på och upplåtelseavgifter för. Man struntar i det, och man ställer ut sina reklamgrejer runtom i hela staden som folk snubblar på.

Anförande nr 120

C e c i l i a B r i n c k (m): Men bästa borgarrådet, nu är det väl ändå till att tala i nattmössan! Vem i denna stal har talat om att detta ska vara gratis, att det inte ska finnas några regler eller att man ska få smälla upp sin korvlåda precis var man vill – även på någon annans mark? Det vi diskuterar här är att den avgiftshöjning som ni genomdriver har fatala konsekvenser för en hel del av de här människorna. Vi säger inte att det inte ska finnas några regler, men om reglerna är sådana att de svårt drabbar enskilda personer och ni inte ens kan förklara varför det måste vara så så är det klart att man måste titta på reglerna.

Ingen – inte Mikael, inte Sten Nordin och inte jag – har sagt att detta ska vara gratis. Om du ska föra den här diskussionen kan du åtminstone göra det mot de argument som vi faktiskt har framfört och inte mot dem som du inte har hört.

Anförande nr 121

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det var i alla fall klargörande. Det har ju låtit som att det ska vara gratis och inte kosta något, framför allt som Cecilia Brinck går upp i talarstolen och pratar om systematisering och byråkrati. Alltså är vi överens. Det behövs ett system för upplåtelseavgifterna i Stockholms stad. Det ska vara lättförståeligt för dem som ska hantera det och lättbegripligt för dem som ska betala upplåtelseavgifterna. Dessutom ska det vara rättvist.

Det är precis det som var avsikten med det ärende som fullmäktige beslutade om i fullständig enighet. Sedan har det blivit en stor diskussion där några få i vissa fall – som vi var inne på tidigare och som det stod i det ursprungliga tjänsteutlåtandet från stadsledningskontoret – kommer att få höjningar. Det är precis det som har hänt.

Sedan har vi följt utvecklingen efter dessa höjningar och kunnat konstatera att bedömningsgrunden har varit felaktig i några fall, och det har vi rättat till. Vi får väl fortsätta att följa detta utifrån trafikkontorets samordningsansvar för att kunna rätta till om det kommer fram ytterliga skevheter eller snedsitsar. Mig veterligen har det inte gjort det. Ett bevis för det när det gäller företagen, näringslivsklimatet och våren och sommaren som står för dörren är att det är fler som ansöker om upplåtelsestillstånd. Det är fler som vill driva caféer, uteplatser, glasskiosker eller uteserveringar.

Hade förhållandet varit det motsatta, då hade jag varit den första att säga: ”Riv upp detta. Vi kan inte tvinga bort företagen. Vi vill inte ha en död stad”. Men vi är inte där. Det är precis tvärtom.

Anförande nr 122

C e c i l i a B r i n c k (m): Det låter på borgarrådet som att det i sig är ett problem att det är många som är intresserade av att ha glasskiosker och korvlådor. Jag tror att majoriteten tycker det. Det är rätt jobbigt. Det vore bättre om folk inte var så angelägna om att försöka tjäna pengar utan höll sig hemma i stillsamhet.

Jag vill återigen säga att det inte är fråga om att det inte ska finnas några regler för den här verksamheten. Det är självklart att det ska göra det. Är det så att staden upplåter mark får staden uppställa regler för hur detta ska ske. Men problemet är att de regler som ni har utformat leder till fullständigt orimliga konsekvenser.

Du säger att det har blivit lite höjningar för somliga. Sanningen är att det har blivit hundratal procent i höjning för ganska många, och det är inte någon liten höjning. Det är så pass mycket att det tvingar människor att sluta med sin verksamhet eftersom de inte längre kan försörja sig på den. Var det det som var meningen? Eller är det en konsekvens som borgarrådet tycker att man får leva med, för det finns ju andra som står och väntar på att få ta över platsen?

Anförande nr 123

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Utifrån din argumentation vill jag fråga dig, Cecilia Brinck: Vad anser du vara en skälig kostnad för upplåtelse i gatumiljö? Det kostar en korrhandlare 62 kr att ha en plats på Hamngatan åtta timmar om dagen, och det är det mest attraktiva läget.

Jag fick inget svar när vi hade den här debatten förra gången och inte heller förrförra gången. Vad tycker ni är en lämplig summa? Är det 10 kr, 15 kr eller 20 kr om dagen? Eller vad handlar det om? Det är ju det som är frågeställningen.

När det gäller de enstaka få fall där det har varit oskäligt har vi kunnat konstatera orsaken till det och rättat till det hela. Nu ska vi fortsätta det arbetet.

Men vad är ert alternativ? Är det inte så att ni är lockade av att gå ut i valrörelsen och säga: "Nej, vi vill att det ska vara rättvist och mycket billigare för alla företagare, för vi är de mest företagsvänliga". Konsekvenserna av detta måste bli att ni vill förändra systemet, och hur påverkar det gatumiljön?

§ 19 Motion om den fysiska planeringen när det gäller stadens barn och ungdomar (utl. 2005:13)

Anförande nr 124

Cecilia O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det här är en alldeles strålande och utmärkt motion. Under den här mandatperioden har vi arbetat med en del av det som tas upp i motionen. Det gäller parkprogrammet, satsningarna från miljömiljarden på gröna skolgårdar, mer pengar till stadsdelsnämnderna för skötsel av och investeringar i parker, i lekytor och i den fysiska miljön etcetera. Vi har alltså på ett konstruktivt sätt arbetat med detta.

Men Miljöpartiet vill verkligen uppfylla alla intentionerna i denna motion. Det vore alldeles utmärkt om man på allvar öppnade upp nämnderna på allvar för att få in barnperspektivet i planeringen. Det tycker vi är väldigt viktigt.

Vi anser att staden måste satsa mycket mer än i dag på alla miljöer där barn vistas. Vi anser också att barn borde få vara med i större utsträckning vid planering av miljöer av olika slag, inte bara där barn huvudsakligen vistas såsom lekplatser och skolor utan även när det gäller den fysiska miljön över huvud taget.

Ett barnperspektiv bör anläggas på all planering. FN:s barnkonvention bör iakttas vid alla beslut, tycker vi. Ett samhälle som är bra för barnen är ofta bra för alla.

Det finns dock en sak som förvånar mig väldigt mycket. Varför i hela fridens namn har denna motion inte remitterats till stadsbyggnadsnämnden? Man har skickat den till idrottsnämnden, till dåvarande gatu- och fastighetsnämnden och till stadsledningskontoret, och det är logiskt. Men man har icke skickat den till stadsbyggnadskontoret och inte till stadsbyggnadsnämnden. Det är väldigt underligt.

Gatu- och fastighetskontoret skriver i sitt remissvar att man – vid sidan av stadsbyggnadskontoret, som har huvudansvaret för den översiktliga och detaljerade planeringen i staden – har en viktig roll vad avser utformningen av den fysiska miljön. De hänvisar till stadsbyggnadskontoret.

Vänsterpartiet refererar till att planansvaret ligger på stadsbyggnadsnämnden.

Borgarrådet Py Börjeson skriver att spännande uterum alltid måste ingå som en viktig komponent när staden planerar nya bostadsområden. Hon tror att stadsplanerare skulle kunna lära sig en hel del av att låta barn delta vid utformningen av boendemiljöer.

Därför är jag väldigt förvånad över behandlingen av denna motion, över att den inte har kommit till stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden.

I övrigt tillstyrker vi svaret på motionen.

Anförande nr 125

H a r d y H e d m a n (kd): Jag vet inte om ni minns när ni själva var barn. Jag är så gammal nu så jag börjar minnas det.

Var det de ställen som våra föräldrar ville att vi skulle leka på som vi gick till? Nej, vi gick till de hemliga ställena, till de värsta bergsstupen som man kunde leta rätt på och till de ställen där man kunde gömma sig.

Det är precis som Börje Vestlund säger, att planeringen har varit lite fantasilös, men det finns ytterligare en sak som han kanske inte har tänkt på. Han skriver så här: ”Ändå kan man konstatera att barn och ungdomar i betydligt större utsträckning än vuxna befinner sig i utemiljö”. Faran är att de sitter framför datorn hemma och inte går ut.

Om vi kunde ordna spännande miljöer för både vuxna och barn där även föräldrarna trivs – inte bara barnen – då skulle vi göra en jätteinsats.

Gå ut och titta på närmaste lekplats! Jag går ofta till en lekpark med mitt barnbarn. Det är oerhört trist och fantasilöst på många ställen. Det är väldigt lite utmaningar och väldigt lite av enkelt idrottsutövande. Det finns lite gungor, några klätterställningar och möjligen några ställningar där man kan klättra upp på rep.

Mitt barnbarn vill alltid gå till det som är det absolut värsta och det som ger de största utmaningarna. Vi behöver fler utmaningar och vi behöver vildare miljöer, men med säkerhet förstås där både vuxna och barn kan trivas.

Anförande nr 126

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och särskilt Hardy Hedman! Jag tror att det är precis det som du sade nu som Börje menade när han skrev den här motionen, precis detta med spännande och intressanta mötesplatser för barn, unga och vuxna.

Det vi gör i staden är att vi upprustar kontinuerligt. Det är stadsdelsnämnden som är ansvarig. Marknämnden gör en fortlöpande översyn. Precis som Cecilia sade sker det nu en stor satsning på miljöer för barn och ungdom, på näridrottsplatser, på spontanplatser där man ska kunna leka och idrotta.

Men jag säger som Hardy: Låt oss vara lite modigare. Låt oss stå ut med att det kanske ser lite skräpigt ut i utemiljöerna så att de blir spännande. I dag är det svårt för ett barn att hitta en pinne, en sten eller ett farligt klippblock att klättrar upp på. Det måste finnas utmaningar. Jag tror att det är precis det som Börje Vestlund menade, och det är viktigt för oss att vi arbetar vidare i den andan.

Vi jobbar vidare nu med spontanlektytor, men det är viktigt att vi också låter dem få bli också lite, lite farliga. Med detta anses denna motion besvarad.

20 § Motion om tillvaratagande av avfall som kan återanvändas i stället för att återvinnas (utl 2005:226)

Anförande nr 127

Hardy Hedman (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vet hur liturgin är när det finns en opposition och några som styr staden. Närmare än ett bifall till en motion kan man knappast komma än vad jag har lyckats med när det gäller den här motionen.

Nu hoppas jag verkligen att det också ska hända någonting. Jag brukar med glädje åka till återvinningscentralen i Östberga, och jag blir alltid lika ledsen när jag ser de grejer som ligger i containrarna.

Framför allt är det en återvinningsfirma som saknas i staden. Det finns många jättebra *second hand*-butiker som skulle kunna ta hand om den verksamheten, men någon riktigt bra återvinningsfirma som ägnar sig åt elektronik och elprylar saknas fortfarande. Vi kanske kan eftersträva att någon frivillig organisation tar tag i det.

Se nu till att snabbt få fram ett samarbetsavtal som gör att Röda korset, Återvinnarna med flera kan få dyka upp vid återvinningscentralerna så att folk slipper åka flera gånger för att lämna ifrån sig sina grejer. Åk gärna till en återvinningscentral så ska ni få se hur mycket grejer det är som skulle kunna gå att återvinna!

Jag säger som Bernhard Tarschys sade: "Detta är min mening, och jag delar den". Jag yrkar alltså bifall till min motion.

Anförande nr 128

E v a O i v i o (s): Ordförande, fullmäktige! Det är väldigt roligt med motioner där vi är överens och som visar på väldigt eniga viljor i fullmäktige. Vi har den viljan i renhållningsnämnden.

När det gäller Lövsta kan jag den verksamheten ganska väl. Vi har haft ett nära samarbete med Hässelby byalag både i stadsdelsnämnden och i renhållningsnämnden. Vi har hjälpt byalaget med att få fram ett hus i närheten av Lövsta återvinningscentral som heter Lövstaborg. Där var vi överens i nämnden. Alldeles nyligen har man också träffat ett avtal med renhållningsförvaltningen om verksamheten. Det är inte alldeles enkelt, men vi håller tummarna för att det ska fungera.

Jag har en fråga till dig, Hardy. Du pratade om Röda korset och Återvinnarna. Har de haft svårt att få fram ett avtal eller vad är det som har hänt i det avseendet? Eller missförstod jag dig?

Anförande nr 129

H a r d y H e d m a n (kd): Det är bara det att de fungerar ju bra på de ställen där de finns. Men de borde finnas vid återvinningscentralen i Östberga och vid andra återvinningscentraler just för att folk ska kunna lämna sina saker på ett ställe. Det är det som är vitsen med motionen.

Anförande nr 130

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter och Hardy Hedman! Jag instämmer med Hardy i att det är mycket av det som lämnas på återvinningscentralerna som kan återvinnas. Det är också glädjande att både remissinstanser och samtliga partier tycks vara överens om att det finns en stor potential när det gäller återvinning.

Men det visar sig ju också att den potentialen kanske inte är riktigt så stor som vi tror. Det finns en insamlingspunkt vid Vanadis insamlingscentral. De som fick möjlighet att arrangera den punkten har inte varit riktigt nöjda med kvaliteten på det material som lämnades där. Det kanske inte alltid är så bra material som vi tror att det är med tanke på att sådana organisationer som skulle kunna ta hand om det för försäljning inte kan använda det.

Det tillkommer hela tiden nya saker, till exempel nätet där folk i dag byter många prylar själva. Det finns också andrahandsmarknader som människor själva arrangerar. Det tycker jag är väldigt bra. Men det motsvarar kanske inte hela det behov som man har av återvinning. Det är bra resursanvändning och helt enligt avfallshierarkin att man ska återvinna i andra hand. Men i första hand ska man minska användningen av olika resurser så att det inte uppstår så mycket sopor över huvud taget. Det är alltså helt enligt avfallshierarkin att man jobbar på det viset.

Renhållningsförvaltningen har sett till att det går att samla in återvunnet material på Lövsta och vid alla nya återvinningscentraler som vi nu arbetar med. Där kommer det att finnas insamlingspunkter. På återvinningsbåten, som vi har startat i Stockholm, finns också möjlighet att lämna bland annat kläder.

Det är inte bara lyckligt med denna återvinning. Den lockar tydligen till sig människor som vill bryta sig in på återvinningscentralerna och ta hand om materialet. Det handlar om att försöka upprätta kontrakt med seriösa aktörer – kanske frivilligorganisationer och stadsdelsnämnder – som vill arbeta med det här.

Om det, som Hardy Hedman var inne på, finns flera organisationer är det väl en sak som renhållningsförvaltningen får arbeta med, att utvidga till även andra aktörer än de som i dag har fått möjlighet att ta hand om materialet.

Jag tycker att det är trevligt att vi är överens. Det är väldigt bra att vi återvinner mera. Det är också väldigt bra att människor själva tar initiativet till att försöka göra sig av med fullt dugliga prylar och inte bara kasta dem.

Motionen anses bevarad, och jag tycker att det är fint att vi är eniga.

Anförande nr 131

H a r d y H e d m a n (kd): Ett område är att många människor tycker att det är onödigt att gå till brädgården för att köpa en liten plankbit. Hade man en återvinningsfirma som tog hand om gamla plankbitar som nu läggs på det ställe där de bränns upp skulle människor kunna skaffa sina plankbitar väldigt billigt.

Det finns väldigt stora möjligheter för nya verksamheter, om man inrättar dem tillsammans med återvinningscentralerna.

Anförande nr 132

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Det låter som en bra idé, tycker jag. Det är väl bara att vidarebefordra den till renhållningsförvaltningen och se efter om man kan göra någonting av den. Men just när det gäller byggavfall är det inte renhållningsförvaltningen som har ansvaret, utan då är det ju olika byggföretag som har det, så i det fallet får man kanske hitta på någonting annat.

Anförande nr 133

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Fru ordförande! Nu har vi bara ett förslag att ta ställning till, men det finns ett antal klargöranden som bör göras i detta sammanhang.

Från moderat sida är vi positiva till dylika förslag där man kan ta till vara det som går att återanvända och inte slänger det. Det gäller i synnerhet det som är direkt miljöskadligt.

Det är också väldigt viktigt att man tar till vara den kraft som många frivilligorganisationer med hög trovärdighet utgör i dagens samhälle. Det viktiga är dock att man ser till konkurrensneutraliteten, att det inte ska vara en kommunal angelägenhet att driva dessa verksamheter. Där utgör återigen frivilligorganisationerna ett väldigt viktigt inslag.

Att man bedriver en återvinningsverksamhet i samlokalisering med de kommunala återvinningscentralerna är naturligt i sig, men det är viktigt att poängtera att det inte får ske på skattebetalarnas bekostnad.

Då är frågan vem som är bäst lämpad att bedriva dessa verksamheter. Jag måste korrigera Eva Oivio från Socialdemokraterna. Hon sade att vi var överens i renhållningsnämnden. Det var vi inte, och det ser man om man läser protokollet.

Vi från Moderaterna tror nämligen att man kan kvalitetssäkra dylika företag via de så kallade 90-kontona. Som alla säkert känner till finns det en stiftelse för insamlingskontroll som har en stämpel med så kallade 90-konton via plusgirot. Där granskar man också väldigt hårt vad dessa organisationer står bakom. Märk väl att UFF – eller Humana Sverige som det numera heter – tack och lov blev utslängt från många platser. Det var en organisation med tvivelaktigt rykte som inte kunde sköta sig.

Frälsningsarmén, som många med mig anser gör ett väldigt gott arbete i dagens samhälle, ville gärna delta i den nya verksamheten vid Lövsta återvinningscentral. Men man fick inte möjlighet att göra det utan uppdraget gavs i stället till Hässelby byalag. Jag har ingen aning om vilka människor som står bakom den organisationen. Vi hade helst sett att Frälsis hade fått bedriva den verksamheten just med hänvisning till att man har ett 90-konto. Det har inte den andra organisationen. Vi var alltså inte eniga om det beslutet i renhållningsnämnden.

Anförande nr 134

E v a O i v i o (s): Jag sade att vi har hjälpt Hässelby byalag som är en opolitisk organisation. Det är ett nätverk som består av många olika föreningar där ute. Genom olika skrivelser har vi hjälpt Hässelby byalag att få fram Lövstaborg-huset, och i det fallet var vi ju överens. Men jag var kanske otydlig just på den punkten.

När det gäller avtalet mellan förvaltningen och Hässelby byalag minns jag det så att det var Myrorna som var de som först hade visat intresse, men sedan drog man sig tillbaka. Enligt vad jag minns fanns det då inte några andra intressenter. Stadens jurister studerade detta med 90-konton och fann då inte någonting som satte hinder för att det skulle kunna träffas ett avtal. Det är alldeles färskt, men vi får se hur det går, fast jag tror säkert att det går bra.

Anförande nr 135

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Jag vill återgå till den tidigare debatten om en tennishall: Dubbelfel, Eva. Vi var inte överens. Vi ville tillstyrka förslaget om att Frälsningsarmén skulle få bedriva den här verksamheten.

Jag har ingen synpunkt på vem som ligger bakom byalaget för jag känner inte till det. Men det andra felet är att Frälsningsarmén ville ha det uppdraget. Det stod också i tjänsteutlåtandet att Myrorna eller Frälsningsarmén ville ha det. Ni var ju också med på en bordläggning för att utreda frågan vidare.

Ni ville förorda det andra förslaget, men på vilka grunder fick vi aldrig reda på. Vi hävdar med bestämdhet att 90-konto är en kvalitetssäkring av dylika verksamheter framgent.

Anförande nr 136

S t e l l a n F H a m r i n (v): Fru ordförande! Vi i Vänsterpartiet tycker naturligtvis också att det är bra att man återanvänder som mycket som det går, att kommunen ska stödja detta så långt det är möjligt och att alla organisationer är välkomna att ställa upp.

Samtidigt måste det påpekas, utifrån de erfarenheter som vi har i renhållningsnämnden, att det inte är helt lätt att få det här att fungera på en återvinningscentral. Det finns professionella organisationer som sysslar med den här typen av återvinning av en rad olika saker. De är nog på ganska goda grunder mera intresserade av andra insamlingsställen än just återvinningscentraler. Väldigt mycket av det som kommer in vill ingen i praktiken sedan ha, och då är det någon som måste forsla bort materialet och ansvara för att systemet fungerar.

Jag tror att det är bättre att byta grejer där man bor än att göra det på en återvinningscentral dit ändå ett begränsat antal människor tar sig. När det gäller Lövsta har vi verkligen försökt att få alla stora ideella verksamheter intresserade av verksamheten, men de har faktiskt inte varit det, och jag tror att det finns sakliga skäl för det.

Det krävs nog egentligen flera lokala initiativ på det här området. I Ekobyn har vi en egen återvinning, men även där måste man erkänna att det är svårt att få det att

fungera. Det blir en oerhörd anhopning av grejer som sedan måste forslas bort. Detta är alltså ingen enkel verksamhet, men självfallet ska kommunen hjälpa till så mycket det går. Jag tycker också att kommunen, när så behövs, ska kunna ta egna initiativ även om det går ut över ekonomiskt drivande verksamhet.

Däremot är jag mycket tveksam till om vi ska konkurrera med ideella organisationer. Jag tror som Moderaterna i det fallet, att de sköter det ganska bra själva. Och, som sagt, vi är väldigt öppna för alla initiativ som kommer, men de är tyvärr ganska få.

§ 22 Motion om gemensam bevakningscentral för kameraövervakning vid brottsutsatta platser (utl. 2006:21)

Anförande nr 137

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Fru ordförande! Jag har sett fram emot behandlingen av den här motionen. Polisen har ju nyss sökt tillstånd hos länsstyrelsen för att med kameror bevaka två offentliga platser i Stockholm, Stureplan och Medborgarplatsen. Personligen anser jag att detta borde följas av ytterligare ansökningar från polisens sida. Det finns många olika sätt för det offentliga att arbeta brottsförebyggande, och det här kommer att bli ett viktigt sätt i framtiden.

Brottsförebyggande rådet pekar ju på att det också behövs andra åtgärder. Jag är den förste att understryka att kameraövervakning inte på något sätt skulle vara en allena-rådande verksamhet eller utgöra en simsabalim-lösning på ordningsproblemen. Det behövs också en mer genomtänkt belysning och en stadsplanering som har ett sådant syfte.

Jag och mitt parti vill ha en lagstiftning på det här området. Civilkurage är någonting som vi alla borde bli bättre på att visa. Vi har en skyldighet som medmänniskor att reagera och ingripa efter vår förmåga när vi ser saker omkring oss som inte är rätt.

Man kan ju önska att det inte skulle behövas kameror. Men fakta talar för att de är effektiva. De både förebygger och bidrar till att i efterhand klara upp olika brott som begås. De kameror som finns sedan en tid på Möllevångstorget i Malmö är goda exempel på att kameraövervakning faktiskt fungerar.

Majoritetens och borgarrådets hållning i den här frågan gör mig bekymrad. Flera remissinstanser är positiva, men majoriteten tvekar. Borgarrådstexten är fylld av tveksamheter och försiktigt positiva – men likväl väldigt avvaktande – skrivningar. Det kan ju vara så att man inte gillar vår tekniska lösning för hur detta ska gå till, men då får man väl utforma och driva en egen teknisk lösning. Men den här majoriteten utformar inte och bedriver inte någon direkt brottsförebyggande verksamhet.

Jag menar att staden har flera roller i det förebyggande arbetet. Man arbetar mot brott och mot droger. Man arbetar för fritidsgårdar, för en bra narkotikabekämpning och mot krogvåld av olika slag. Jag anser att det vore naturligt att kommunen också skulle samverka med polisen på det här området därför att det skulle komplettera polisens brottsförebyggande arbete på ett utmärkt sätt. Det är något av läpparnas bekännelse över den hållning som majoriteten visar i den frågan. Man är inte beredd att vidta några konkreta åtgärder.

Om vi ska kunna göra något åt brottsligheten och otryggheten i den här staden måste vi nyttja många olika verktyg. Vi måste ta för oss och våga nyttja även de verktyg som brottsförebyggande verksamhet genom kameraövervakning innebär. Men majoritetens halvhjärtade politik där man föser problemen under matten innebär att vi inte förväntar oss några framsteg, inte heller på det här området.

Bifall till reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 138

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag tycker att Fredrik Wallén och Göran Holmström från Kristdemokraterna har skrivit en mycket vällovlig motion som handlar om att möta den alltmer ökade otrygghet som stockholmare, turister och andra upplever.

Så sent som i dag kom ju SL:s undersökning som återigen bekräftade att otryggheten ökar bland Stockholms invånare. Alltfler människor, inte minst kvinnor, vill till exempel inte ens åka kollektivtrafik på natten därför att man är rädd för vad som kan hända.

Det har gjorts positiva försök runtom i världen och runtom i Sverige med kameraövervakning. Det är ett sätt. Men jag vill understryka det som Göran Holmström sade, att det naturligtvis inte handlar bara om kameraövervakning, utan i första hand handlar det om att ha ordentligt med polisiära resurser. Människor måste få de brott de drabbas av utredda. De som har begått brott måste bli dömda. Det handlar om städning, om klottersanering, om belysning, om att klippa buskarna i parker, om att förhindra missbruk, om lyckligare föräldrar, om minskad arbetslöshet och om en rad andra saker.

Men det har gjorts försök med kameraövervakning som faktiskt har minskat brottsligheten oerhört mycket. Själv har jag besökt den kameraövervakningscentral som jag tror att Göran Holmström och Fredrik Wallén nämner i sin motion, en kameraövervakningscentral i Kensington, i Soho i London. Där har man på mindre än ett år halverat brottsligheten med hjälp av en bemannad kameracentral. Det har även gjorts försök i Malmö och i Helsingborg som har varit väldigt positiva.

Jag är därför väldigt förvånad över borgarrådets svar. Hon hänvisar till att det är dyrt, att det medför många problem och att man inte tycker att det är något bra förslag.

Vi från Moderaterna har föreslagit att motionen ska anses besvarad med hänvisning till det som vi tyckte var problematiskt med Kristdemokraternas förslag, nämligen huvudmannaskapet för kamerorna. Vi tycker att det ska vara som i London, att det ska vara polisens huvuduppgift att bemanna kameracentralen. Sedan tycker vi att man definitivt ska fortsätta att diskutera med kommuner, frivilligorganisationer och andra om vilka som ska vara med och på olika sätt hjälpa till att övervaka det hela.

Men tack och lov är det borgerlig majoritet i polisstyrelsen, så man kan säga att vi redan har bifallit Göran Holmströms och Fredrik Walléns motion genom att det just nu sätts upp ett antal kameror i Stockholm. Bland annat kommer ett trettiotal kameror att sättas upp kring Stureplan – om länsstyrelsen beviljar det – och på andra platser där det begås mycket brott. Som bekant är Humlegården i Stockholm nu den plats där det begås flest våldtäkter, vilka tyvärr har ökat ganska kraftigt. Våldtäkterna har ökat med 30 procent på bara ett år. Så det finns anledning att fundera över kameror och annat.

Dock anser vi att polisen ska vara huvudman. Men vi tycker att Kristdemokraternas motion faktiskt hade förtjänat ett mera seriöst svar än vad majoriteten har åstadkommit.

Anförande nr 139

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Jag vill citera ur mitt svar på den här motionen: I sista stycket står det: ”Staden har ett samarbete med polisen i dessa frågor, och jag ser positivt på möjligheten att med hjälp av kameror på försök övervaka ett antal tungt brottsbelastade platser i Stockholm. Med ett sådant försök skulle staden kunna öka sin kunskap om effektiviteten av kameraövervakning och även få en bättre bild av medborgarnas uppfattning om övervakning”.

Samtidigt kan man också läsa i ärendehandlingarna att även City polismästardistrikt tycker att det är de själva som ska ha hand om övervakningen. Man skriver också att det ju sker i ett samarbete med Stockholms stad.

Så jag förstår inte de föregående talarnas gnäll eller illvilja eller brist på lust att läsa innantill. Man kan inte heller påstå – som Kristina Axén Olin gjorde – att polisstyrelsen har bifallit motionen av den enkla anledningen att motionen handlar om att det ska vara en kommunal övervakning. Det har inte heller Moderaterna tillstyrkt, att det ska vara en kommunal bevakningscentral i Stockholms stad för samordning av kameraövervakningen.

Av mitt svar framgår det tydligt att vi ser positivt på att se på vilka brottsutsatta platser där man kan ha kameraövervakning.

Sedan har vi inte tillstyrkt den kommunala bevakningscentralen, och det har inte heller Moderaterna och Folkpartiet gjort, utan Kristdemokraterna står ensamma bakom det förslaget i motionen.

I övrigt håller jag med de föregående talarna om att det bästa naturligtvis är att jobba för en tryggare stad genom ett förebyggande arbete. Det har vi i den här majoriteten också satsat väldigt mycket på att göra. Vi har satsat på att bygga upp mötesplatser för ungdomar efter de fritidsgårdar som lades ned under det tidigare borgerliga styret. Vi har samarbetat med polisen och utvecklat det samarbetet inom en lång rad områden just för att förebygga brott. Det samarbetet blir överlag bättre och bättre ju mer vi lär känna varandra inom de olika verksamheterna.

Innan sommaren kommer vi också att presentera vårt brottsförebyggande program, men framför allt gäller det att se till att människor har det bra genom att vi arbetar brottsförebyggande.

Med dagens lagstiftning är det polisen som är operativt ansvarig för kameraövervakning. Polisen har nu lämnat in en ansökan om att få ha kameraövervakning vid två ställen. Utifrån hur det går ska vi fortsätta att diskutera om vi ska ha en gemensam bevakningscentral och om vi gemensamt ska kunna utnyttja detta som en resurs. Såväl jag som polisen har varit och studerat kameraövervakning på andra ställen, dock inte i London.

Men skillnaden mellan framför allt Kristdemokraterna och de andra partierna är att de vill ha en kommunal polis. Ni det som naturligt att man har en kommunal bevakningscentral. Men i dagsläget är det inte aktuellt för oss, och därför avstyrker vi motionen.

Anförande nr 140

Göran Holmström (kd): Margareta Olofsson får gärna berätta om hur Stockholms stad har stött polisen i det här fallet. Polisen har ju i flera år umgåtts med planer på att ansöka om att få sätta upp kameror vid offentliga platser. Jag känner inte till att den här majoriteten skulle ha stött eller aktivt verkat för de planerna på något enda sätt.

Det är som vanligt att det är andra som driver på utvecklingen medan stadens majoritet snarare kommer efter och – som i det här fallet – manar till försiktighet, pekar på problem, berättar vad som måste beaktas och så vidare. Men kom inte och säg att ni driver på den här utvecklingen, Margareta Olofsson! Det är min absoluta bild att det snarare är motsatsen som gäller.

Anförande nr 141

Borgarrådet Olofsson (v): Göran Holmström säger att det inte har skett någonting under flera år. Jag antar att han då också räknade med åren 1998–2002, för det är väl rimligt att tänka sig att det här har pågått längre.

Men om du läser innantill vad man har skrivit från City polismästardistrikt står det att man i nära samarbete med Stockholms stad har planerat det här kameraprojektet. Det har man gjort i samarbete med socialtjänstförvaltningen och inte minst med krogbranschen. Det är med det branschrådet som man har diskuterat de här frågorna. Så det sker alltså ett mycket nära samarbete. Man har också diskuterat platser och hur man ska kunna använda sig av den kunskapen.

Anförande nr 142

Borgarrådet Axén Olin (m): Fru ordförande! Jag tycker inte att det är så konstigt att Kristdemokraterna föreslår detta med kommunal polis. Det är en uppfattning som kanske utbreder sig alltmer hos befolkningen när man blir frustrerad över att inte få hjälp av den statliga polisen och när man upptäcker att det blir färre och färre poliser.

Så sent som för några timmar sedan hade vi möte i polisstyrelsen. Då fick vi återigen bekräftat att det nu finns betydligt färre poliser jämfört med 1996, samtidigt som det har skett en kraftig ökning av antalet brott, inte minst under de senaste åren.

På det mötet fick vi också en redovisning av hur det var under 2005. I princip alla tråkiga brott ökade kraftigt. Våldtäkter ökade med 30 procent. Antalet narkotikabrott ökade väldigt kraftigt. Misshandel och grova våldsbrott ökade också.

Du pratar om att Stockholms stad medvetet har arbetat brottsförebyggande. Men det syns inte i statistiken. I så fall är det ett stort misslyckande. Den enda brottsligheten

som minskar och som håller nere kurvorna något är lägenhets- och villainbrott, men på det området har väl inte staden åstadkommit så mycket. En strategi för brottsförebyggande är ett väldigt stort misslyckande.

Anförande nr 143

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Kristina Axén Olin, om man som vi satsar på barn och ungdomar kanske man inte med en gång kan utläsa vad det brottsförebyggande arbetet består av. Men samtidigt vill jag säga att du som polisstyrelsens ordförande borde ta till dig att polisen hade satt upp ett mål om att minska brottsligheten på utsatta platser med 10 procent och att man hade misslyckats med det.

Jag tycker inte att man ska kasta skit på varandra ur den aspekten. Snarare bör man inse att det är svårt att avläsa någon omedelbar effekt, om man ska minska brottsligheten framöver. Det är det vi har jobbat med, och det hoppas jag att man ska fortsätta att jobba med så att inte ungdomar hamnar i brottslighet, för det är det det handlar om.

Anförande nr 144

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära vänner! Arbetet för stockholmarnas trygghet är väl det område där den nuvarande majoriteten har gjort några av sina största tillkortakommanden under den här mandatperioden. Kristina Axén Olin redovisade brottsutvecklingen 2004 jämfört med 2005. Vi vet också att folk känner sig oerhört osäkra och otrygga.

Det finns därför all anledning för oss politiker att inte stoppa huvudet i sanden, låtsas som det regnar och tänka att vi löser detta på lång sikt genom fler fritidsgårdar. Det kan vara en lösning, men det löser inte situationen i dag.

Det är en massa åtgärder som borde vidtas. Det handlar om den fysiska och sociala miljön. Men självklart kan kameraövervakning vara ett sätt att komma åt dessa problem. Det är ju inte så som borgarrådet Olofsson påpekar. I sitt tjänsteutlåtande uttrycker hon en väldigt positiv syn på det här, men det är snarare tvärtom.

Om man läser hela tjänsteutlåtandet, vilket jag tycker att man ska göra, kan man se att det finns en väldigt stor skepsis mot att använda kameraövervakning. Man spekulerar också i att man enligt svensk lag inte skulle kunna genomföra detta, enligt borgarrådet Olofsson. Det tycker vi från Folkpartiet är väldigt olyckligt.

Det är dags att man på allvar tar tag i dessa frågor och inte låtsas som att de inte existerar. Det är inte säkert att man inte klarar att lösa dem på tio år sikt om man inte vidtar åtgärder i dag.

Bifall till Folkpartiets reservation!

Anförande nr 145

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag håller med om att man ska läsa hela mitt svar, och då tycker jag att det är viktigt att ta upp att jag ser positivt på möjligheten att

med hjälp av kameror på försök övervaka ett antal brottsbelastade platser i Stockholm. Jag kan inte se att er reservation innehåller så speciellt mycket mer.

Det finns vissa problem, det vet ni alla att det gör. Polisen är inte ens säker på att de får ha kameraövervakning på de två platser som de har begärt det. De hoppas att länsstyrelsen ska gå med på det. Och då är det konstigt att det sägs här att man ska ha kameraövervakning överallt.

Jag vet inte om det är Folkpartiets melodi att ställa krav på att det ska vara kameraövervakning runt i hela staden. Men jag tror inte på det, utan jag tror att man måste handskas med dessa frågor på det sätt som man hittills har gjort och som man har gjort i andra städer, inte minst när det gäller Möllevångstorget i Malmö, där man har gjort insatser, men ändå har man inte fått ned brottsligheten. Polisen här i Stockholm resonerar på precis samma sätt.

Anförande nr 146

Madeleine Sjöstedt (fp): Polisen här i Stockholm har enormt svårt att få ihop personal över huvud taget. Det är alldeles för dålig finansiering. Med den tvehågsna syn som majoriteten och borgarrådet har på dessa frågor kommer polisens möjligheter att arbeta för ökad trygghet att minska ännu mer. Det framgår också av det tjänsteutlåtande som vi har framför oss. Det finns ingen uppslutning bakom polisens arbete i detta tjänsteutlåtande, och det är väldigt synd.

Anförande nr 147

Catharina Tarras-Wahlberg (s): Ordförande, fullmäktige, Göran Holmström! Det här är en väldigt intressant motion, tycker jag, som förorsakar mer strid här i fullmäktigesalen än vad den borde göra.

Det är ju trams att polisen tycker att man har för få poliser för att kunna genomföra det här projektet. Vi har avstyrkt motionen därför att den handlar inte bara om kameraövervakning genom polisens försorg. Det är det som vi tillstyrker och tycker är bra därför att det är där som övervakningen hör hemma. Vi anser precis som Moderaterna att det är polisen som ska vara huvudman för detta.

Men motionen handlar om en kommunal sambandscentral för kameraövervakning, och då kommer man in på det som inte är riktigt lagligt, så det kan vi glömma. Den kameraövervakning som polisen nu planerar har ju föregåtts av en väldigt ingående planering. Erfarenheterna från kameraövervakningen på Möllevångstorget och stadsparken i Helsingborg visar att brottsligheten gick ned ganska avsevärt på Möllevångstorget, men då var hela torget bevakat. I parken i Helsingborg kunde man inte se någon brottsnedgång därför att det var enbart gångstigarna som bevakades.

Det är inte så lätt att placera kamerorna, och polisen säger att det är dyrt att köpa in dem. Det är svårt att bestämma precis var de ska sättas upp för att ge samma övervakningseffekt som de hade på Möllevångstorget. Som en början har man alltså valt två ställen, och det är Stureplan och Medborgarplatsen.

Om man nu får samma effekter som det blev på Möllevångstorget räknar polisen med att de polisanmälda brotten vid de två platserna i Stockholm skulle kunna minska med 700 brott inom en tolv månaders period, och det är ju väldigt bra.

Tyvärr tar det väldigt lång tid, eftersom länsstyrelsen ska göra en noggrann prövning. I princip måste man också visa att man först har försökt med andra åtgärder. Polisen räknar med att man kan börja med bevakningen någonstans kring årsskiftet. Det är väldigt lång tid, men samtidigt får vi då en möjlighet att följa upp och utvärdera vad som sker under den här tolv månaders perioden och se om vi är inne på rätt väg. Det finns inget parti som motsätter sig polisens kameraövervakning.

Anförande nr 148

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Catharina Tarras-Wahlberg säger att den här diskussionen inte borde föranleda någon strid, och det kan jag hålla med om. Men förutsättningen är då att majoriteten tar fram förslag som fullmäktige får ta ställning till. Nu är det ju återigen oppositionen som driver fram en diskussion om en brottsförebyggande fråga.

Jag hade en interpellationsdebatt för en tid sedan om framväxten av privata väktare. Då blev det uppenbart att stadens förvaltning är med och driver fram en stark tillväxt av privata väktare, men fullmäktige får inte ha någon synpunkt på om det är en bra eller en dålig utveckling. Jag hävdar att det är ytterligare ett exempel på att majoriteten inte leder den brottsförebyggande utvecklingen, utan man kommer efter och försöker i stället förhålla sig till den.

Anförande nr 149

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ja, Göran, jag kan ju inte riktigt hålla med dig om det. Jag förstår i och för sig din besvikelse över avstyrkandet av din motion, så den diskussionen behöver vi inte ta. Men här alla fått vara med och lämna sina synpunkter på den här motionen.

Anförande nr 150

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Jag håller inte riktigt med om detta med länsstyrelsens entusiasm inför det här förslaget, utan man är väl lagom intresserad av att hjälpa polisen att få ha de här kamerorna. Därför ställs två polisbussar upp varje fredags- och lördagskväll sedan i fredags kväll på både Stureplan och Medborgarplatsen för att förebygga brottslighet, någonting som Folkpartiet tog initiativ till i polisstyrelsen. I väntan på dessa kameror ville vi göra så att människor kan vistas där utan att hela tiden vara oroliga.

Men vad jag framför allt reagerade emot var att Catharina Tarras-Wahlberg sade att det inte var någon som tyckte att det fanns för få poliser. Jag tror att en stor majoritet av befolkningen – inklusive majoriteten i polisstyrelsen – tycker att det är alldeles för få poliser i förhållande till den brottslighet som vi har. Ni ska veta att vi nu har halva EU-genomsnittet, vilket redovisades tidigare i dag, och du var med och hörde den redogörelsen, Catharina. Vi har hälften så många poliser per invånare som EU-genomsnittet. Hade vi haft samma antal poliser per invånare som New York har,

hade vi haft 37 000 poliser i Sverige. Så säg inte att vi inte har för få poliser! Men det är möjligt att du döljer det som din regering är ansvarig för.

Anförande nr 151

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ja, Kristina, vad svarar man på sådant? Vi kan väl knappast uttala oss om länsstyrelsens entusiasm, utan länsstyrelsen gör ju den lagliga prövningen. Låt oss hoppas att länsstyrelsen gör den på ett så noggrant och grannliga sätt så att man inte behöver avbryta det pågående försöket med kameror. Det är därför som det tar tid.

Sedan kan jag inte säga annat än att det kanske är bra att vi inte har den polistätheten som man har i New York. I stället har vi en polis som jobbar oerhört effektivt och väldigt bra. Självklart tycker alla att det behövs fler poliser, men de poliser som arbetar gör ett väldigt bra jobb.

Låt oss utvärdera och se vad de mobila polisstationerna på fredags- och lördagskvällar vid Stureplan och Medborgarplatsen innebär.

Anförande nr 152

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Tyvärr känner jag mig tvungen att ta upp några frågor som har nämnts här. Vi har kanske en tryggare befolkning i Sverige än vad som finns i New York. Det kan ha någonting att göra med antalet poliser. Att jämföra andelen poliser säger ingenting. Vi måste fundera över vilket behov det finns.

Dessutom anser Miljöpartiet att det är klart att man ska strida när det gäller frågan om vilka områden i våra liv som ska övervakas av kameror, av polisen, av det offentliga. Det är märkligt att man inte debatterar det.

Samtidigt vill jag tacka Göran Holmström och Fredrik Wallén för den här viktiga motionen. Det finns angelägna idéer i den. Såvitt jag minns var det majoriteten som stödde Kristdemokraternas idé om att ställa krav på kameraövervakning av vissa krogar. Det var en omfattande debatt som fördes av Moderaterna och Folkpartiet. Det fanns inget starkt stöd i detta ärende. Det är kanske när det förekommer kameraövervakning och vem som sköter den som är det viktiga. Vi borde fundera över varför det behövs mer kameraövervakning.

Jag håller med majoriteten. Såvitt jag förstår har majoriteten fått stå ut med väldigt mycket tjafs och kritik från oppositionen angående kameraövervakning av bilar. Bilars integritet var väldigt viktig. Men nu när det gäller personers integritet då vill man ha fler och fler kameror.

Dessutom kan man fundera över det som Ken Livingstone, borgmästaren i London, har sagt angående detta med poliser: "Det är inte fler poliser som behövs. Det som behövs är fler poliser som befolkningen litar på". Det är *det* som behövs.

Anförande nr 153

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Fru ordförande! Det där med att lita på polisen har att göra med tillgången på poliser och med möjligheten att se och lära känna dem. London har mer än dubbelt så många poliser än Stockholm, om det inte är mer än tredubbelt fler. Stockholm har, som sagt var, halva EU-genomsnittet när det gäller antal poliser.

Sedan förebrår Paul Lappalainen mig och säger att man inte kan räkna så, att man inte kan jämföra Stockholm med New York. Nej, det är klart att det är helt olika kulturer. Men jag tycker att det är en väsentlig skillnad när jag åker tunnelbana i New York i dag än vad det var för 20 år sedan. New Yorks tunnelbana är renare, snyggare och tryggare än vad Stockholms tunnelbana är.

Jag vet att statistiken inte säger hela sanningen, men tittar man statistiskt är all brottslighet – narkotikabrott, misshandel, våldtäkt, grova våldsbrott och till och med rån – faktiskt högre per invånare i Stockholm i dag än i New York. Det finns bara en enda brottstyp som i alla fall enligt statistiken är mer förekommande i New York, och det är antalet mord. Det beror på att det finns mycket mer vapen i omlopp där, och det är jag naturligtvis tacksam för att det inte finns i Stockholm på samma sätt. Men nog borde man se lite på statistiken och fråga sig om det inte vore rimligare att se till att vi hade lite fler poliser i Stockholm.

Anförande nr 154

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det finns väl bara ett rimligt sätt att bedöma om man har rätt antal poliser eller inte, och det är – som alldeles riktigt påpekades – att se på hur många brott som begås, hur många brott som uppkläras och hur människor i samhället upplever hur de har det. Jag tror att Paul Lappalainen är ganska ensam om att uppleva att allting är rosenrött och jättebra och att vi inte behöver fler utan att vi tvärtom har för många poliser.

De slängar som Paul Lappalainen gör mot poliskåren tycker jag är direkt osmakliga. Det är en yrkesgrupp som gör ett oerhört gott arbete och som vi har att luta oss mot för att få ett tryggt samhälle. Jag trodde att poliskåren var ett fundamenta i ett demokratiskt samhälle. Är vi inte ens överens om det, då tror jag att vi är väldigt illa ute.

Anförande nr 155

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är många ord som läggs i munnen på en. Jag har en stor tillit till många poliser. Samtidigt är det viktigt att inse att det finns en stor andel av befolkningen som utgörs av invandrare. Enligt Göteborgs statistik har de en mycket mindre tillit till polisen än vad infödda svenskar har. Detta är en del i det stora problemet som man bör fundera över. Det är inte bara kameraövervakning och fler poliser som behövs, det behövs fler poliser som befolkningen har tillit till på samma sätt som det behövs fler politiker som befolkningen har tillit till.

Anförande nr 156

Göran Holmström (kd): Det är bra att diskussionen också kommer att handla om polisnärvaron. Vi märker ju hur den statliga polisen inte räcker till och att det som vi kallar för vardagsbrottsligheten ökar kraftigt. Folk anmäler numera villa- och bilinbrott enbart därför att göra en försäkringsfråga av det hela, inte för att man tror att polisen verkligen skulle bry sig om det och göra något åt saken.

Det är mot den bakgrunden som man ska se diskussionen om kommunal ordningspolis. Jag är övertygad om att det kommer att komma i Sverige. Människors frustration över vem de ska ställa till svars, över hur de ska kunna påverka inriktningen och prioriteringen inom polisen är frågor som människor diskuterar i vårt samhälle, även i Stockholm. Det finns orter runtom i Sverige där människor beväpnar sig för att komma till rätta med ordningsproblemen. De uppfattar att statsmakten inte kan klara dem. Jag skulle inte bli förvånad om vi får se sådana saker hända också i förorterna runt Stockholms stad. Det är ur den aspekten som man ska se diskussionen om kommunal ordningspolis som vi har försökt att väcka.

Margareta Olofsson raljerar lite över ökningen av antalet kameror. Det är sant att det har skett en enorm tillväxt av övervakningskameror i juvelerarbutiker, i taxibilar, i krogköer och så vidare. Biltullsexperimentet kanske innebär den största ökningen av övervakningskamerorna som vi har sett under den senaste tiden.

Jag ifrågasätter inte behovet av övervakningskameror vare sig i taxibilar eller i juvelerarbutiker, men kanske borde vi ha haft en allmän debatt om var dessa övervakningskameror gör mest nytta, och då tror jag att bilarnas rörelser och trafikövervakningen står sig slätt i människors prioritering, om de får välja mellan det och kameraövervakning vid brottsbelastade platser.

Anförande nr 157

Borgarrådet Olofsson (v): Jag vet inte om jag har raljerat över kameraövervakningen. Jag har faktiskt stött den. Vi har stött att ha den på krogarna. Jag har också ställt mig positiv till att man har den i taxibilar. Människor som kör på nätterna blir ofta hotade.

Motionen handlar ju egentligen om den kommunala bevakningscentral som ni föreslår.

I övrigt är vi ganska ense om att ha kameraövervakning på platser som är starkt brottsutsatta. Det är ett bra steg att nu försöka få det på två platser där vi vet att det händer väldigt mycket.

Det är två platser som är fulla med krogar som har öppet till kl 5. Jag tycker att vi framöver ska komma ihåg det när vi kommer in på att diskutera en annan del av verksamheten. Vi vet att många av brotten sker under alkoholpåverkan.

Anförande nr 158

Göran Holmström (kd): Jag försöker också bredda debatten till att handla om mer än den tekniska lösning som vi har föreslagit. Därför vill jag gärna fråga

Margareta Olofsson: Är du beredd att föreslå att polisen går vidare och utökar detta till fler än de här två platserna? Du vet lika väl som jag att det finns ytterligare kanske fem eller tio platser som är näst intill lika brottsbelastade och där kameraövervakning skulle göra samma nytta som vid Stureplan och Medborgarplatsen.

Anförande nr 159

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag hade för mig att jag i mitt anförande tog upp en diskussion om de olika ställen där kameror är viktiga. Jag berömde Kristdemokraterna som det enda borgerliga parti som var intresserat av kameraövervakning i ett område där det definitivt finns problem, det vill säga i krogköer.

Anförande nr 160

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det finns säkert behov av kameraövervakning på flera ställen i vår stad. Det finns säkert behov av fler poliser. Jag begärde ordet på grund av Kristina Axén Olin's fantastiska analys av brottsligheten i Europa. Andelen poliser är hälften så hög i Sverige som i andra länder i Europa.

Jag vill fråga Kristina Axén Olin: Är den reella brottsligheten dubbelt så hög i Sverige som i resten av Europa? Kan det möjligen vara så att antalet poliser i ett samhälle snarare är uttryck för den otrygghet och det misslyckande som har skett i samhällsbygget? Det är kanske inte så att det kausala sambandet mellan polisförekomst och kriminalitet i samhället är klockrent, det vill säga att om det finns många poliser finns det inga brott. Kan det möjligen vara så att det är tvärtom – finns det mycket brott så finns det också många poliser därför att samhället inte har lyckats förebygga brott? Det finns kanske inte de kontakter mellan människor, det innanförskap, som krävs för att ett samhälle ska fungera.

Kan det vara så som forskningen faktiskt säger att sambanden i stället är hög kriminalitet kopplad till hög användning av droger, inte minst alkohol, liberal vapenpolitik och stora klyftor i samhället? Ju större skillnaden är mellan fattiga och rika desto större blir kriminaliteten. Vi kan ta Latinamerika och en del länder i Asien som exempel på det senare.

Moderaternas främsta slagträ i valrörelsen är: bort med brottsligheten. Jag tycker att det är ett bra slagträ. Men ska ni inte fundera på att byta politik då? Ska ni inte fundera på att ha en restriktiv alkoholpolitik? Ska ni inte fundera på hur vi kan bygga solidaritet i samhället, hur vi kan minska skillnaden mellan fattig och rik - inte öka skillnaden mellan fattig och rik - hur vi kan starta mer positiv fritidsverksamhet för ungdomar, hur vi ska kunna öka de ytor i samhället där vi tar hand om dem som är mest utsatta och skapar ett kitt som håller ihop samhället?

Om er analys att brottsligheten är det största problemet i samhället är korrekt – mycket tyder på det – borde ni också byta politik.

Om ni är upprörda över att vi har hälften så många poliser som snittet i Europa kanske vi ska vara glada över att vi har lägre kriminalitet än snittet i Europa.

Anförande nr 161

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! I vanlig ordning mästrar Erik Nilsson på ett sätt som få i den här salen. Du har gått på myten om att Sverige har större trygghet än andra länder i EU. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och alla som applåderade Erik Nilssons inlägg har också gått på myten.

I hela EU finns det bara två länder som har högre brottslighet per invånare än Sverige. Vi toppar just nu bottenligan. Vi är två platser från det land som har högst brottslighet.

Det är bara ett slags brott som är vanligare i New York än i Sverige och det är mord. I alla andra fall är vi sämre per invånare. Ni odlar en myt om att Sverige är någon sorts paradiset och att det inte finns någon brottslighet här. Det är inte sant. Folk går inte på det längre. Det är det som syns i statistiken.

Ni har tack och lov Thomas Bodström, som är oerhört populär, även om det är mer för hans fotbollskunskaper och annat än som justitieminister.

Fortsätt inte att odla myten att brottsligheten i Stockholm och i Sverige är liten. Den är tyvärr, Erik Nilsson, inte sann.

Anförande nr 162

Borgarrådet N i l s s o n (s): Kristina! I vårt samhälle måste man anmäla brott för att få ut försäkringsbelopp. Det är alltså meningsfullt att anmäla brott. Vi vet att statistiken rymmer en lång rad felkällor.

Om du går till kriminologisk forskning och ställer dig frågan vad i ett samhälle som genererar mindre eller mer brottslighet får du fram just det som jag nämnde, nämligen: stora klyftor mellan fattiga och rika, stort drogintag och stort tillflöde av vapen. Det är avgörande.

Mängden poliser i ett samhälle utgör en mycket låg förklaringsgrund för detta, och dessutom en motsatt förklaringsgrund. När samhället krackelerar är polisen det sista man har att ta till. Jag förstår att man har många poliser i New York. Det har säkert varit alldeles nödvändigt att ha den politiken där, men det är ett uttryck för att det gemensamma kittet i samhället har krackelerat. Den samhällsutvecklingen vill jag inte ha. Jag vill ha ett tryggt samhälle utan att vi har 20 gånger så många poliser som nu.

Anförande nr 163

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Göran Holmström frågade mig om jag kan tänka mig kameraövervakning på fler platser. Jag har tidigare sagt att Stockholms stad samarbetar med polisen om kameraövervakning och vilka platser man ska titta på. Man har sett ut platserna gemensamt och skulle gärna ha sett att man från början valde ytterligare några av de platser som nämns i utlåtandet i motionen, inte minst i polisens yttrande i motionen.

Vi har inte alls haft något emot det. Poängen är att man först ska pröva allt annat. Det säger polisen också. Om man märker att brottsligheten ändå inte går ned får man titta på detta.

Man har av flera skäl själv valt att börja med att söka för två platser. Det låter som om man är ointresserad när man tar upp problemen som finns i sammanhanget. Men det är faktiskt ganska komplicerade kameror och man måste utbilda personal. Det har också med integritet att göra och hur länge man får behålla bilderna i kamerorna. Därför valde man att börja med två platser.

Om det faller väl ut och man ser att brottsligheten går ned tror jag inte att det finns några som helst hinder att ha detta på flera platser.

Jag tycker att det är intressant med den debatt som har utspunnit sig mellan Erik Nilsson och Kristina Axén Olin. Kristina Axén Olin har flera gånger använt New York som jämförelse.

Jag blev intresserad och har därför tagit reda på hur det förhåller sig och om det verkligen är så att det bara är mord som de har flera av.

Vi har olika kulturer. Någon nämnde tidigare, visserligen raljerande, att polisen ju inte gör någonting och att vi anmäler brott bara för att man har en försäkring. Det är den stora skillnaden. I New York anmäler man inte den typen av brott över huvud taget eftersom man oftast inte har någon försäkring. Om man gjorde det skulle man förmodligen få helt andra siffror. Det är intressant att veta.

Jag har tagit del av den rapport som Polismyndigheten i Stockholm har tittat på och andra rapporter med jämförelser med bland annat New York eftersom det har använts som exempel många gånger i den här talarstolen. Jag finner då att det inte går att jämföra de två städerna.

Anförande nr 164

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Vi skulle säkert kunna diskutera detta många timmar till. Som jag sade tidigare är inte New York fullständigt jämförbart med Stockholm kulturellt sett. Samtidigt är det intressant eftersom man har 9 miljoner invånare, vilket är ungefär vad vi har i Sverige. Det är fascinerande hur man har lyckats göra en krackelerad stad till en trygg och välupprustad stad.

Jag måste kommentera det som Erik Nilsson säger om klassklyftor och segregation.

Visst påverkar sådant brottsligheten. Det är ju det samhälle som Socialdemokraterna har styrt i 70 år som har blivit så. Såvitt jag vet är Ursula Berge socialdemokrat. Hon har i en debattartikel i DN debatt i dag bekräftat det vi sade, nämligen att klassklyftorna ökar, segregationen har ökat och löneskillnaderna ökar.

Alla kurvor går åt fel håll. Du som är skolborgarråd vet säkert att det är fler elever som går ut årskurs 9 och inte når fullständiga kunskaper i svenska, engelska och matematik.

Ni har styrt det här landet i 70 år och staden i tre år. Det har inte blivit bättre. Det har blivit mycket värre sedan ni tillträdde. Ändå är det samma regering som har sett till att samhället krackelerar och samma majoritet i staden som har sett till att vi har färre poliser. Det är klart att det då blir fler brott per invånare.

I EU där man kanske också har problem med integration och kriminalitet, har man ökat antalet poliser.

Något som man gjorde i New York och som jag inte sade i mitt förra inlägg var att man, förutom att man ändrade poliskårens sätt att arbeta, bestämde sig för att öka antalet fängelseplatser kraftigt. Man valde att se till att ett antal väldigt grovt kriminella personer försvann från gator och torg.

Har vi fått fler fängelseplatser i Sverige med socialdemokratiskt styre? Nej. Har vi fått fler slutenvårdsplatser i psykiatri? Nej, det är ju skandal. De har skurits ned till nästan inga. Har vi fått fler poliser? Nej. Har vi kvar lika många civilanställda som för tio år sedan? Nej.

Hur kan du prata om att det inte handlar om fler poliser utan om segregation, kriminalitet och ökade klassklyftor? Det är ju ändå ni som är ansvariga. Ni borde skämmas och fundera över hur det ser ut i det här landet och vem det egentligen beror på.

Anförande nr 165

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag har inte uppfattat att Moderaterna driver frågan om utjämning av lönerna som ett krav. Jag uppfattar nu att du vill ha upp de låga lönerna och ned de höga. Jag har inte uppfattat att ni vill minska alkoholkonsumtionen genom att till exempel höja priserna och minska tillgängligheten till alkohol. Vi vet att det är avgörande också för utveckling av kriminaliteten.

Jag har uppfattat att den enda del av den offentliga sektorn som ni vill öka är just poliserna. Alla stödande delar som vi pratar om, skolan och fritidsverksamheten, vill ni minska.

I grunden, Kristina, handlar det om att vi har två olika analyser av varför människor blir kriminella.

Din analys är att de blir det därför att risken att åka fast är för liten och straffet är för kort.

Min analys är att de blir det därför att de inte upplever några alternativ och därför att de har tappat samhörigheten med samhället i övrigt.

De två analyserna leder till olika sätt att se på brottslighet och hur den ska förebyggas.

Anförande nr 166

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Det som Erik Nilsson säger stämmer inte. Moderaterna har lagt ett budgetförslag som i stora delar är gemensamt med de andra borgerliga partierna. Vi lägger 25 miljarder mer på skola, omsorg, äldreomsorg, handikappomsorg och polis.

Ni lägger 10 miljarder mer på bidrag.

På din fråga om jag vill öka eller minska löneskillnaderna vill jag svara: Det ska löna sig att arbeta, inte att vara bidragsberoende.

Anförande nr 167

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Vi kanske har kommit en bit ifrån motionen. Det är ändå intressant.

Kristina Axén Olins analys påminner om visan: Här är polisen som mitt i gatan står, han visar hur man kör, han visar hur man går.

Bara han finns gör alla som han vill att man ska göra, och alltså blir det inga brott. Det är den analys som Kristina Axén Olin gör. Hon säger att vi inte har sett till att det är fler fängelseplatser och fler poliser. Det skulle helt enkelt vara så att om polisen finns begår folk inte brott.

Vi har en annan analys och tror att det beror på andra faktorer. Vi tror att det beror på att det finns klasskillnader i samhället och att människor har olika förutsättningar. Det är det man måste jobba med. Det handlar alltså om det förebyggande arbetet, som jag inledningsvis trodde att vi var överens om.

Anförande nr 168

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag har fortfarande inte fått höra varför Moderaterna var emot kameraövervakning vid krogar som är en viktig plats för brottslighet. Det är viktigt att bevaka områden där staden har mindre möjlighet att styra.

I den artikel i DN debatt i dag, som nämndes tidigare, finns ett påpekande av läns-polismästaren i Stockholm. Hon beskriver en kommun i Stockholmstrakten som fick problem med ungdomsgång, klotter och vandalisering.

Det står så här: Här skulle en fritidsgård och fritidsassistenter förmodligen göra mer nytta än ett par poliser till.

Det kanske är något som vi alla bör fundera på.

Anförande nr 169

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Jag vet inte vad det är för ärende som vi moderater har röstat nej till, Paul Lappalainen. Jag kan ta reda på det och varför vi har svarat nej. Eller också får ni upprepa ert önskemål. Vi kanske stöder er den här gången, men nu är det förhoppningsvis redan genomfört.

Det är fascinerande att Margareta Olofsson försvarar en halvering av antalet fängelseplatser och häktesplatser. Man försvarar avvecklingen av alla slutenvårdsplatser och man försvarar ett minskat antal poliser och säger att det inte handlar om det utan att det handlar om förebyggande arbete och minskade klassklyftor och minskad segregation. Ni har ju misslyckats på alla de områdena också. Det vet du ju, Margareta Olofsson.

All statistik pekar åt fel håll. Socialbidragsberoendet har ökat igen. Vi lyckades halvera det 1998-2002. Arbetslösheten har ökat med 30 procent. Fler elever går ut skolan utan fullständiga betyg.

Stockholm går åt helt fel håll och ni försvarar det med att det inte handlar om poliser och fängelseplatser. Ni har ju misslyckats på båda håll.

*§ 24 Motion om principer för borgarrådens löner (utl.2006:22)**Motion om möjlighet för borgarråd att själv välja hur lönen skall fördelas inom ramen för partiets resurser (utl. 2006:23)*

Anförande nr 170

P e r B o l u n d (mp): Ordförande, ledamöter! Det har varit många hänvisningar till dagens debattartikel i DN. Jag ska också börja med det. Det tas upp en del intressant statistik där om inkomstklyftorna.

Man visar att inkomstklyftorna i det svenska samhället har ökat med än 15 procent sedan 1991 och i runda tal 50 procent sedan 1981. Man säger också att detta skapar spänningar och osäkerhet i samhället. En annan intressant sak som kommer fram i artikeln är att åtta av tio av dem man har frågat säger att politiker inte har några visioner när det gäller vad man ska göra åt detta.

Vi vill med den här motionen visa att det finns åtminstone ett parti som har visioner när det gäller att minska löneklyftorna i samhället.

Anledningen till att jag och Christopher Ödmann skrev den här motionen är att vi med stor oro ser på den allt större klyfta som har uppstått mellan vanliga löntagare och de heltidsanställda politiker som ska representera dem. Precis som när det gäller näringslivets toppar sticker våra borgarråds höga löner i ögonen på vanliga människor. De framstår inte som rimliga.

Ju större avståndet är mellan lönerna hos ledare i näringsliv och politik och hos de lägst betalda i samhället desto större kommer spänningarna i samhället att bli. Det är en trend som vi anser måste brytas så snart som möjligt, inte minst med tanke på att vi måste bryta brottsligheten, vilket vi var inne på i den förra debatten.

Det förslag som vi lägger fram i motionen är att den koppling som nu finns mellan borgarrådens löner och statsrådets löner tas bort. Vi tycker inte att det finns någon rimlig förklaring till varför kopplingen ska göras just till statsrådets löner. Vi anser också att lönerna till statsråden rimligtvis måste sättas efter deras prestationer och förtjänster. Detsamma måste ju gälla för borgarråden i Stockholm. Om man gör bedömningen att statsrådets löner ska höjas – vilket man kan ifrågasätta med de nivåer de har – finns det då någon anledning att våra borgarråd ska åka snålskjuts på den höjningen? Det är ju en höjning som görs efter en bedömning som inte rör deras arbetsinsats. Det berör inte stadens ekonomi och det berör inte den politiska situationen i staden. Det är en koppling som vi tycker att man kan ifrågasätta.

Vårt förslag är att lönerna till borgarråden ska sättas i relation till dem som politikerna är satta att representera, nämligen befolkningen i Stockholm. Vi föreslår att ett borgarråds lön inte mer än tredubbelt ska överstiga vad den lägst betalda heltidsanställda i stadens verksamhet tjänar.

Det är också ett sätt att relatera borgarrådets löner till deras arbetsresultat. Om borgarråden och politikerna här i staden får stadens ekonomi i balans så att det går att

höja de anställdas löner finns det också skäl att se till att borgarrådens löner höjs. Om det inte är så finns det inte skäl att höja borgarrådens löner, vilket nu sker ideligen.

Om man ser till borgarrådens löneökningar historiskt kunde man anta att den allmänna lönenivån här i staden höjs ganska snabbt. Borgarrådens löner har höjts rejält. Det är en höjning som de anställda i staden inte har följt med i.

Vi tycker att det vore ypperligt, inte minst ur jämställdhetssynpunkt, eftersom de lägst betalda ofta är kvinnor. Det vore intressant att se om det finns några kommunalare här i staden som stöder vår motion.

Den långsiktiga ambitionen ska vara att minska klyftan ännu mer. På lång sikt bör man eftersträva att borgarråden ska ha högst dubbelt så mycket betalt som de anställda i staden. Det är en mer rimlig nivå.

Då börjar man närma sig ett system där man har någorlunda lika villkor för väljare och valda. Det tror vi är en förutsättning för en någorlunda fungerande demokrati.

Det står i svaret från borgarrådet att det måste vara en enkel och tydlig princip för lönesättningen för borgarråden. Det tycker vi är självklart.

Vi anser att vårt förslag är så tydligt och enkelt som det kan vara. Det är bara att gå till stadens egen lönestatistik och se vad de lägst avlönade tjänar och sedan sätta lönenivån till två eller tre gånger så mycket.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 171

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Det här handlar om två motioner som rör borgarrådens löner. Båda är från 2002. De borde väl ha behandlats i början av mandatperioden i stället för i slutet.

De handlar om storleken på lönerna och om partiernas möjligheter att själva organisera sin ledning och fördela borgarrådens löner. Motiveringarna för avslagen är i båda fallen väldigt svårbegripliga.

Vänsterpartiet anser att lönerna är för höga både för borgarråden och för stadens chefer. Vi har stått här i talarstolen många gånger och yrkat på sänkta borgarrådslöner. Vi har lagt ett antal motioner genom åren. Ni känner nog till att vi alltid brukar reservera oss mot de höga chefslönerna när den frågan tas upp i kommunstyrelsen..

Vi ser det här som en viktig förtroendefråga gentemot medborgarna och det är en viktig symbolfråga. De folkvalda och deras ledande tjänstemän ska inte befinna sig alltför långt från medborgarna och bidra till de stora växande löneklyftorna. Det bidrar till medborgarnas politikerförakt och det bidrar till att öka avståndet mellan borgarråd och fritidspolitiker.

Vi anser att borgarrådens löner ska minskas. Vilken modell man använder är mindre viktigt. Eftersom det tydligen är svårt att göra på något annat sätt föreslår vi att de ska vara 60 procent av statsrådets löner i stället för 80 procent. Även det är en mycket hög lön som är ouppnåelig för de flesta stockholmare.

Vår motion handlar om möjligheten för partier att själva välja om de vill fördela lönen på flera. Det kan man i dag göra med resten av partibidraget. Om borgarrådet vill använda en del av sin lön till att arvoda ytterligare politiker eller handläggare bör de självklart få göra det.

Man säger att det inte är lagligt. I svaret står det också att det skulle urholka det demokratiska systemet. Det står så här:

Om borgarrådens arvoden skulle urholkas på det sätt motionärerna föreslår finns risken att borgarråden, med rätta, kan hänvisa till att kompensationen inte är tillräcklig för det ansvar som åvilar dem. Det kan få till följd att det arbete som läggs ned inte uppfyller de krav som medborgarna har rätt att ställa gentemot de yttersta företrädarna.

Jag undrar vad stadens anställda i förskolor och äldreomsorg tycker om det. De måste ha ett väldigt litet ansvar med tanke på den väldigt lilla lön de har jämfört med borgarråden.

Jag vill veta om borgarråden här i salen tycker att ansvaret har en prislapp. Skulle den som får "bara" 50 000 eller 60 000 kronor i månaden arbeta mindre och ta mindre ansvar? I så fall ska ni berätta det för väljarna.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 172

E l i s a b e t h   B r a n d t   Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att vi kan vara överens om en sak, nämligen att den första punkten på våra partiers program inte handlar om vilka arvoden våra heltidspolitiker ska ha. Att tala om höjda arvoden är inte något som vi som politiskt parti vinner några val på. Det är samtidigt viktigt att inte se på denna fråga rent populistiskt.

Det är viktigt att vi hittar ett system där vi vid varje mandatperiods ingång slipper diskutera om borgarråden ska ha 62 000, 75 000 eller 87 000 i månaden. Det ska inte vara så stor skillnad om man är heltidspolitiker på den här sidan vattnet eller på andra sidan vattnet.

Per Bolund sade att det är märkligt att vi ska följa statsråden. Vi är landets största kommun. Det ansvar som åligger oss och de arbetsuppgifter vi har kan inte skötas under bestämda arbetstider. Man måste vara allround och man måste vara på gång hela tiden.

Man kan ju diskutera nivån. Jag vet att det i många fikarum talas om att lönen är för hög. Jag tror att man gör en missbedömning om man tror vi ska minska löneskill-

naderna genom att sänka de höga lönerna. Vi har under den här mandatperioden jobbat för att höja lönerna för de lägst avlönade i kommunen.

Om man ska försöka komma åt systemet genom att minska löneskillnaderna gäller det att satsa på personalen så som vi har gjort under den här mandatperioden. Vi behöver nog ha ett ganska genomskinligt system. Ett sätt har varit att koppla det till statsrådets löner

Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag i båda motionerna.

Anförande nr 173

P e r B o l u n d (mp): Det är rimligt att det inte är för stort glapp mellan heltids-politiker på olika ställen. Varför ska man jämföra med statsråden som är de högst betalda politiker som finns i landet? Varför inte jämföra med riksdagsledamöterna som ju också är heltidsanställda politiker? Då skulle man komma ned på de nivåer som vi föreslår.

Elisabeth säger att borgarråden arbetar hela tiden och att de därför är värda en högre lön. Det kan man tycka. Det finns ändå bara 24 timmar på ett dygn. Om man jobbar hela tiden är det ju tre gånger de åtta timmar som vanliga människor jobbar. Då är det väl rimligt att man sätter lönen till tre gånger så mycket.

Det tycker jag var ett väldigt logiskt resonemang från min sida.

Du säger att man inte ska sänka lönerna. Det håller jag med om. Vår ambition är inte att borgarrådets löner ska sänkas. Ambitionen är snarare att höja lönerna bland de lägst betalda i staden. Det vore ju det allra bästa.

Anförande nr 174

A n n M a r i E n g e l (v): Du sade, Elisabeth, att det är skönt att slippa diskutera vad lönen ska vara. Vi tycker att den ska diskuteras och att den ska diskuteras inför medborgarna. Det ska inte vara ett slutet system.

Vi har höjt lönerna för de lägst avlönade här i staden. Vänsterpartiet har varit väldigt pådrivande. Vi har höjt minimilönen till 15 000 kr i månaden. Det är en femtedel av borgarrådets lön. Jag tror att det är väldigt långt kvar om du ska arbeta för att höja den lönen till borgarrådets nivå.

Du måste nog arbeta från båda håll. Du måste höja de lägsta lönerna och sänka de högsta lönerna om du ska få den löneutjämning i samhället som åtminstone är vårt mål.

Anförande nr 175

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Borgarråden representerar ju inte bara de lägst betalda i staden. Om de ska spegla Stockholms invånare borde man ju gå på någon form av medelinkomst av stadens invånare.

Det är nog svårt att hitta den rättvisa lönen. Man biter sig själv i svansen om man tror att ett sätt att minska löneskillnaderna i samhället eller att komma åt politikerföraktet är att ändra nivån på borgarrådens löner. Jag tror att det handlar om så mycket mer. Det handlar också om hur vi betar oss som politiker och hur vi kommunicerar med medborgarna. Jag tror att det är viktigare att vi koncentrerar oss på det.

Anförande nr 176

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Är det verkligen vettigt att de borgarråd som vi har i Stockholm i dag har betydligt högre arvoden än de borgarråd som verkade här i Stockholm på 90-talet, 80-talet och 70-talet? Så ser det ut i reala tal. Vi tycker inte att det är vettigt.

Oavsett hur samhällsekonomin utvecklas sker det bara ibland vissa justeringar i den galopperande arvodeshöjningen för de högst betalda politikerna, stadens borgarråd.

Vi tror att det är viktigt för demokratin att finna arvodessystem som kan accepteras av stadens invånare, av väljarna, och som verkar rimliga i längden. Borgarråd ska ha bra betalt för att de ska kunna jobba heltid. De har ett stort ansvar och de är viktiga för staden. De lägger ned mycket tid och energi för att göra den här staden bra att leva i.

För demokratins skull kan vi ändå inte fortsätta med den höga ökningstakten när det gäller arvoden. Vi måste vara varsamma med demokratin. Politikerarvodena är ett samtalsämne i samhället i dag. Om stadens borgarråd sänker sina arvoden till det som Vänsterpartiet föreslår, 60 procent eller hälften, skulle vi ha precis samma uppsättning borgarråd i Stockholm. Det skulle vara samma gäng. Vet ni varför? Jo, därför att ni, liksom fritidspolitikerna, drivs av engagemang.

Frågan är då: Varför ska ni ha dubbelt så mycket betalt? Det skulle jag vilja ha svar på.

Vi behöver få fram ett nytt system. Vi har föreslagit det som Per Bolund också har tagit fram. I ett första steg minskar man till tre gånger medellönen, med sikte på max två gånger så mycket. Bifall till Miljöpartiets motion.

Anförande nr 177

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag vill göra er uppmärksamma på en skrift som ligger framför er. Den heter Brytpunkten, demokratins utmaningar. Den kommer från Sveriges Kommuner och Landsting. Den inleds med en artikel under rubriken Mellan tradition och förnyelse. Den börjar så här:

”Vi ser i dag oroande tecken på att den kommunala och regionala demokratin har allvarliga problem. Valdeltagandet sjunker och tilltron till såväl politikerna som det demokratiska systemet minskar. Det finns en klar skiljelinje mellan dem som är delaktiga och har inflytande i politik och arbete och dem som står utanför. Partierna har svårare att rekrytera, förtroendevalda lämnar sina uppdrag och uppdragskoncentrationen ökar. Många politiker anser sig inte ha tillräcklig makt över dagordningen. Många beslut fattas i realiteten utanför fullmäktige och styrelser, vilket på-

verkar såväl öppenhet som möjligheten att avkräva ansvar. Konkurrens har uppstått mellan den representativa demokratin och direktdemokratiska arbetsformer. Fokus för väljarna flyttar från ideologi till verksamhetsfrågor. Särintressen riskerar att få ett allt större genomslag.”

Förutom att göra reklam för denna broschyr, som jag tycker är intressant, vill jag säga att frågan om politikernas löner är viktig när det gäller väljarnas förtroende för det vi gör.

Det är en del i hela den problematik som tas upp här. Den som tror att väljarna har stort förtroende för borgarråd eller dem som är på andra sidan vattnet bör tänka om. Lönerna spelar också in. Det måste vi tänka på. Det är inte någon enkel fråga. Genom att fundera över det kanske vi kan återta en del av det förtroende som har tappat för länge sedan.

Anförande nr 178

A n n e M a r i e E n g e l (): Ordförande, fullmäktige! Jag noterar att inget borgarråd har velat svara på min fråga om deras ansvarstagande har en speciell prislapp och om det i så fall finns en lägsta nivå när ansvaret upphör.

Vår i övrigt väldigt pratglada opposition väljer att tiga i denna fråga. Den kanske känns lite besvärlig.

§ 25

Motion om införande av elektroniska fakturor i staden (utl. 2006:25)

Anförande nr 179

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag har fått ett hyfsat välvilligt svar, men man kan inte sträcka sig till ett bifall i en sådan här neutral angelägen fråga för staden.

Det gäller att ligga i framkant med omvärldsfrågor. Många av oss här i salen och många av medborgarna förväntar sig, med all rätt, att staden ska ligga i framkant. Vi vet alla att IT ger kostnadseffektiva, säkra, snabba och miljövänliga lösningar. Det gagnar många intressen.

Stockholm har ett ansvar att leverera en god och modern service till sina kommuninvånare. Ett färskt exempel är att 2,6 miljoner personer valde att deklarerera över nätet. Självklart vill man kunna välja att med IT-teknik betala sina fakturor.

De flesta av oss väljer att göra våra bankärenden över Internet mellan kl 19 och 22, som det står i motionen,

Det finns kommuner i länet som redan har infört elektronisk fakturahantering, för ett eller två år sedan. Jag kommer aldrig att kunna förstå varför det är så himla segt och trögt just i Stockholm.

Bifall till den moderata reservationen i borgarrådsberedningen.

Anförande nr 180

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Ordförande, fullmäktige och Yvonne! Det här är i de allra flesta delar en bra motion. Det du tar upp är oerhört viktigt. Vi besvarar ju motionen med att en utredning ska göras. Vi är på gång. Efter införandet av STIG-projektet ska den fakturahantering som du pläderar för bli aktuell. Det kommer att utvecklas under 2006.

Just nu har vi inte STIG-projektet överallt. I stadshuset har vi en hantering som kallas för Agresso, tror jag. Att komplettera den inbetalning man kan göra över autogiro med den datoriserade inbetalningen är självklart. Jag håller med dig om att det har gått trögt. Jag hoppas att det blir verklighet för staden under 2006. Det pågår på försök i en del bolag.

Anförande nr 181

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Jag tackar för det svaret. Jag är nöjd med 2006, men jag är ändå inte nöjd. Framöver måste vi kunna vara den första stad som tar initiativ i IT-frågor. Varför är vi alltid omsprungna? Varför kan inte vi vara den första som tar initiativ?

Jag och många med mig förväntar sig det.

Den här frågan måste bli ett memento att skärpa sig framöver.

Anförande nr 182

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag kan inte annat än hålla med dig. Just nu är klockan lite för mycket för att vi ska vara först i just det här avseendet. Jag tycker att du har rätt och att det är en bra motion.

Jag kunde själv ha deklarerat över Internet, men jag har inte gjort det eftersom det inte är min teknik fullt ut. Men jag får väl lära mig.

Jag tror att jag glömde att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det gör jag nu.

Anförande nr 183

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är en väldigt bra motion. Det som är tråkigt är att vi lite då och då har motioner som påtalar saker som är serviceinriktade och som staden självmant borde se till att lösa och hantera.

Det verkar som om vi slår oss till ro med att staden är så stor och att det därför måste ta tid, i stället för att se till att vi ligger i framkant och jagar på. Det gäller ett antal sådana här ärenden som har passerat fullmäktige under de senaste åren.

I sak verkar vi tycka samma sak. Då känns det lite småsnålt att man inte bifaller motionen. Förslaget i motionen är ju anpassat för att kunna bifallas. Det står att kommunfullmäktige beslutar att utreda frågan om att använda elektronisk fakturahantering snarast och därefter återkomma till kommunfullmäktige med förslag till på vilket sätt det kan genomföras i staden.

I sak verkar vi vara på väg åt rätt håll även om tempot och ambitionen skulle ha kunnat vara högre i stadens ledning i den här typen av frågor. Jag tycker att man borde kunna bifalla motionen rakt av.

Därmed yrkar jag bifall till den borgerliga reservationen i frågan.

§ 26

Motion om uteserveringar året runt (utl. 2006:26)

Anförande nr 184

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag är förtjust över att den här motionen äntligen kommer upp för behandling.

Min vision är att alla som är näringsidkare och driver restaurang och vill öppna uteservering får ett glatt: Så trevligt! som svar från ansvariga tjänstemän när de kommer in med en förfrågan. Jag tror att allt skulle bli mycket lättare om vi hade en positiv grundattityd till människor som har roliga idéer om hur Stockholm ska utvecklas och bli mer levande och positivt.

Under min livstid, och i synnerhet de senaste 15 åren, har ju Stockholm genomgått en fantastisk positiv förändring när det gäller uteliv och att träffas på stan. Städer är bra livsmiljöer. Städer låter ensamma människor träffas. Det är mycket bättre att vi bor i stora städer tillsammans än var och en för sig ute på landsbygden.

Vi problematiserar städer. Städer får inte växa, där får man inte röra sig, där får man inte köra bil, där får man inte bo vid gator. Vi ska ändra på inställningen till stora städer. De 101 ledamöterna här i salen skulle kunna gå i bräsch för revolutionen om att städer är bra. Lagstiftningen ska älska städer och premiera städer.

Vi har då kommit till frågan om uteserveringar. De som kontaktade mig hade bekymmer med staden när det gäller uteserveringar. De hade kommit på idén att ha ordning och reda för alla rökare. Det var så det började. De som till äventyrs ville ta en cigarett skulle kunna få göra det under ordnade former året runt utanför restaurangen. Det var utgångspunkten. När de tog kontakt med staden fick de inga klara besked om vad som gällde.

När man läser ärendet kan man tro att det här inte är något problem. En av de viktigaste remissinstanserna, gamla gatu- och fastighetskontoret, säger att det inte är något problem. Det finns inte något förbud mot uteserveringar vintertid. Det finns heller inte något uttalat *för* uteserveringar vintertid.

Det finns ett direktiv om att det får finnas uteservering om man uppfyller en rad olika parametrar. De ska stå uppställda mellan 1 april och 15 oktober. Det är vad som står.

Det gav mig idén att skriva den här motionen. Vad jag egentligen skulle önska är att man bifaller motionen. Det finns positiva ansatser i svaret.

Det vore tydligt för staden och stadens tjänstemän om man biföll motionen.

Det är också viktigt att vi pratar om vad Stockholms styrkor är. Att det är mörkt och kallt är faktiskt en styrka. Det finns faktiskt en och annan italienare som tycker det. Ni tror inte det, men jag har mött dem på planet upp till Stockholm. De kommer en fredagskväll från Italien. De åker upp till Sverige för att vara här över helgen och ha

kul. Att ta en glögg, eller vad det är, utomhus, på vintern, i mörkret i snön är väldigt skojigt för en italienare, tror jag. Kanske för en och annan av oss också.

Vi ska underlätta för uteserveringar. Det blir ordning och reda. Det kastas inte fimpar hej vilt. De som tycker att det är kul att sitta i en snödriva och ta en kaffe eller ett glas vin ska få göra det.

Därför tycker jag att vi ska bifalla den här motionen. Vi ska inte problematisera detta.

Man ska inte heller behöva söka om tillstånden.

Det blir naturligtvis inte samma storlek på uteserveringen. Det kan man väl reglera. Varför ska de behöva skicka nya ansökningar varje halvår? Vi vet alla vad det handlar om - större på sommaren, lite mindre på vintern.

Herr ordförande! Jag tycker att vi ska bifalla den här motionen. Det skulle göra Stockholm ändå roligare.

Anförande nr 185

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet Söderlund hade rätt ansats. Den tänker jag också lägga an.

Det hänger lite ihop med den tidigare debatten. Det handlar egentligen mycket om attityder och ansatsen kring det hela.

Motionären tar upp att det ska vara möjligt att ha uteservering året om. Alla initiativ som tas för att göra staden mer levande borde välkomnas. I svaret förs ett resonemang om vad som har stått på hemsidan när det gäller informationen till kafé- och restaurangägare som vill ha servering utomhus.

Det visar att det handlar om attitydfrågan. Antingen kan man välkomna initiativ och vara på hugget, säga ja, försöka lösa problemen och trixa sig igenom alla avvägningar, eller också väntar man och skickar tillbaka ansökningarna tills allt har blivit korrekt ifyllt.

Förutom att bifalla motionen som är reservationen i kommunstyrelsen, borde staden lägga mer kraft på att hitta en mer serviceinriktad inställning till detta. Det löser man kanske inte på en natt. Men det måste bli en bättre attityd. Det man tycker är viktigt måste man prata om och få fart på.

Man kanske skulle kunna få sitt tillstånd och sedan rullar det på tills någon part säger upp det. Det är också ett sätt att underlätta och göra det mer intressant och enklare. Jag skulle över huvud taget vilja se en bättre ansats att göra staden mer positiv till alla enskilda initiativ för att förbättra staden.

Bifall till reservationen.

Anförande nr 186

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att säga att det här är en mycket bra motion. Den satte fingret på något som även jag utgick ifrån inte var tillåtet i denna stad, nämligen att ha uteserveringar året runt. Det var fler än jag som blev förvånade när vi började fråga efter regelverket utifrån den information som fanns bland annat på hemsidan och när vi började följa de rutiner som fanns på det gamla gatu- och fastighetskontoret och på hemsidan.

Det visade sig att det har varit tillåtet hela tiden. Vi har samtidigt fått signaler om att det är oerhört svårt att få tillstånd för uteservering vintertid. Med rökförbudet ändrades ju förutsättningarna ganska radikalt i Stockholmsmiljön.

Det var alldeles utmärkt att motionen dök upp och att vi har tagit den här debatten vid ett par tillfällen och fått ett konkret resultat. Vi har äntligen fått till stånd en ändring på stadens hemsida om det regelverk som faktiskt gäller. Det handlar om kopplingen till snöröjning, städning och annat som måste fungera kring upplåtelseerna av uteserveringar.

Jag övervägde att bifalla motionen, trots att det är tillåtet och trots att regelverket medger uteserveringar året runt, när jag såg Mikael Söderlund i ABC-nytt sitta med toppluva och halsduk på en parkbänk med en kopp kaffe och säga att det var det bästa man kunde göra i hela världen. Då tänkte jag att det här är nog väldigt bra. Det är nog inte bara italienarna utan många andra som skulle vilja sitta ensamma i kylan och huttra.

Jag håller med Mikael om att vi ser alldeles för få möjligheter i stadsmiljön med tanke på att vi har en unik miljö.

På vintern är det kolmörkt i vår stad. Då kan man använda sig av ljussättning. Vi har också en kyla som är exklusiv och exotisk för dem som kommer från varmare länder. Det utnyttjar vi alldeles för lite.

Jag tror också att det går att göra mycket. Jag instämmer i att vi ska följa upp detta i den del som rör regelverket och fundera över en förenkling av det när det gäller tillstånden för uteserveringar. En del uteserveringar är fasta året runt och har varit det i flera år. Bland annat i Högdalen finns det några sådana. De tas aldrig bort. Det är naturligtvis onödig byråkrati att de måste söka om varje år.

Å andra sidan måste det ställas mot att vi har en ständig förändring i stadsmiljön. Vi har byggen, exploateringar, förändringar av gatumark och parker, cykelbanor och parkeringar. Det är sådant som gör staden levande och som måste vägas in. Det är alltid svårare att häva ett tillstånd än att ge ett tillstånd.

Jag är beredd att fundera över om vi kan förenkla regelverken kring detta. Det skulle nog underlätta för många som har goda och kreativa idéer för hur staden ska bli mer levande.

Anförande nr 187

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut som faktiskt ligger väldigt nära ett bifall. Jag tycker att motionen slår in öppna dörrar. Vad som behövs är ju egentligen ett förtydligande på hemsidan. Det har alltid varit tillåtet att söka tillstånd året runt. Den enda skillnaden jämfört med barmarkssäsongen är att man behöver ta hänsyn till snöröjningen. Men det ska väl gå att ordna.

Jag tycker, i likhet med föregående talare, att det är kul att det har blivit alltfler uteserveringar i staden. Med de värmeinstallationer som nu finns kan man sitta ute ganska stor del av året.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 188

P a u l L a p p a l a i n e n (m): Den tolkning som tjänstemännen gör är ofta det som blir lag för staden. Den tanke som Mikael Söderlund lyfter fram i motionen, att det inte är lagligt, har funnits. Det är uppenbart i den process som vi just har gått igenom. Vi har inte själva vetat vad som var lagligt. Vi har litat på vad tjänstemännen har sagt. De har satt ramen åt oss. Det är viktigt att vi även i det avseendet funderar över våra regelsystem så att vi förstår dem och inte bara accepterar det som tjänstemännen säger.